

โครงการจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ภาคเรียนที่ ๑ รายวิชาภาษาไทย

ชื่อ - ชื่อสกุล.....เลขที่.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงการจัดทำสื่อ ๖๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ภาคเรียนที่ ๑ รายวิชาภาษาไทย

ชื่อ - ชื่อสกุล..... เลขที่.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่..... โรงเรียน.....

สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

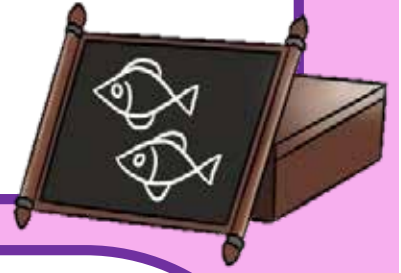
สารบัญ

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรียงถ้อยร้อยอักษร	๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ประโยคสื่อสาร (๑)	๒
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยคสื่อสาร (๒)	๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประโยคสื่อสาร (๓)	๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง รอยจารแผ่นดิน (๑)	๙
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รอยจารแผ่นดิน (๒)	๑๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง รอยจารแผ่นดิน (๓)	๑๙
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รอยจารแผ่นดิน (๔)	๒๐
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง รอยจารแผ่นดิน (๕)	๒๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๑)	๒๒
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๒)	๒๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๓)	๒๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๔)	๒๙
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๕)	๓๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๖)	๓๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สะท้อนสารผ่านวินิจัย	๓๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แจกแจงข้อมูล (๑)	๓๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แจกแจงข้อมูล (๒)	๔๒
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แจกแจงข้อมูล (๓)	๔๓
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๑)	๔๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๒)	๔๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๓)	๔๙
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๔)	๕๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๕)	๕๓
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง เล่าขานวีรชน (๑)	๕๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เล่าขานวีรชน (๒)	๕๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง สืบค้นให้เชี่ยวชาญ (๑)	๕๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สืบค้นให้เชี่ยวชาญ (๒)	๖๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สืบค้นให้เชี่ยวชาญ (๓)	๖๓
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง สรรพสารวิเคราะห์ (๑)	๖๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง สรรพสารวิเคราะห์ (๒)	๖๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ โนม่น้าวใจให้เชื่อถือ	๗๒
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่าเรียนเขียนอ่าน (๑)	๗๓
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เล่าเรียนเขียนอ่าน (๒)	๗๙
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เล่าเรียนเขียนอ่าน (๓)	๘๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ผ่านโคลงกาษิต	๘๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พินิจบาลีและสันสกฤต (๑)	๙๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พินิจบาลีและสันสกฤต (๒)	๙๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๑)	๑๐๐
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๒)	๑๐๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๓)	๑๑๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๔)	๑๒๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๕)	๑๒๖
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ชวนคิดจากบทประพันธ์ (๖)	๑๓๐
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สุขสันต์กับเรื่องสั้น (๑)	๑๓๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สุขสันต์กับเรื่องสั้น (๒)	๑๔๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง มุ่งมั่นโนมน้าวใจ (๑)	๑๔๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง มุ่งมั่นโนมน้าวใจ (๓)	๑๕๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สังเกตสื่อบันทึกสาร	๑๕๔
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๑)	๑๕๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๒)	๑๖๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๔)	๑๖๓
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ยลยินธรรมชาติ (๑)	๑๖๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ยลยินธรรมชาติ (๒)	๑๗๑
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ฉลาดใช้คำ (๑)	๑๗๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฉลาดใช้คำ (๒)	๑๗๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำนำบันทึก (๑)	๑๗๘
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำนำบันทึก (๒)	๑๘๐
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง นำนำบันทึก (๓)	๑๘๕
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง นำนำบันทึก (๔)	๑๘๗
แผนการจัดเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง นำนำบันทึก (๕)	๑๘๘
คณะผู้จัดทำ	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
เรียงถ้อยร้อยอักษร

ประโยคสื่อสาร

รอยจารแผ่นดิน

งานศิลป์เรียงความ

ใบความรู้ “ประโยค”

ประโยค คือ ข้อความที่สื่อสารได้เรื่องราว ทำให้รู้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการบอกเล่าเรื่องอะไร โดยปกติประโยคประกอบด้วยข้อความ ๒ ส่วน แต่ละส่วนเรียกว่า **วลี**

นามวลี ทำหน้าที่เป็นภาคประธาน ส่วนกริยาวลีทำหน้าที่เป็นภาคแสดง

ประโยคจะประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดงโดยสมบูรณ์ คือ ประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี หรือจะประกอบด้วยภาคแสดงหรือกริยาวลีแต่เพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่จะประกอบด้วยภาคประธานหรือนามวลีแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ประโยคแบ่งตามโครงสร้างเป็น ๓ ชนิด ได้แก่ ๑. ประโยคสามัญ หรือประโยคพื้นฐาน ๒. ประโยคซ้อน และ ๓. ประโยครวม

ประโยคสามัญ

ประโยคสามัญ หรือประโยคพื้นฐาน คือ ประโยคที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่สุด เป็นประโยคที่ไม่มีประโยคย่อยหรือประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคมาประกอบกัน ในประโยคสามัญ ส่วนประกอบที่มีคำกริยาเป็นหลักหรือกริยาวลีอาจเป็นคำกริยาเพียงคำเดียวหรือคำกริยาหลายคำต่อ ๆ กันไปได้ เช่น

นักเรียน**รับผิดชอบ**การเรียน

เรา**ปรารถนา**ความสุข

เขา**เดินชม**ดอกไม้ในสวน

คนเรา**ต้องรู้จัก**คิดช่วยเหลือผู้อื่น

เขา**ใช้ความรู้**หาเลี้ยงชีพ

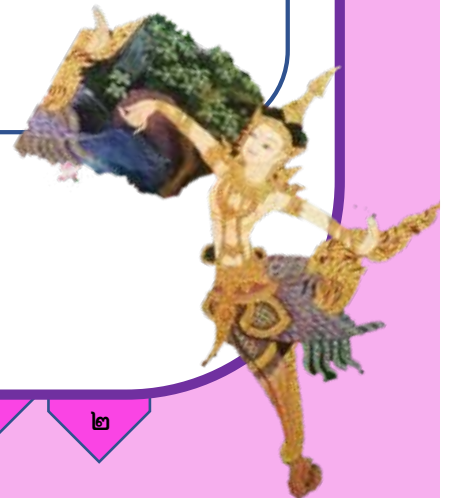
นักเรียน**ควรช่วย**พ่อแม่แบ่งเบาภาระ

ประโยครวม

ประโยครวม คือ ประโยคที่รวมประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคเข้าเป็นประโยคเดียวกัน ประโยคย่อยรวมเข้าเป็นประโยครวมโดยใช้คำ **และ** **แต่** **หรือ** เป็นคำเชื่อมประโยค

ประโยคย่อย + คำเชื่อมประโยค **และ** **แต่** **หรือ** + ประโยคย่อย

เช่น เรา**รู้จัก**หน้าที่ของตนเอง**และ**เราพยายาม**ทำหน้าที่**นั้นให้ดีที่สุด
ทุกคน**ยอมมี**หน้าที่**แต่**หน้าที่ของ**แต่ละคน**ไม่เหมือนกัน
เธอจะ**เดิน**หรือ**นั่งรถ**ไป

ใบงาน

“ความแตกต่างระหว่างประโยคสามัญกับประโยครวม”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

ประโยคสามัญ

หมายถึง.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประโยครวม

หมายถึง.....

.....

.....

.....

.....

.....

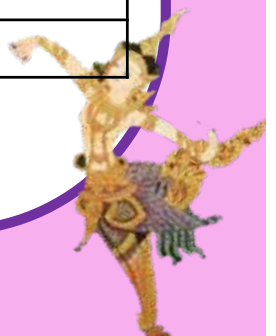
❖ ความแตกต่างระหว่างประโยคสามัญกับประโยครวม

.....

.....

❖ ให้นักเรียนวิเคราะห์ประโยคและเขียนเครื่องหมาย / ตามชนิดของประโยคให้ถูกต้อง

ประโยค	ชนิดของประโยค	
	ประโยคสามัญ	ประโยครวม
๑. จารึกเป็นเอกสารที่ให้ความรู้		
๒. จารึกพ่อขุนรามคำแหงเป็นการบันทึกเรื่องราวลงบนหิน		
๓. ภาษาที่สื่อความอย่างเรียบง่ายและไพเราะคล้องจอง		
๔. วรรณคดีที่จารไว้ตั้งแต่ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหง		
๕. ศิลาจารึกเป็นศิลปะที่เหลี่ยมยอดปลายมนและมีถ้อยคำจารึก ๔ ด้าน		
๖. อักษรพ่อขุนรามคำแหงแตกต่างจากอักษรขอม		
๗. บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์		
๘. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ดีงาม		
๙. เราไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำลำคลอง		
๑๐. ทุกคนควรมีความรับผิดชอบและฝึกปฏิบัติให้เกิดขึ้นในตน		

ใบความรู้ “ประโยคซ้อน”

ประโยคซ้อน คือ ประโยคที่มีประโยคเล็ก ๆ ประกอบอยู่ด้วย ประโยคเล็ก ๆ มีคำเชื่อม เช่น **ที่ ซึ่ง อัน ว่า * ฯลฯ** นำหน้า คำเชื่อมเหล่านี้รวมกับประโยคเล็ก ๆ เรียกว่า **อนุประโยค** คำเชื่อมเหล่านี้จึงเรียกว่า **คำเชื่อมอนุประโยค** ในประโยคซ้อนต้องมีอนุประโยคอยู่ด้วยเสมอ อนุประโยคอาจใช้เป็น ส่วนหนึ่งของประโยคซ้อนหรือใช้ขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคซ้อนก็ได้ เช่น

ความรับผิดชอบหมายถึงการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใด ๆ ของตน
ที่เกิดจากการกระทำใด ๆ ของตน เป็นอนุประโยคขยายคำว่า ผล

เด็ก ๆ ที่อยู่ในวัยเรียนควรรับผิดชอบงานเล็ก ๆ น้อย ๆ
ที่อยู่ในวัยเรียนเป็นอนุประโยคขยายคำว่า เด็ก ๆ

บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบจะประสบความสำเร็จ
ซึ่งมีความรับผิดชอบ เป็นอนุประโยคขยายคำว่า บุคคล

เขาเล่าว่าแถวนี้มีกวางชุกชุม
ว่าแถวนี้มีกวางชุกชุม เป็นอนุประโยค ใช้เป็นส่วนเติมเต็มของกริยา **เล่า** และเป็นส่วนหนึ่งของกริยาวลีหรือส่วนประกอบประโยคซึ่งทำหน้าที่เป็นภาคแสดง เล่าว่า แถวนี้มีกวางชุกชุม

* ในขั้นนี้เลือกแสดงแต่ตัวอย่างประโยคซ้อนที่ใช้คำเชื่อมอนุประโยค **ที่ ซึ่ง อัน ว่า** เท่านั้น คำเชื่อมอนุประโยค ยังมีคำอื่นอีกหลายคำ

จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา
มัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๖๓ - ๑๖๔

ใบงาน
“ร้อยเรียงประโยค”

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรียงเรียง “ประโยคความซ้อน”
โดยใช้ข้อความที่ได้รับจากเกม “ร้อยเรียงประโยค”

➤ แถบข้อความชุดที่ ๑ : .

ประโยคที่เรียงเรียง

.....
.....

➤ แถบข้อความชุดที่ ๒

ประโยคที่เรียงเรียง

.....
.....

➤ แถบข้อความชุดที่ ๓

ประโยคที่เรียงเรียง

.....
.....

➤ แถบข้อความชุดที่ ๔

ประโยคที่เรียงเรียง

.....
.....

➤ แถบข้อความชุดที่ ๕

ประโยคที่เรียงเรียง

.....
.....

ใบความรู้ “ประโยครวม”

ประโยครวม คือ ประโยคที่รวมประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคเข้าเป็นประโยคเดียวกัน ประโยคเล็กที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยครวม เรียกว่า **ประโยคย่อย** ประโยคย่อยรวมเข้าเป็นประโยครวม โดยใช้คำ **และ** **แต่** **หรือ** เป็นคำเชื่อมประโยคย่อยเหล่านั้นเข้าด้วยกัน ประโยครวมอย่างง่ายจึงมีโครงสร้างดังนี้

ประโยคย่อย + คำเชื่อมประโยค **และ** **แต่** **หรือ** + ประโยคย่อยย่อย

ตัวอย่าง

ทุกคนย่อมมีหน้าที่แต่หน้าที่ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน

เรารู้จักหน้าที่ของตนเองและเราพยายามทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด

ประโยคย่อยที่อยู่ต่อจากคำเชื่อมประโยค **และ** **แต่** **หรือ** อาจละประธานออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ประธานของประโยคย่อยประโยคหลังซ้ำกับประโยคย่อยประโยคแรก เช่น

คุณเป็นคนกรุงเทพฯหรือเป็นคนต่างจังหวัด

เมื่อคืนเขาพยายามนอนแต่นอนไม่หลับ

เธอจะเดินหรือนั่งรถไป

เราควรรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๖๔ - ๑๖๕

เกม
“ประโยคฮาเฮ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนคิดคำศัพท์ ๑ คำ และแต่งประโยคตามที่กำหนด ชนิดละ ๓ ประโยค

คำศัพท์

.....

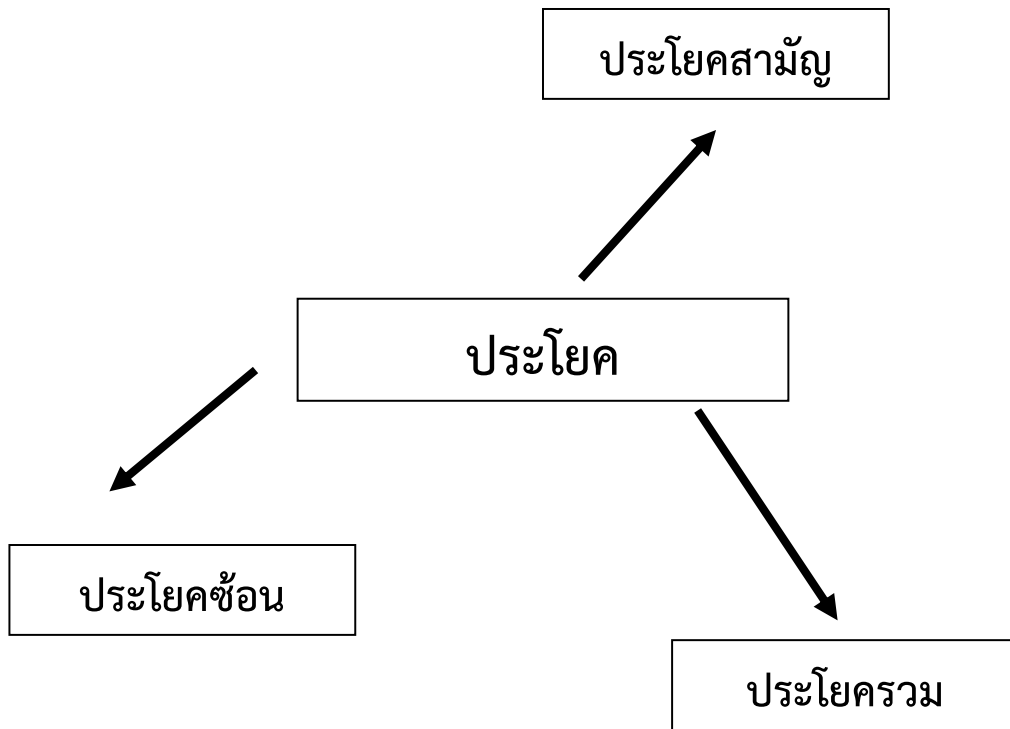
ประโยคสามัญ
ประโยครวม
ประโยคซ้อน

ใบงาน
“ผังความคิดประโยค”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้เรื่อง “ประโยค”

ภาพ
“หลักศิลาจารึก”

ศิลาจารึกหลักที่ ๑
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๔๖

ใบความรู้

“ที่มาและความสำคัญของหลักศิลา”

วรรณคดีที่บันทึกลงบนแผ่นศิลา ซึ่งเรียกกันว่าศิลาจารึกหรือจารึก เป็นการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงบนแผ่นหินทั้งที่เป็นแท่งสี่เหลี่ยม เช่น จารึกพ่อขุนรามคำแหง เป็นแผ่นรูปใบเสมา เช่น จารึกวัดพระยืน และเป็นแผ่นประดับผนังศาสนาสถาน เช่น จารึกภาพชาดกวัดศรีชุม ข้อความที่ปรากฏบนจารึกนั้น ๆ ไม่มีการตัดแปลงแต่งเติมเหมือนการคัดลอกต้นฉบับเอกสารอื่น ๆ จะมีก็เพียงการลบเลือนขาดหายไปเพราะการชำรุดเสียหายของแผ่นศิลามากกว่า ข้อความเท่าที่ปรากฏจึงเป็นหลักฐานอ้างอิงได้

ในด้านภาษา จารึกเป็นเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการด้านภาษาศาสตร์ อักษรศาสตร์ และนิรุกติศาสตร์ ในด้านเนื้อหาสาระ ก็ถือว่าเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ที่แสดงวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของจารึกว่ามีอดีตความเป็นมาอย่างไรด้วย ส่วนในฐานะที่เป็นวรรณคดี จารึกหลายหลักเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ นอกเหนือจากภาษาที่สื่อความได้อย่างเรียบง่ายและไพเราะคล้องจองแล้วยังเป็นการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ โดยผนวกอารมณ์คือ ความประทับใจของผู้บันทึกไว้ด้วย

วรรณคดีสุดดี เช่น จารึกหลักที่ ๑ ซึ่งเชื่อกันว่าจารไว้ตั้งแต่ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าจารึกพ่อขุนรามคำแหง

❖ จารึกพ่อขุนรามคำแหง

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๖ ขณะที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวผนวชอยู่ และยังไม่ได้ขึ้นครองราชย์ ได้เสด็จจรดงค์ไปทางเหนือ ได้ทรงพบหลักศิลาจารึกที่ปราสาทเก่าเมืองสุโขทัย ลักษณะของศิลาจารึก เป็นแท่งศิลารูปสี่เหลี่ยมยอดแหลมปลายมน สูง ๑ เมตร ๑๑ เซนติเมตร มีถ้อยคำจารึก ๔ ด้าน ด้านที่ ๑ และด้านที่ ๒ มีจารึกด้านละ ๓๕ บรรทัด ด้านที่ ๓ และด้านที่ ๔ มีจารึกด้านละ ๒๗ บรรทัด ตัวอักษรที่จารึกเป็นอักษรโบราณซึ่งเรียกกันต่อมาว่าอักษรพ่อขุนรามคำแหง เพราะเชื่อว่าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๖๒ เพื่อให้มีความแตกต่างจากอักษรขอมที่ใช้ในเมืองสุโขทัยมาแต่ก่อน

ใบความรู้

“ที่มาและความสำคัญของหลักศิลา”

ข้อความในศิลาจารึกอาจแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ นับตั้งแต่ด้านที่ ๑ บรรทัดที่ ๑ ถึง ๑๘ เป็นพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ แทนพระองค์ว่า “กู” เนื้อความในตอนนี้ ระบุพระนาม พระราชบิดา พระราชมารดา พระเชษฐา ตลอดจนพระเกียรติประวัติในการรบกับขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดในรัชสมัยของพระราชบิดาครั้นพระราชบิดาสวรรคตแล้วพระองค์ก็ทรงประพฤติปฏิบัติด้วยความจงรักภักดีต่อพระเชษฐา คือ พ่อขุนบานเมือง เมื่อพระเชษฐาสวรรคต พระองค์ก็เสด็จขึ้นครองราชย์

ตอนที่ ๒ นับตั้งแต่ด้านที่ ๑ บรรทัดที่ ๑๘ จนจบด้าน ด้านที่ ๒ ทั้งหมด และด้านที่ ๓ ถึง บรรทัดที่ ๑๐ มีเนื้อความพรรณนาถึงเหตุการณ์บ้านเมืองและความเจริญรุ่งเรืองในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กล่าวถึงการค้าขายเสรี กฎหมายมรดก ระเบียบการฟ้องร้องคดีศาล การร้องทุกข์โดยตรงต่อพระเจ้าแผ่นดิน การจัดสาธารณูปโภคสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองสุโขทัย ต่อจากนั้นได้บรรยายถึงวิถีชีวิตของคนไทยในสมัยนั้นที่นิยมทำบุญถือศีลด้วยความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๓ นับตั้งแต่ด้านที่ ๓ บรรทัดที่ ๑๐ ถึงด้านที่ ๔ บรรทัดสุดท้าย เนื้อความกล่าวถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชว่า เมื่อ พ.ศ. ๑๘๓๕ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้โปรดให้ช่างสกัดหินเป็นพระแท่นชื่อนั่งคศิลาบาตรประดิษฐานกลางดงตาล วันธรรมสวนะพระสงฆ์ใช้เป็นธรรมาสน์แสดงธรรมแก่ประชาชน ส่วนวันธรรมดา พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงใช้เป็นบัลลังก์ประทับว่าราชการ ต่อจากนั้นกล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญยิ่งทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย คือ เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงประดิษฐ์ตัวอักษรไทยตามแบบที่ใช้จารึกบนหลักศิลา นี้ นอกจากนั้นยังบันทึกว่าพระองค์ทรงมีความรู้เฉลียวฉลาด กล่าวหาญ เข้มแข็ง อดทน จนหาใครเปรียบได้ยาก ทรงสามารถปราบปรามข้าศึกและขยายอาณาเขตได้กว้างขวางบ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์ และทรงปกครองประชาชนโดยธรรม

ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ นี้ สันนิษฐานว่าผู้แต่งไม่ใช่บุคคลเดียวกันกับผู้แต่งข้อความในตอนที่ ๑

ใบงาน

“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลาจารึก”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. “ศิลาจารึก” หมายถึง

.....

.....

.....

๒. “ศิลาจารึก” กับ “จารึก” มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลาจารึก”

๓. สรุปสาระสำคัญในประเด็น “จารึกพ่อขุนรามคำแหง”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้
“ศิลาจารึกหลักที่ ๑”

ตัวอย่างอักษร อักษรวิธี และคำอ่านในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๑ (เฉพาะบรรทัดที่ ๑-๑๘)

- ๑ ๕ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
- ๑ ๕ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
 ๙ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙

คำอ่านศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

ด้านที่ ๑ บรรทัดที่ ๑-๑๘ เฉพาะที่เล่าประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โดยแบ่งวรรคตอนใหม่
ตามทรศนะของนักวิชาการ

พ่อกูชื่อศรีอินทราทิตย์ แม่กูชื่อนางเสือง พี่กูชื่อบานเมือง
ตูพี่น้องท้องเดียวห้าคน ผู้ชายสาม ผู้หญิงสอง พี่เผื่อผู้อายตายจากเผื่อเตียมแต่ยังเล็ก
เมื่อกูขึ้นใหญ่ได้สืบเก้าเข้า ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดมาท่เมืองตาก
พ่อกูไปรบขุนสามชน หัวซ้ายขุนสามชนขับมา หัวขวาขุนสามชนเคลื่อนเข้า
ไพร่ฟ้าหน้าใสพ่อกูหนีญญ่าพายจแจ้น กุบ่หนี
กูขี่ช้างเบกพล กูขับเข้าก่อนพ่อกู กูต่อช้างด้วยขุนสามชน
ตนกูฟ่งช้างขุนสามชนตัวชื่อมาสเมืองแพ้ ขุนสามชนพายหนี
พ่อกูจึงขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง เพื่อกูฟ่งช้างขุนสามชน
เมื่อชั่วพ่อกู กูบ่เอาแม่พ่อกู กูบ่เอาแม่แม่กู
กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู
กูได้หมากส้มหมากหวานอันใดกินอร่อยกินดี กูเอามาแก่พ่อกู
กูไปตีหนังวังช้างได้ กูเอามาแก่พ่อกู
กูไปท่บ้านท่เมืองได้ช้างได้วงว ได้บัวได้นาง ได้เงื่อนได้ทอง กูเอามาเวนแก่พ่อกู
พ่อกูตายยังพี่กู กูพร่ำบ่เอาแม่พี่กูตั้งบ่เอาแม่พ่อกู
พี่กูตายจึงได้เมืองแก่กูทั้งกลม...

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๕๐ - ๕๒

ใบงาน
“แผนภาพความคิด (ศิลาจารึกหลักที่ ๑)”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดที่กำหนดให้

สาระสำคัญของหลักศิลา ด้านที่ ๑

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ประพันธ์

.....

.....

.....

ศิลาจารึกหลักที่ ๑

ที่มาของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

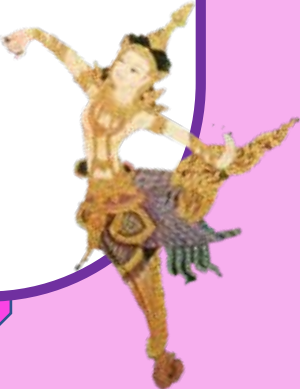
.....

ลักษณะประพันธ์

.....

.....

.....

ใบงาน

“เรื่องราวจากจารึกบนแผ่นศิลาหลักที่ ๑ (ประโยक्रम)”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำเชื่อมระหว่างประโยคให้ถูกต้อง

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

พ่อกูชื่อศรีอินทราทิตย์ (๑)..... แม่กูชื่อนางเสือง พี่กูชื่อบานเมืองกูมีพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน
ห้าคน ผู้ชายสาม ผู้หญิงสอง (๒)..... พี่ชายคนโตตายจากเราทั้งสองไปตั้งแต่ยังเล็ก

เมื่อกูเติบโตใหญ่ อายุได้ ๑๙ ปี ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดมาตีเมืองตาก พ่อกูไปรบกับขุนสามชน
ปีกซ้ายขุนสามชนนำทัพมา (๓)..... ปีกขวาของกองทัพขุนสามชนก็เคลื่อนเข้าล้อม ไพร่พลของพ่อกู
ต่างหนีกันอย่างซุลมุน (๔)..... กูไม่หนี กูชี้ข้างเบกพล (๕)..... ชับเข้าชนข้างกับขุนสามชน

ตัวกูชนข้างขุนสามชนที่ชื่อมาสเมือง กูชนะ (๖)..... ขุนสามชนแพ้หนีไป พ่อกูจึงตั้งชื่อ
ให้กูว่าพระรามคำแหง เพราะกูชนข้างรบชนะขุนสามชน

เมื่อสมัยพ่อกู กูปรนนิบัติรับใช้พ่อกู (๗)..... กูปรนนิบัติรับใช้แม่กู กูได้สัตว์บกสัตว์น้ำ
กูก็เอามาให้พ่อกู กูได้ผลไม้รสเปรี้ยวรสหวานอันใดที่รสชาติอร่อย กูก็เอามาให้พ่อกู กูไปคล้องช้างได้
กูก็เอามาให้พ่อกู กูไปตีเมืองได้ช้าง ได้บริวารชายหญิง (๘)..... ได้เงินได้ทอง กูก็เอามาให้แก่พ่อกู

พ่อกูตาย (๙)..... พี่กูยังอยู่ กูก็พำรับใช้ปรนนิบัติพี่กูเหมือนที่ปรนนิบัติแก่พ่อกู
เมื่อพี่กูตาย กูจึงได้ครองเมืองทั้งหมด

ใบงาน
“จารึกบนแผ่นศิลา หลักที่ ๑ (ประโยชน์)”

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้กำกับได้ประโยชน์จากบทอ่านต่อไปนี้

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นพระราชโอรสของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับนางเสือง มีพระเชษฐา ๒ พระองค์ และพระขนิษฐา ๒ พระองค์ รวมเป็น ๕ พระองค์ พระเชษฐาพระองค์ใหญ่ สิ้นพระชนม์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ส่วนพระเชษฐาอีกพระองค์หนึ่งมีพระนามว่าพ่อขุนบานเมือง

เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา ได้เสด็จไปในทัพของพระบรมราชชนก เหตุการณ์สำคัญในครั้งนั้น คือ พ่อขุนรามคำแหงชนช้างของขุนสามชนซึ่งมีชื่อว่ามาสเมือง พระองค์ กระทำยุทธหัตถีชนะขุนสามชนซึ่งเป็นเจ้าเมืองฉอด จึงได้รับพระราชทานพระนามจากพระบรมราชชนกว่า “รามคำแหง”

พ่อขุนรามคำแหงปรนนิบัติรับใช้พ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับนางเสือง เมื่อใดได้สัตว์บกสัตว์น้ำ ได้ผลไม้รสเปรี้ยวรสหวานอันใดที่มีรสชาติอร่อย คล่องซ่างได้ ตีเมืองได้ซ่าง ได้บริวารชายหญิง และได้เงินได้ทองก็นำมาถวายให้พระราชบิดา พ่อขุนบานเมืองได้เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติเมื่อพระบรมราชชนก สวรรคต พ่อขุนรามคำแหงก็รับใช้ปรนนิบัติพ่อขุนบานเมืองเหมือนที่ปรนนิบัติกับพระราชบิดา เมื่อพ่อขุนบานเมือง สวรรคต พ่อขุนรามคำแหงจึงได้ครองเมืองทั้งหมด

ใบงาน

“คุณค่าและข้อคิดจากศิลาจารึกหลักที่ ๑”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกประเด็นที่สนใจจากหัวข้อที่กำหนดให้ จากนั้นนำวิเคราะห์ความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ปรากฏในเรื่องศิลาจารึก หลักที่ ๑ โดยจัดทำเป็นแผนภาพความคิด

หัวข้อที่กำหนด

๑. บ้านเมืองอุดมสมบูรณ์ ๒. ความกตัญญู ๓. ความกล้าหาญ

แผนภาพความคิด

ใบงาน
“ประโยคสื่อสารในอดีตและปัจจุบัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียบเรียงข้อความให้เป็นประโยคสื่อสารในปัจจุบัน

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๑

๑. พ่อกูซื้อศรีอินทราทิตย์ แม่กูซื้อนางเสือง พี่กูซื้อบานเมือง
.....
๒. กูมีพี่น้องพ่อแม่เดียวกันห้าคน ผู้ชายสามคน ผู้หญิงสองคน
.....
๓. พี่ชายคนโตตายจากเราทั้งสองไปตั้งแต่ยังเล็ก
.....
๔. เมื่อกูเติบโตใหญ่ อายุได้ ๑๙ ปี ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดมาตีเมืองตาก
.....
๕. พ่อกูไปรบกับขุนสามชน ปีกซ้ายขุนสามชนนำทัพมา ปีกขวาของกองทัพขุนสามชนก็เคลื่อนเข้าล้อม
.....
๖. ไพร่พลของพ่อกูต่างหนีกันอย่างซุลมุน แต่กูไม่หนี กูชี้ข้างเบกพล ชับเข้าชนข้างกับขุนสามชน
.....
๗. ตัวกูชนข้างขุนสามชนที่ชื่อมาสเมือง กูชนะ ขุนสามชนแพ้นี้ไป
.....
๘. พ่อกูจึงตั้งชื่อให้กูว่าพระรามคำแหง เพราะกูชนข้างรบชนะขุนสามชน
.....

ใบงาน
“ประโยคสื่อสารในอดีตและปัจจุบัน”

๙. เมื่อสมัยพ่อกู กูปรนนิบัติรับใช้พ่อกู กูปรนนิบัติรับใช้แม่กู

.....

๑๐. กูได้สัตว์บกสัตว์น้ำ กูก็เอามาให้พ่อกู

.....

๑๑. กูได้ผลไม้รสเปรี้ยวรสหวานอันใดที่รสชาติอร่อย กูก็เอามาให้พ่อกู

.....

๑๒. กูไปคล้องช้างได้ กูก็เอามาให้พ่อกู

.....

๑๓. กูไปตีเมืองได้ช้าง ได้บริวารชายหญิง ได้เงินได้ทอง กูก็เอามาให้แก่พ่อกู

.....

๑๔. พ่อกูตาย พี่กูยังอยู่ กูก็พำรับใช้ปรนนิบัติพี่กูเหมือนที่ปรนนิบัติแก่พ่อกู

.....

ใบความรู้ “การเขียนเรียงความ”

เรียงความ

เรียงความ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

การตั้งชื่อเรื่อง

การเขียนเรียงความที่กำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องมาให้ เรื่องที่แต่งต้องมีเนื้อความตรงตามชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญมาก ชื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ควรใช้คำที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หากกำหนดให้ผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องเอง ผู้เขียนต้องหาจุดเด่นของเรื่องมาตั้งชื่อเลือกสรรคำที่มีความหมายครอบคลุมประเด็นที่เสนอให้มากที่สุด เราอาจเขียนจนจบเรื่องแล้ว จึงคิดตั้งชื่อเรื่องก็ได้

การตั้งจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของเรื่อง ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ผู้เขียนต้องตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเพราะจุดมุ่งหมายย่อมสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง ภาษาที่ใช้เน้นจุดมุ่งหมายต้องไม่เกินจริง และควรสอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน ผู้เขียนอาจต้องพิจารณาว่า ผู้อ่านมีการศึกษาในระดับใด เป็นเพศและวัยอะไร เช่น เขียนเพื่อให้ความรู้ ก็ต้องใช้ภาษาให้กระจ่างชัดเจน เขียนเพื่อให้ความเพลิดเพลิน ก็อาจใช้สำนวนภาษาที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก หากจะเขียนเรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจตั้งจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ดังนี้

จุดมุ่งหมายหลัก

เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นผู้มีความรับผิดชอบ

จุดมุ่งหมายรอง

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า หน้าที่

เพื่ออธิบายหน้าที่ของคนไทย คือ การเป็นพลเมืองดี

เพื่อยกตัวอย่างความรับผิดชอบที่นักเรียนควรมี

เพื่อชี้ให้เห็นผลดีของการมีความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ

เมื่อผู้เขียนได้ตั้งจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนควรกำหนดขอบข่ายของเรื่องให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของเรื่อง และความยาวของเรื่องที่ต้องการ แล้วรวบรวมเรื่องราวหรือข้อมูลที่อยู่ในขอบข่ายและสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียนนั้น

การวางโครงเรื่อง

ผู้เขียนต้องจัดลำดับความคิด โดยอาศัยจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายรอง และข้อมูลเนื้อหาที่รวบรวมได้มาเป็นแนวในการเขียน การวางโครงเรื่องเป็นขั้นตอนที่ทำต่อจากการรวบรวมและจัดเรียงลำดับความคิด โครงเรื่องอาจจัดตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จัดตามเหตุผล คือ จัดเรียงความคิดส่วนที่เป็นเหตุและเป็นผล จัดตามความสำคัญ เช่น จากสิ่งที่สำคัญน้อยไปหาสิ่งที่สำคัญมาก หรือจากสิ่งที่สำคัญมากไปหาสิ่งที่สำคัญน้อย เป็นต้น ดังเช่น เรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อัจรวรรณความคิด แล้วจัดเป็นแผนผังความคิดได้ดังนี้

แผนผังความคิด เรื่อง ความรับผิดชอบ

คำนำ ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

รวบรวมความคิดตามแผนผัง แล้วจัดลำดับเป็นโครงเรื่องที่จะเขียนได้ ดังนี้

๑. คำนำ ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

๒. เนื้อเรื่อง

๒.๑ ขอบข่ายความรับผิดชอบ

๒.๑.๑ ความรับผิดชอบต่อตนเอง

๒.๑.๒ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

๒.๑.๓ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

๒.๑.๔ ความรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๒ ผลดีของการมีความรับผิดชอบ

๒.๓ ผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

๓. สรุป การชักชวนให้สร้างนิสัยรับผิดชอบ

จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา
มัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๕๗-๑๖๐

ใบงาน
“เรียงความ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดทำแผนภาพความคิด “การเขียนเรียงความ”

แผนภาพความคิด

A large, empty area enclosed by a dashed blue line, intended for students to draw their mind map for the writing process.

ใบงาน
“เรียงความที่สนใจ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกประเด็นที่สนใจ ๑ ประเด็น ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นชุมชน หรือชีวิตวิถีใหม่ แล้วเขียนแผนภาพความคิดโครงเรื่องตามประเด็นที่เลือก

แผนภาพความคิด

A large, empty rounded rectangle with a dashed blue border, intended for students to draw their mind maps.

ใบความรู้ “การเรียบเรียงเรียงความ”

การเรียบเรียง

เรียงความประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

คำนำ คือ ข้อความตอนเริ่มเรื่องเพื่อนำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจเรื่องนั้น และต้องการจะติดตามเรื่องราวต่อไป อาจขึ้นต้นคำนำด้วยข้อคิด คำคม ภาษิต บทกลอน ขาวจากสื่อมวลชนซึ่งกำลังเป็นที่สนใจ และมีเนื้อความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียน การให้ความหมาย ฯลฯ

เนื้อเรื่อง คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ผู้เขียนต้องแสดงความรู้อย่างกว้างขวาง และสมบูรณ์ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน จะต้องเรียบเรียงเนื้อความเรื่องราวและเหตุการณ์ไปตามลำดับของโครงเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง อาจเขียนด้วยโวหารต่าง ๆ เช่น เทศนาโวหาร บรรยายโวหาร

เนื้อหาของเรียงความจะมีจำนวนย่อหน้าเท่าใดก็ได้ สุดแต่แต่ว่าเป็นเรียงความขนาดยาวหรือสั้น เนื้อหาเรียงความที่ดีต้องใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายได้แจ่มชัด เข้าใจง่าย แสดงความเป็นเหตุเป็นผลชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อน

เรียงความที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ มี**เอกภาพ** คือ มีแนวคิดและมีจุดมุ่งหมายเดียวตลอดเรื่อง ใช้ภาษาระดับเดียวกัน เป็นภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด มี**สัมพันธภาพ** คือ เขียนได้สัมพันธ์กันโดยตลอด ตามโครงเรื่องที่วางไว้ มี**สารัตถภาพ** คือ เขียนเน้นใจความสำคัญของเรื่องได้แจ่มแจ้งและมีเหตุผล

สรุป เป็นตอนจบของเรื่อง ผู้เขียนต้องแสดงข้อคิดที่เป็นจุดมุ่งหมายของเรื่อง ใช้ถ้อยคำที่กระชับ ตรงประเด็น อาจใช้คำคม สำนวน หรือภาษิตที่สอดคล้องกับเรื่องเพื่อเพิ่มความหมายให้แก่เรื่องก็ได้

จากหนังสือเรียนวิวิธภาษา
มัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๖๐-๑๖๑

แบบทดสอบประจำหน่วย

หน่วยที่ ๑

เรียงถ้อยร้อยอักษร

๑. จุดประสงค์ในการแต่งศิลาจารึก หลักที่ ๑ คืออะไร

คำตอบ

.....
.....
.....

๒. “...กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากส้มหมากหวาน อันใดกินอร่อยกินดี กูเอามาแก่พ่อกู กูไปตีหนังวังข้างได้ กูเอามาแก่พ่อกู กูไปท่บ้านบ่เมืองได้ข้างได้วง ได้บัวได้นาง ได้เงินได้ทอง กูเอามาเวน แก่พ่อกู...”

จากข้อความในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีการใช้ประโยคและคำในลักษณะใด

คำตอบ

.....
.....
.....

๓. ส่วนประกอบของเรียงความมีอะไรบ้าง และนักเรียนคิดว่าส่วนประกอบของเรียงความส่วนใดที่เป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะเหตุใด

คำตอบ

.....
.....
.....

แบบทดสอบประจำหน่วย

หน่วยที่ ๑

เรียงถ้อยร้อยอักษร

๔. ให้นักเรียนอธิบายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสุโขทัยจากการศึกษาศิลาจารึกหลักที่ ๑

คำตอบ

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่าการศึกษาศิลาจารึกหลักที่ ๑ ก่อให้เกิดประโยชน์ใดบ้างกับนักเรียนและสังคมไทยในปัจจุบัน

คำตอบ

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
สะท้อนสารผ่านวินิจฉัย

แจกแจงข้อมูล

เพิ่มพูนพงศาวดาร

เล่าขานวีรชน

สืบค้นให้เชี่ยวชาญ

สรรพสารวิเคราะห์

ใบความรู้ “ข้อเท็จจริง”

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ๒ ประการ ประการแรกเป็นเครื่องมือแสดงว่ามนุษย์สามารถรับรู้
ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ เกิดขึ้น มีอยู่ และเป็นไปในลักษณะใด ประการที่ ๒ เป็นเครื่องมือแสดงว่า
มนุษย์รู้สึกและมีความคิด มีความเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์และต่อตัวเองอย่างไร สิ่งที่อยู่รอบตัว
มนุษย์และมนุษย์รับรู้แล้วสื่อออกมาผ่านทางภาษาของมนุษย์เรียกว่า **ข้อเท็จจริง** ส่วนความรู้สึก
และความคิดความเห็นของมนุษย์ที่ถ่ายทอดผ่านภาษาเรียกว่า **ข้อคิดเห็นหรือทรรศนะ**

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงเป็นความจริงเกี่ยวแก่สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมนุษย์ เช่น ใบไม้สดมีสีเขียว ใบไม้แห้ง
มีสีน้ำตาล หรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสภาพตามธรรมชาติที่เกิดแก่ร่างกายของมนุษย์และปรากฏแก่บุคคล
ทั่วไป เช่น หลานชายคนเล็กอ้วนจ้ำม่ำ หลังของคุณยายโก่ง ข้อเท็จจริงมักไม่ปรากฏแปรเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น
อย่างน้อยก็ในชั่วระยะเวลาหนึ่ง เช่น ต้นคุณไม่ค่อยมีใบ แต่ออกดอกสีเหลืองสดใสเป็นช่อห้อยลงมาเต็มต้น
อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงอาจไม่เป็นจริงไปตลอดกาล หากปัจจัยเปลี่ยน ตัวแปรเปลี่ยน ข้อเท็จจริงก็จะ
เปลี่ยนไปได้ ตัวอย่างข้อเท็จจริงต้นคุณไม่ค่อยมีใบ แต่ออกดอกสีเหลืองเต็มต้น เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวแก่ต้น
คุณเฉพาะในฤดูร้อน เมื่อปัจจัยฤดูกาลเปลี่ยนไปเป็นฤดูฝน ข้อเท็จจริงเกี่ยวแก่ต้นคุณก็จะเปลี่ยนไปเป็นว่า
เช่น ต้นคุณปราศจากดอก มีใบเขียวชอุ่มเต็มต้น

ข้อเท็จจริงสะท้อนถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเสื่อมสูญไปได้เอง โดยที่ไม่ต้องมีมนุษย์
เข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น กุหลาบที่เห็นเป็นดอกตูมเมื่อวาน วันนี้ดอกบานหมดแล้ว ดอกกุหลาบเปลี่ยนจากตูม
เป็นบานได้เอง มนุษย์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเลย มนุษย์เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในฐานะที่เป็นผู้สังเกตการณ์
และเป็นผู้รับรู้ความมีอยู่และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง เช่น ดวงอาทิตย์ขึ้น
ทางทิศตะวันออก และตกทางทิศตะวันตก

ใบความรู้ “ข้อเท็จจริง” (ต่อ)

เมื่อมนุษย์เป็นผู้สังเกตการณ์ ข้อเท็จจริงจึงเป็นความจริงที่มนุษย์ทุกคนรับรู้ได้เหมือนกัน ข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงมีเพียงประการเดียว เช่น เธอเห็นรังกิ้งกิ้งน้ำมี ๗ สี เขาก็เห็นรังกิ้งกิ้งน้ำมี ๗ สี ใคร ๆ ก็เห็นรังกิ้งกิ้งน้ำมี ๗ สี ข้อเท็จจริงมีประการเดียว คือ มนุษย์ที่สายตาปรกติจะเห็นรังกิ้งกิ้งน้ำเป็น ๗ สี

มนุษย์รับรู้ข้อเท็จจริงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คนที่มีประสาทสัมผัสบางส่วนผิดปกติจะรับรู้ข้อเท็จจริงแตกต่างกับคนปรกติ เช่น คนตาบอดสีจะเห็นสีแตกต่างกับคนตาปรกติ คนที่มีประสาทรับรู้กลิ่นเป็นปรกติจะรู้ว่าดอกกุหลาบและดอกมะลิมีกลิ่นและเป็นกลิ่นที่มีผลให้มนุษย์ส่วนใหญ่ชอบส่วนดอกเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น ดังนั้นข้อความว่า กุหลาบและมะลิเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่น ดอกเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น จึงเป็นข้อเท็จจริง

ข้อความต่อไปนี้เป็นตัวอย่งแสดงภาษาที่ใช้ถ่ายทอดข้อเท็จจริง

- นมโคสดมีสีขาว
- ผลทุเรียนมีหนามแหลมอยู่เต็ม
- อุณหภูมิของห้องนี้อยู่ที่ ๒๙ องศาเซลเซียส
- แสงเดินทางได้เร็วกว่าเสียง
- แสงไฟแยงตาทำให้ออนไม่หลับ
- ล้างมือบ่อย ๆ จะช่วยป้องกันไม่ให้เป็นหวัดได้
- ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๖๓ ล้านคน
- โรคพิษสุนัขบ้าระบาดในช่วงหน้าร้อน
- โทรศัพท์ทำให้เราติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกเร็วขึ้น
- ขับรถเร็วทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
- สมศักดิ์ต้องเสียทุกครั้งที่ยินอาหารรสจัด
- ยังไม่ทัน ๔ ทุ่มเขาก็ถึงง่วงนอน
- เขาปวดเข้ามาได้สัก ๒-๓ ปีแล้ว
- ธนบัตรใบละ ๕๐๐ บาทแลกเป็นธนบัตรใบละ ๒๐ บาทได้ ๒๕ ใบ
- นาฬิกาเป็นเครื่องบอกเวลา

ใบงาน “ค้นหาข้อเท็จจริง”

คำสั่ง ให้นักเรียนค้นหาข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากบทอ่านที่กำหนดให้

ไฟป่า เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการลดลงของพื้นที่ป่าอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันระดับของการเกิดไฟป่าในประเทศไทย กลายเป็นปัจจัยที่รบกวนสมดุลของระบบนิเวศอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสังคมพืช ดิน น้ำ สัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในป่า ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดวิกฤตมลพิษหมอกควันที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน อุตสาหกรรมการบิน และการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี จะเป็นช่วงที่มีความกดอากาศสูงแผ่ปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ช่วงเวลาดังกล่าวจะเกิดขึ้นอุณหภูมิผกผันตามระยะความสูงชนิดหนึ่งเกิดจากการจมตัวของอากาศชั้นบน ขณะที่อากาศจมตัวลงจะเกิดการอัดตัวของอากาศทำให้เกิดความร้อนจึงเป็นชั้นของอากาศที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น และอากาศในชั้นนั้นจะมีการทรงตัวที่ดี เกิดเป็นชั้นปิดกั้นหรือกักเก็บ อนุภาคต่าง ๆ ที่ฟุ้งกระจายจากพื้นโลก ส่งผลให้ปริมาณฝุ่นละอองไม่สามารถลอยขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศที่สูงขึ้น และไม่สามารถแพร่กระจายออกไปได้ จึงเกิดการสะสมของฝุ่นละอองเป็นชั้นหนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดสภาพฟ้าหลัว มีหมอกควันปกคลุม และมีทัศนวิสัยต่ำ

(ที่มา <http://www.dnp.go.th/forestfire/web/frame/๒๕๖๓/fire๒๕๖๓.pdf>)

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

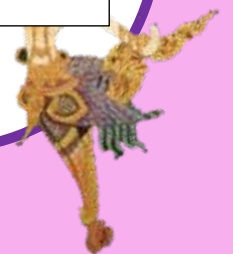
.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ “ข้อคิดเห็น”

ข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็นหรือความคิดเห็นเป็นผลจากกระบวนการทำงานของสมองมนุษย์ว่ารู้สึกหรือคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่รับรู้ได้อย่างไร เช่น รู้สึกพอใจ ชอบ ชิงชัง เบื่อ คล้อยตาม ไม่เห็นด้วย ฯลฯ

เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนรู้สึกและมีความคิดเห็นต่อสิ่งที่รับรู้ไม่เหมือนกัน ข้อคิดเห็นของมนุษย์ต่อสิ่งเดียวกันจึงอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ความคิดเห็นอาจแตกต่างกันมากหรือแตกต่างกันน้อยก็ได้ เช่น ความรู้สึกและความคิดต่อดอกไม้ ๓ ชนิด คือ กุหลาบ มะลิ และเฟื่องฟ้า บางคนอาจชอบกุหลาบและมะลิเพราะมีกลิ่นหอม ไม่ชอบเฟื่องฟ้าเพราะดอกของเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น บางคนอาจชอบกลิ่นของกุหลาบมากกว่ามะลิ ในขณะที่บางคนกลับชอบกลิ่นของมะลิมากกว่า ส่วนคนที่แพ้กลิ่นและเกสรดอกไม้ อาจชอบเฟื่องฟ้า และไม่ชอบกุหลาบไม่ชอบมะลิ มนุษย์แต่ละคนจึงแสดงความคิดเห็นต่อดอกไม้ทั้ง ๓ ชนิดเป็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ กัน เช่น ดอกกุหลาบมีกลิ่นหอมน่าหลงใหลกว่าดอกมะลิ กลิ่นของมะลิหอมสดชื่นกว่ากลิ่นกุหลาบ เฟื่องฟ้าสวย แต่ไม่มีเสน่ห์เพราะดอกไม้ไม่มีกลิ่น ถ้าเฟื่องฟ้ามีกลิ่นหอมอย่างกุหลาบก็น่าจะดี มะลิมีดอกสวยกลิ่นหอม แต่กลิ่นฉุนเกินไป เป็นต้น

ข้อความต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงภาษาที่ใช้ถ่ายทอดข้อคิดเห็นหรือความคิดเห็น

- ถ้าทุเรียนไม่มีหนามก็คงจะดี
- พอเปลี่ยนสีผืนใหม่ ห้องนี้ก็ดูกว้างขึ้น
- แสงดีจอารมณ์ผู้ชมละครเวทีได้ดีกว่าเสียง
- ไฟแยงตาแบบนี้ คงนอนไม่หลับแน่ ๆ
- ผู้ชายที่มีอารมณ์ขันเป็นคนมีเสน่ห์
- ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรมากเกินไป
- อากาศของเมืองไทย ถ้าร้อนน้อยกว่านี้ก็คงจะดี
- กวядเดี่ยวมัดซีอิ้วเจ้านี้น่ากินมาก
- หนังสือเล่มนี้ใช้ศัพท์ยากมาก
- โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่แสดงความทันสมัย
- อุบัติเหตุครั้งนี้ไม่น่าเกิด ถ้าเขาไม่ขับรถเร็วจนเกินไป
- ผมว่าที่สมัครดีที่ห้องเสีย คงเพราะอาหารรสชาติเมื่อกลางวัน
- เขาคงวัง เห็นหาวมาหลายรอบแล้ว

ใบความรู้ “ข้อคิดเห็น” (ต่อ)

- กินยาและพักผ่อนให้เต็มที่สัก ๒-๓ วัน อาการคงทุเลาขึ้น
- ผมตื่นขึ้นมายามสาย แต่เป็นวันที่ผมไม่สาย
- ภาพถ่ายคืออดีตที่บันทึกไว้ได้

ควรสังเกตว่าภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงมักปรากฏคำที่บ่งชี้ว่าเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็น เช่น ว่า คิดว่า มีความเห็นว่า สันนิษฐานว่า น่าจะ ควร คง ฯลฯ เช่น

- ประเทศไทยคงลงทุนสร้างรถไฟความเร็วสูงในไม่ช้านี้
- ผมว่าถ้าเด็กติดเกมคอมพิวเตอร์ จินตนาการของเด็กจะถูกทำลาย
- พัฒนาการทางร่างกายก็จะมีปัญหาเพราะเด็กไม่ค่อยได้ออกกำลังกาย
- ที่ว่าอุดหนุนสินค้าไทยนั้น เพียงแค่ซื้อของที่ผลิตในประเทศไทยคงไม่พอ

อย่างไรก็ตาม ไม่ควรถือเป็นหลักตายตัวว่า ข้อความที่ปรากฏคำดังกล่าวจะต้องเป็นข้อคิดเห็นไปทุกกรณี ควรพิจารณาด้วยว่า ข้อความนั้นเป็นข้อความที่แสดงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นพิจารณาต่อปรากฏการณ์ เช่น ข้อความว่า บรรพตรู้ว่าตนเป็นคนสายตาสั้น เป็นข้อเท็จจริงเพราะบรรพตเคยไปตรวจสายตามา จึงรู้สภาพความผิดปกติเกี่ยวกับสายตาของตน แต่ข้อความว่า ผมว่าบรรพตเป็นคนสายตาสั้น เป็นข้อคิดเห็นที่ผู้พูดมีต่อบรรพต ความคิดเห็นดังกล่าวอาจได้จากการสังเกตว่าบรรพตชอบถามเพื่อน ๆ ว่ารถเมล์ที่กำลังแล่นเข้าหาป้ายเป็นรถเมล์สายอะไร

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๙๑ - ๑๙๕

ใบงาน “ค้นคว้าหาข้อคิดเห็น”

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาข้อคิดเห็นที่ปรากฏจากบทอ่านที่กำหนดให้

จิวเป็นของคู่กับศาลเจ้า เมื่อมีงานฉลองศาลเจ้า คนที่ชอบดูจิวก็ได้ชมวิวกันจุใจ เพราะงานฉลองศาลเจ้าแต่ละครั้งมักมีไม่ต่ำกว่า ๓ วัน สันนิษฐานว่าจิวคณะแรกที่จัดแสดงในประเทศไทยว่าจ้างมาจากเมืองจีน ต่อเมื่อมีผู้นิยมชมจิวกันมากขึ้น จึงเกิดคณะฝึกหัดจิวและจัดแสดงจิวขึ้นในเมืองไทย เอกสารทางประวัติศาสตร์หลายชิ้นระบุว่า ในงานสมโภชพระนครหรือสมโภชพระอารามใหญ่ ๆ มักจัดแสดงจิวร่วมกับมหรสพและการแสดงอื่น ๆ ด้วยสมัยเมื่อจิวเฟื่องฟู ได้เกิดคณะฝึกหัดและแสดงจิวหลายคณะ แต่ปัจจุบันคณะแสดงจิวมีน้อยลง คงเป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายมากส่วนผู้ชมมีน้อยลง ลูกหลานชาวจีนในเมืองไทยไม่ดูจิวเพราะฟังภาษาจีนออกกันน้อยลง ประกอบกับหันไปนิยมภาพยนตร์มากกว่า ผู้ที่ยังติดจิวอยู่จึงมีเพียงผู้เฒ่าผู้แก่ชาวจีนเท่านั้น

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

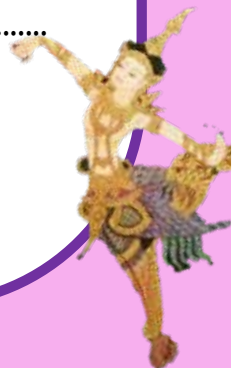
.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน “วันที่ผมตื่นสาย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากบทอ่านที่กำหนดให้

วันที่ผมตื่นสาย

วันนี้ผมตื่นขึ้นมายามสาย แต่เป็นวันที่ผมไม่ได้สาย เพราะไม่มีกิจอะไรที่ต้องรีบเร่งกระทำเหมือนเช่นทุกวัน ผมมีวันหยุดยาว ๓ วัน วันนี้เป็นวันหยุดวันแรก เพื่อน ๆ ที่ทำงานชวนผมไปเที่ยวทะเล แต่ผมปฏิเสธ เพราะผมไม่อยากจะพลาดพรำเวลาในวันหยุดที่แสนจะหายากของผมไปกับการแย่งคนอื่นกินแย่งคนอื่นเที่ยว จึงเลือกที่จะใช้วันหยุดทั้ง ๓ วันพักผ่อนอยู่กับบ้าน ตั้งใจไว้ว่า ๓ วันนี้ จะอ่านนวนิยายที่ซื้อไว้ตั้งแต่ปีที่แล้ว และเพิ่งอ่านไปได้เพียง ๑ กว่าหน้าให้จบเล่มแล้วก็จัดสวนรก ๆ ให้น่าดูขึ้น

อาหารมื้อแรกของผมวันนี้เป็นข้าวต้มเหมือนอย่างเคย แต่ที่พิเศษกว่าทุกวันคือผมไม่ต้องรีบร้อนกินและได้ย้ายจากครัวมากินที่โต๊ะหินในสวน ผมมีเวลาเหลือเฟือให้ค่อย ๆ สัมผัสรสชาติของอาหารฝีมือแม่ผมคงที่ แต่วันนี้ผมกลับรู้สึกที่ข้าวต้มอร่อยเหลือเกิน ผมใช้เวลา ๒๐ นาทีจึงจะกินข้าวต้มหมดถ้วย ใช้เวลามากเป็น ๔ เท่าของทุกวัน ผมแอบเห็นแม่ยิ้มที่ได้เห็นผมค่อย ๆ บรรจงตักข้าวต้มเข้าปากช้า ๆ วันนี้แม่ไม่ต้องคอยเตือนให้ระวังข้าวต้มลวกปากเหมือนเช่นทุกวัน

คนที่ดูจะพอใจมากที่สุดที่เห็นผมวางแผนอยู่กับบ้านคือแม่วันนี้ไม่มีเสียงโทรทัศน์มือถือดังขึ้น ผมปิดเครื่องไปตั้งแต่เมื่อคืน ตั้งใจจะให้มันได้พักผ่อนบ้าง หลังจากที่ร่วมงานกับผมมาอย่างหนัก

นี่ ๆ ดู ก็น่าแปลก วันนี้ผมมีเวลา ๒๔ ชั่วโมงเหมือนทุกวันแต่ดูเหมือนเวลาจะเดินช้าลง ทุกวันขณะที่ผมรีบเดินทางไปที่ทันนัดลูกค้า รีบกลับบ้านมาให้ทันนัดกินข้าวเย็นกับพ่อแม่และน้องสาว หรืออยู่ดึก ๆ ตื่น ๆ เพื่อเร่งเขียนรายงานให้เสร็จ ผมภาวนาให้เวลาเดินช้า ๆ มีหลายครั้งที่ผมอธิษฐานให้โลกหยุดหมุน แต่เวลาก็ไม่เคยหยุดนิ่ง ช้ายังผ่านไปตามจังหวะที่คงที่เสมอ เวลาจะเร็วหรือช้าอยู่ที่ใจ เมื่อเรามีความสุข เวลาจะผ่านไปเร็ว แต่เวลาจะเดินช้า เมื่อเราต้องคอยอะไรบางอย่าง คอยให้ข้าวสุก คอยให้มะม่วงออกลูก คอยเพื่อนตามทีนัดกันไว้ คอยคิวเข้าพบแพทย์ที่โรงพยาบาล

วันที่เราเบื่อและใช้ชีวิตให้หมดไปวันหนึ่ง ๆ อย่างไม่รู้คุณค่าเวลาก็จะผ่านไปช้าเช่นเดียวกัน ผมนึกถึงนักโทษที่ถูกจองจำอยู่ในคุกและคนป่วยที่ได้แต่นอนอยู่บนเตียง คงจะทรมานอย่างที่สุดเพราะเวลาแต่ละวันของพวกเขาเดินช้ากว่าเวลาของพวกเรามากนัก นี่เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผมใฝ่ดี ไม่ใช่ใช้ชีวิตเหลวไหลไร้สาระ หรือหลงไปกับสิ่งบันเทิงยั่วเย้าเหมือนเพื่อนบางคนในวัยเด็ก ซึ่งตอนนี้ก็มีอยู่ถึง ๒ คน ยังคอยเวลาให้ผ่านไปช้า ๆ หลังกำแพงสูงที่กั้นเขากับโลกภายนอกและเป็นสาเหตุที่ทำให้ผมเลิกเหล้าได้โดยเด็ดขาด เมื่อเห็นเพื่อนสนิทต้องนอนอยู่ในโรงพยาบาลนานเป็นปี เพราะสาเหตุเมาแ้ว

ใบงาน “วันที่ผมตื่นสาย” (ต่อ)

วันนี้ผมไม่ผูกนาฬิกาที่ข้อมือ และตั้งใจจะไม่มองนาฬิกาที่แขวนบนผนัง คงมีเพียงแม่ที่จะคอยเป็นนาฬิกาปลุก เตือนให้กินข้าวมื้อกลางวันและมื้อเย็น หลังข้าวเช้าผมช่วยพ่อทำความสะอาดโต๊ะหมู่บูชาในห้องพระ เราค่อย ๆ ทำความสะอาด เช็ดทุกขอบทุกปลายของโต๊ะงานที่น่าจะเสร็จช้า กลับเสร็จในเวลารวดเร็วจนได้ลงมาช่วยแม่ซักผ้าเสร็จแล้วก็มานั่งอ่านนวนิยายที่อ่านค้างไว้ นวนิยายที่ผมอ่านเป็นเรื่องแนววิทยาศาสตร์ที่คนสามารถเดินทางย้อนกลับไปอดีตและเดินทางไปสู่ออนาคตด้วยเครื่องเดินทางข้ามมิติเวลา นวนิยายที่ผมอ่านสนุกตื่นเต้นดี ผมไม่มีความรู้วิทยาศาสตร์ดีพอที่จะบอกว่าเรื่องในนวนิยายจะมีโอกาสเป็นจริงได้แค่ไหน ตัวผมก็ไม่ใช่มออดูที่จะหยั่งรู้ออนาคต แต่ผมสามารถมองเห็นอดีตของตนเองและคนที่ผมรักที่ผมผูกพันได้ผ่านรูปถ่ายที่ผมบันทึกไว้

ผมเป็นคนชอบถ่ายรูป ผมคิดว่ามันเป็นวิธีบันทึกอดีตที่สะดวกที่สุด รูปถ่ายทำให้เรามองเห็นอดีตได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอำนาจวิเศษใด ๆ ผมได้บันทึกภาพสมาชิกทุกคนในบ้านไว้หมด ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ น้องสาวหรือแม้แต่เจ้าเหมียว ไม่มีมุมใดในบ้านของผมที่ผมไม่ได้บันทึก ผมหยิบอดีตของผมและคนในครอบครัวขึ้นมาดูบ่อย ๆ ทุกครั้งที่ดูรูปในอัลบั้มที่ถ่ายไว้ ผมจะรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เพราะรูปเหล่านั้นเตือนให้ผมระลึกถึงวันเวลาและเหตุการณ์เก่า ๆ ที่ประทับใจและน่าจดจำ

วันนี้ผมตื่นขึ้นมายามสาย ผมคงจะสายถ้าเลือกไปเที่ยวทะเลกับเพื่อน ๆ เพราะเขานัดออกเดินทางกันตั้งแต่เช้ามืด แต่ผมไม่สายเพราะผมเลือกพักผ่อนอยู่บ้านและอยู่กับครอบครัวที่อบอุ่นในวันหยุดเหมือนเช่นที่ผมกำลังทำอยู่นี้

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๘๖ - ๑๘๙

ใบความรู้

“ความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร”

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงพระนิพนธ์คำอธิบายเกี่ยวกับหนังสือโคลงภาพพระราชพงศาวดารไว้ว่า เกิดขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเล็งสรรเรื่องในพระราชพงศาวดาร ให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียนรูปภาพและให้มีโคลงบอกเรื่องพระราชพงศาวดาร ตรงที่เขียนรูปภาพติดประจำไว้ทุกกรอบ รูปขนาดใหญ่มีจำนวนโคลงรูปละ ๖ บท รูปขนาดกลาง และขนาดเล็กมีจำนวนโคลงรูปละ ๔ บท การแต่งโคลงนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์บ้าง โปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการซึ่งสันตติบาทกลอนแต่งถวายบ้างรูปภาพเรื่องพระราชพงศาวดารที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นมีจำนวน ๙๒ ภาพ โคลงที่แต่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๗๖ บท สร้างสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ได้กล่าวไว้ชัดเจนในร่ายนำโคลงภาพพระราชพงศาวดารว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ที่มีพระมหากษัตริย์คุณต่อประเทศอย่างใหญ่หลวงในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงเชิดชูเกียรติหมู่เสวกามาตย์ที่มีความกล้าหาญ สุจริต และกตัญญูต่อแผ่นดิน นอกจากนี้ ยังมีพระราชประสงค์อีกสองประการคือ “หนึ่งพระประสงค์จะบำรุง ผดุงฝีมือช่างสยาม รจเรขงามเอี่ยมสอาด เชิงฉลาดลายประดิษฐ์ ล้วนวิจิตรพิงชม หนึ่งพระบรมราชประสงค์จะใคร่ทรงทำนุปลุกปรีชาเชิงฉลาด แห่งนักปราชญ์กายโคลง เพื่อชระโลง^๑ ชูเชิดเพื่อบรรเจิดเกียรติยศ ให้ปรากฏยาวนาน”

โคลงสองเรื่องที่คิดมาให้ให้นักเรียนได้ศึกษา ได้แก่ โคลงประกอบรูปที่ ๑๐ แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และโคลงประกอบรูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต พระนิพนธ์พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง ซึ่งได้รับรางวัลที่ ๓ เป็นภาพเขียนฝีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ซึ่งได้รับรางวัลที่ ๑๑ เขียนโดยนายทอง (พระวรวงศ์วาตวิจิตร) ปัจจุบันภาพทั้งสองประดับอยู่ ณ พระที่นั่งวโรภาสพิมานพระราชวังบางปะอิน

^๑ คือจรรโลง แปลว่า ค้ำชู บำรุงรักษาเชิดชูไว้ไม่ให้เสื่อม

ใบงาน
“การถอดคำประพันธ์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑ พระมหาจักรพรรดิเฝ้า
วางค่ายรายรีพล
ดำริจักใคร่ยล
ยกนิกรทัพกล้า

ภูวดล สยามเฮย
เพียบหล้า
แรงศึก
ออกตั้งกลางสมร

คำศัพท์

๑. เฝ้าภูวดล หมายถึง
๒. ยลแรงศึก หมายถึง
๓. นิกร หมายถึง
๔. สมร หมายถึง

การถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....

๑ บังอรอัศวผู้
นามพระสุริโยทัย
ทรงเครื่องยุทธพิไชย
เถลิงคชาธารคว้าง

พิสมัย ท่านนา
ออกอ้าง
เช่นอุป ราชแฮ
ควบเข้าขบวนไคล

คำศัพท์

๑. อัศว หมายถึง
๒. พิสมัย หมายถึง
๓. เครื่องยุทธพิไชย หมายถึง
๔. คชาธาร หมายถึง
๕. ไคล หมายถึง

การถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....

ใบงาน
“การถอดคำประพันธ์” (ต่อ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑ พลไกรกองนำเจ้า
ข้างพระเจ้าแปรประจัญ
สารทรงชวดเซผัน
เตลงขับคชไล่ไกล

โรมรัน กั้นเฮย
คชไท้
หลังแล่น เติลิตแฮ
หวิดท้ายคชาธาร

คำศัพท์

๑. โรมรัน หมายถึง
๒. ประจัญ หมายถึง
๓. สาร หมายถึง
๔. เตลง คือ ตะเลง หมายถึง.....

การถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....

๑ นงคราญองค์เอกแก้ว
มานมนัสกัตเวที
เกรงพระราชสามี
ขับคเชนทรเช่นค้ำ

กษัตริย์
ยี่งล้ำ
มลายพระ ชนม์เฮย
สะอึกสู้ตัสกร

คำศัพท์

๑. มาน หมายถึง
๒. ตัสกร หมายถึง
๓. มนัส หมายถึง
๔. กัตเวที หมายถึง
๕. คเชนทร์ หมายถึง
๖. สะอึก หมายถึง

การถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....

ใบงาน
“การถอดคำประพันธ์” (ต่อ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑ ขุนมอญร้อนง้าวฟาด

ขาดแล่งตราบอูระ

โอรสรีบกั้นพระ

สุญชีพไปสุญสิ้น

ฉาดฉะ

หรรบดิน

ศพสู๋ นครแฮ

พจนผู้สรรเสริญ

คำศัพท์

๑. ขุนมอญ หมายถึง
๒. ฉาด หมายถึง
๓. ฉะ หมายถึง
๔. แล่ง หมายถึง
๕. หรรบ หมายถึง
๖. ดิน หมายถึง
๗. โอรส หมายถึง
๘. สุญ หมายถึง
๙. ไป หมายถึง

การถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

ใบงาน “การถอดคำประพันธ์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์และถอดความบทประพันธ์ ให้ได้ใจความครบถ้วน

๑ พันท้ายตกประหม่าสิ้น

โดดจากเรือทูลอุทิศ
พันท้ายนรสิงห์ผิด
หัวกับโขนเรือต้อง

สติคิด
โทษร้อง
บทฆ่า เสียเทอญ
คู่เส้นทำศาล

คำศัพท์

๑. พันท้าย	หมายถึง.....
๒. ประหม่า	หมายถึง.....
๓. อุทิศ	หมายถึง.....
๔. บท	หมายถึง.....
๕. เส้น	หมายถึง.....
๖. ศาล	หมายถึง.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

๑ ภูบาลบำเหน็จให้

พันไม้ออมอยู่ยอม
พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม
พันกราบทูลทัดด้วย

โทษถนอม ใจนอ
มอดม้วย
พันรูป แทนพ่อ
ท่านทิ้งประเพณี

คำศัพท์

๑. ภูบาล	หมายถึง.....
๒. บำเหน็จ	หมายถึง.....
๓. ให้โทษ	หมายถึง.....
๔. ถนอมใจ	หมายถึง.....
๕. ม้วย	หมายถึง.....
๖. ทัด	หมายถึง.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

ใบงาน
“การถอดคำประพันธ์” (ต่อ)

๑ ฎมีปลอบกลับตั้ง

จำสั่งเพชฌฆาตฟัน
โขนเรือกับหัวพัน
ศาลสี่บกฤตคฺณเค้า

ขอบรร ลัยพ่อ
ฟาดเกล้า
เช่นที่ ศาลแล
คติไว้ในสยาม

คำศัพท์

๑. ฎมี หมายถึง.....
๒. ปลอบ หมายถึง.....
๓. บรรลัย หมายถึง.....
๔. เพชฌฆาต หมายถึง.....
๕. กฤตคฺณ (กิตติคุณ) หมายถึง
๖. คติ หมายถึง.....

ถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....

ใบงาน
“การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

๑.

๑ พระมหาจักรพรรดิเฝ้า ภูวดล สยามเฮย	
วางค่ายรายรีพล	เพียบหล้า
ดำริจักไคร่ยล	แรงศึก
ยกนิกรทัพกล้า	ออกตั้งกลางสมร

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

๒.

๑ พลไกรกองนำเร้า	โรมรัน กันเฮย
ข้างพระเจ้าแปรประจัญ	คชไต้
สารทรวงชวดเซผัน	หลังแล่น เติลิดแฮ
เตลงขับคชไล่ไกล	หวิดท้ายคชาธาร

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
“การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

๓.

๑ นงคราญองค์เอกแก้ว	กษัตริย์
มานมนัสกัตเวที	ยี่งล้า
เกรงพระราชสามี	มลายพระ ชนม์เฮย
ขับคเชนทรเช่นค้ำ	สะอึกสู้ตัสกร

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

๔.

๑ ขุนมอญร้อนง้าวฟาด	ฉาดฉะ
ขาดแล่งตราบอระ	หรุบดิน
โอรสรีบกั้นพระ	ศพสู๋ นครแฮ
สูญชีพไปสูญสิ้น	พจนผู้สรรเสริญ

วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

“การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี”

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอน พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

การวิเคราะห์

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเพณีวัฒนธรรม

การวิเคราะห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

“การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี”

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอน พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

กฎหมายบ้านเมือง

การวิเคราะห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตำแหน่งในการรับราชการ

การวิเคราะห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

“การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี”

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอน พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

สะท้อนคุณธรรม

การวิเคราะห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

“ข้อเท็จจริงจากโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอนพระสุริโยทัยขาดคอช้าง”

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข้อเท็จจริงที่ปรากฏในโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอนพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

บุเรงนองนามราชาเจ้า ยกพยุหแสนยา มอญม่านประมวลดมา ถึงอยุธยาเศแล้ว	จอมรา มัญเษย ยิงแก้ว สามสิบ หมื่นแฮ หยุดไถลันครา		
พระมหาจักรพรรดิเฝ้า วางค่ายรายรีพล ดำริจักใคร่ยล ยกนิกรทัพกล้า	ภูวดล สยามเษย เพียบหล้า แรงศึก ออกตั้งกลางสมร		
บั้งอรอัครเรศผู้ นามพระสุริโยทัย ทรงเครื่องยุทธพิไชย เถลิงคาธารคว้าง	พิสมัย ท่านนา ออกอ้าง เช่นอุป ราชแฮ ควบเข้าขบวนไคล		
พลไกรกองนำเร้า ช้างพระเจ้าแปรประจัญ สารทรงชวดเซผัน เตลงขับคชไล่ไกล	โรมรัน กันเษย คชให้ หลังแล่น เติลิตแฮ หวัดท้ายคชาธาร		
นงคราญองค์เอกแก้ว มานมนัสกัตเวที เกรงพระราชสามี ขับคเชนทรเช่นค้ำ	กระษัตริย์ ยิงล้า มลายพระ ชนมเษย สะอึกสู้ตัสกร		
ขุนมอญร่อนง้าวฟาด ขาดแล่งตราบอูระ โอรสรีบกันพระ สูญชีพไปสูญสิ้น	ฉาดฉะ หรูปดิน ศพสู่นครแฮ พจนผู้สรรเสริญ		

ใบงาน

“ข้อเท็จจริงจากโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอนพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต”

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข้อเท็จจริงที่ปรากฏในโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอนพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

สรรเพชญ์ที่แปดเจ้า
เสด็จประพาสทรงปลา
ล่องเรือเอกไชยมา
คลองคดโขนเรือค้า

อยุธยา
ปากน้ำ
ถึงโคก ขามพ้อ
ขัดไม้หักสลาย

.....

.....

.....

.....

พันท้ายตกประหม่าสิ้น
โดดจากเรือทูลอุทิส
พันท้ายนรสิงห์ผิด
หัวกับโขนเรือต้อง

สติคิด
โทษร้อง
บทฆ่า เสียเทอญ
คู่เส้นทำศาล

.....

.....

.....

.....

ภูบาลบำเหน็จให้
พันไม้มอมอยู่ยอม
พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม
พันกราบทูลตัดด้วย

โทษถนอม ใจนอ
มอดม้วย
พันรูป แทนพ้อ
ท่านทิ้งประเพณี

.....

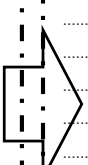
.....

.....

.....

ภูมีปลอบกลับตั้ง
จำสั่งเพชฌฆาตฟัน
โขนเรือกับหัวพัน
ศาลสี่บกฤตคุณเค้า

ขอบรร ลัยพ้อ
ฟาดเกล้า
เช่นที่ ศาลแล
คติไว้ในสยาม

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ “ข้อเท็จจริง”

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงเป็นความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมนุษย์ เช่น ใบไม้สดมีสีเขียว ใบไม้แห้งมีสีน้ำตาล หรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสภาพตามธรรมชาติที่เกิดแก่ร่างกายของมนุษย์และปรากฏแก่บุคคลทั่วไป เช่น หลานชายคนเล็กอ้วนจ้ำม่ำ หลังของคุณยายโก่ง ข้อเท็จจริงมักไม่ปรากฏแปรเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นอย่างน้อยก็ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น ต้นคุณไม่ค่อยมีใบ แต่ออกดอกสีเหลืองสดใสเป็นช่อห้อยลงมาเต็มต้น อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงอาจไม่เป็นจริงไปตลอดกาล หากปัจจัยเปลี่ยน ตัวแปรเปลี่ยน ข้อเท็จจริงก็จะเปลี่ยนไปได้ ตัวอย่างข้อเท็จจริงต้นคุณไม่ค่อยมีใบ แต่ออกดอกสีเหลืองเต็มต้น เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับต้นคุณเฉพาะในฤดูร้อน เมื่อปัจจัยฤดูกาลเปลี่ยนไปเป็นฤดูฝน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับต้นคุณก็จะเปลี่ยนไปเป็นว่า เช่น ต้นคุณปราศจากดอก มีใบเขียวชุ่มเต็มต้น

ข้อเท็จจริงสะท้อนถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเสื่อมสูญไปได้เอง โดยที่ไม่ต้องมีมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น กุหลาบที่เห็นเป็นดอกตูมเมื่อวาน วันนี้ดอกบานหมดแล้ว ดอกกุหลาบเปลี่ยนจากตูมเป็นบานได้เอง มนุษย์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเลย มนุษย์เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในฐานะที่เป็นผู้สังเกตการณ์ และเป็นผู้รับรู้ความมีอยู่และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง เช่น ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก และตกทางทิศตะวันตก

เมื่อมนุษย์เป็นผู้สังเกตการณ์ ข้อเท็จจริงจึงเป็นความจริงที่มนุษย์ทุกคนรับรู้ได้เหมือนกัน ข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงมีเพียงประการเดียว เช่น เธอเห็นรุ่งกินน้ำมี ๗ สี เขาก็เห็นรุ่งกินน้ำมี ๗ สี ใคร ๆ ก็เห็นรุ่งกินน้ำมี ๗ สี ข้อเท็จจริงมีประการเดียว คือ มนุษย์ที่สายตาปกติจะเห็นรุ่งกินน้ำเป็น ๗ สี

มนุษย์รับรู้ข้อเท็จจริงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คนที่มีประสาทสัมผัสบางส่วนผิดปกติจะรับรู้ข้อเท็จจริงแตกต่างกับคนปกติ เช่น คนตาบอดสีจะเห็นสีแตกต่างกับคนตาปกติ คนที่มีประสาทรับรู้กลิ่นเป็นปกติจะรู้ว่าดอกกุหลาบและดอกมะลิมีกลิ่นและเป็นกลิ่นที่มีผลให้มนุษย์ส่วนใหญ่ชอบส่วนดอกเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น ดังนั้นข้อความว่า กุหลาบและมะลิเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่น ดอกเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น จึงเป็นข้อเท็จจริง

ใบความรู้ “ข้อเท็จจริง” (ต่อ)

ข้อความต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงภาษาที่ใช้ถ่ายทอดข้อเท็จจริง

- นมโคสดมีสีขาว
- ผลทุเรียนมีหนามแหลมอยู่เต็ม
- อุณหภูมิของห้องนี้อยู่ที่ ๒๙ องศาเซลเซียส
- แสงเดินทางได้เร็วกว่าเสียง
- แสงไฟแยงตาทำให้ออนไม่หลับ
- ล้างมือบ่อย ๆ จะช่วยป้องกันไม่ให้เป็นหวัดได้
- ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๖๓ ล้านคน
- โรคพิษสุนัขบ้าระบาดในช่วงหน้าร้อน
- โทรศัพท์ทำให้เราติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็วขึ้น
- ขับรถเร็วทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
- สมศักดิ์ห้องเสียทุกครั้งที่ยกินอาหารรสจัด
- ยังไม่ทัน ๔ ทุ่มเขาก็ถึงวงนอน
- เขาปวดเขามาได้สัก ๒-๓ ปีแล้ว
- ธนบัตรใบละ ๕๐๐ บาทแลกเป็นธนบัตรใบละ ๒๐ บาทได้ ๒๕ ใบ
- นาฬิกาเป็นเครื่องบอกเวลา

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๙๑ - ๑๙๓

ใบงาน
“สืบค้นข้อเท็จจริงจากข่าว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข่าวที่สนใจ กลุ่มละ ๑ ข่าว จากนั้นวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข่าวดังกล่าว

ข่าวที่เลือก

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

.....

.....

.....

.....

.....

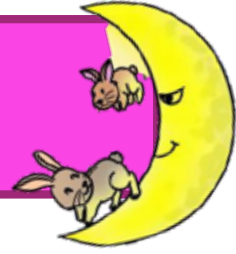
.....

.....

.....

ใบความรู้ “ข้อคิดเห็น”

ข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็นหรือความคิดเห็นเป็นผลจากระบวนการทำงานของสมองมนุษย์ว่ารู้สึกหรือคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่รับรู้ได้อย่างไร เช่น รู้สึกพอใจ ชอบ ชิงชัง เบื่อ คล้อยตาม ไม่เห็นด้วย ฯลฯ

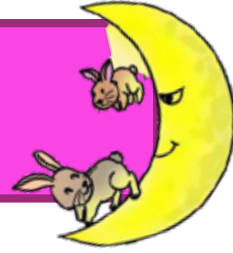
เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนรู้สึกและมีความคิดเห็นต่อสิ่งที่รับรู้ไม่เหมือนกัน ข้อคิดเห็นของมนุษย์ต่อสิ่งเดียวกันจึงอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ความคิดเห็นอาจแตกต่างกันมากหรือแตกต่างกันน้อยก็ได้ เช่น ความรู้สึกและความคิดต่อดอกไม้ ๓ ชนิด คือ กุหลาบ มะลิ และเฟื่องฟ้า บางคนอาจชอบกุหลาบและมะลิเพราะมีกลิ่นหอม ไม่ชอบเฟื่องฟ้าเพราะดอกของเฟื่องฟ้าไม่มีกลิ่น บางคนอาจชอบกลิ่นของกุหลาบมากกว่ามะลิ ในขณะที่บางคนกลับชอบกลิ่นของมะลิมากกว่า ส่วนคนที่แพ้กลิ่นและเกสรดอกไม้ อาจชอบเฟื่องฟ้า และไม่ชอบกุหลาบไม่ชอบมะลิ มนุษย์แต่ละคนจึงแสดงความคิดเห็นต่อดอกไม้ทั้ง ๓ ชนิดเป็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ กัน เช่น ดอกกุหลาบมีกลิ่นหอมน่าหลงใหลกว่าดอกมะลิ กลิ่นของมะลิหอมสดชื่นกว่ากลิ่นกุหลาบ เฟื่องฟ้าสวย แต่ไม่มีเสน่ห์เพราะดอกไม้ไม่มีกลิ่น ถ้าเฟื่องฟ้ามีกลิ่นหอมอย่างกุหลาบก็น่าจะดี มะลิมีดอกสวยกลิ่นหอม แต่กลิ่นฉุนเกินไป เป็นต้น

ข้อความต่อไปนี้เป็นตัวอย่งแสดงภาษาที่ใช้ถ่ายทอดข้อคิดเห็นหรือความคิดเห็น

- ถ้าทุเรียนไม่มีหนามก็คงจะดี
- พอเปลี่ยนสีผืนหนังใหม่ ห้องนี้ก็ดูกว้างขึ้น
- แสงดีอารมณ์ผู้ชมละครเวทีได้ดีกว่าเสียง
- ไฟแยงตาแบบนี้ คงนอนไม่หลับแน่ ๆ
- ผู้ชายที่มีอารมณ์ขันเป็นคนมีเสน่ห์
- ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรมากเกินไป
- อากาศของเมืองไทย ถ้าร้อนน้อยกว่านี้ก็คงจะดี
- กว๊านเดียวผัดซีอิ้วเจ้านี้ น้ำกินมาก
- หนังสือเล่มนี้ใช้ศัพท์ยากมาก
- โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่แสดงความทันสมัย
- อุบัติเหตุครั้งนี้ไม่น่าเกิด ถ้าเขาไม่ขับรถเร็วจนเกินไป
- ผมว่าที่สมศักดิ์ท้องเสีย คงเพราะอาหารรสดัดเมื่อกลางวัน
- เขาคงง่วง เห็นหาวมาหลายรอบแล้ว

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๙๓ - ๑๙๔

ใบงาน
“ข้อคิดเห็นจากโฆษณา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาข้อคิดเห็นจากบทโฆษณาที่กำหนดให้

บทโฆษณา

“ชุดบำรุงหน้าขาวใส ไม่เพียงแต่ขาว แต่ยังช่วยให้ผิวเต่งตึง กระจับ
ลดจุดต่างดํา ใสเต่ง และยังปลอดภัยจากสารเคมี”

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏ

.....
.....
.....
.....

บทโฆษณา

“ครีมหน้าใสระดับเจ้าหญิง หน้าขาว หน้าเงา หน้าใส หน้าเด็ก
แต่งหน้าติด ทน นาน ไม่แต่งก็สวย”

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏ

.....
.....
.....
.....

บทโฆษณา

“ผิวขาวสวยขึ้นในทันที สุขภาพผิวดีเมื่อใช้อย่างต่อเนื่อง
จากธรรมชาติออร์แกนิกไม่กัดผิว ปลอดภัยไม่กัดผิว”

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏ

.....
.....
.....
.....

บทโฆษณา

“ครีมฝ้าขาว ครีมบำรุงผิวหน้าบรรเทาอาการทางผิวหนัง
ลดการเกิดสิว สูตรลับความขาวจากไข่มุก ลดริ้วรอย ต่าง ดํา กระจับ
ช่วยให้ผิวเนียน ขาว สดใส”

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏ

.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ “ยึดหลัก ๓Rs ช่วยโลกลดขยะ”

การจัดการขยะมูลฝอยให้ได้ผลโดยเฉพาขยะจากพลาสติกซึ่งใช้เวลาย่อยสลายนาน ต้องใช้หลายวิธีการไปพร้อม ๆ กัน โดยต้องเริ่มจากลดการใช้ลง รู้จักคัดแยกขยะ และนำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยยึดหลัก ๓Rs

R แรกคือ Reduce ใช้้น้อยหรือลดการใช้ การลดปริมาณการใช้ลง ใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้ของฟุ่มเฟือยเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกและโฟมที่กำจัดยาก วิธีการลดง่าย ๆ ด้วยการสร้างนิสัยการใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าในการซื้อของ ใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง รับประทานอาหาร พกกล่องใส่อาหาร หรือเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Reuse ใช้ซ้ำ การนำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป เช่น การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์ตใหม่ได้ การนำเสื้อผ้าเก่าไปบริจาคหรือทำไม้ถูพื้น การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่าง ๆ การใช้สินค้ามือสอง กระดาษสองหน้า

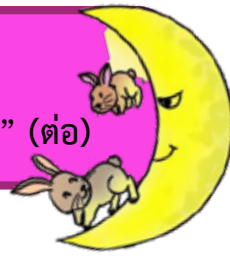
Recycle การคัดแยกขยะที่สามารถนำมารีไซเคิล เช่น กระดาษ แก้วพลาสติก โลหะ หรืออะลูมิเนียม เพื่อนำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต หรือเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำขวดพลาสติกใส (PET) มาแปรรูปเป็นเส้น นำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นขาเทียม นำกล่องนมยูเอชทีมาแปรรูปเป็นลังคาว

กระบวนการทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคให้ได้เสียก่อน เมื่อสามารถปรับพฤติกรรมให้รักษ์โลกได้ จะนำไปสู่การจัดการขยะเหลือให้ศูนย์ (Zero Waste) มากขึ้น นั่นหมายถึงการรีไซเคิลจะเข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างไม่รู้ตัว การตระหนักและความซื่อสัตย์ต่อตัวเองในการใช้จ่าย ซื้อสินค้าให้สามารถลดขยะหรือลดพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งได้จะต้องเข้มงวดในการปฏิบัติตนจนกลายเป็นนิสัย

นอกจากแนวทาง ๓Rs ที่กล่าวมาแล้ว ยังมี R ตัวอื่น ๆ ที่หลายคนอาจจะพอกันหูกันอยู่บ้าง ซึ่งเป็นการขยายความจาก ๓Rs ข้างต้น นั่นคือ Refill การเติม Repair การซ่อมแซม และ Replace การแทนที่ซึ่งจะทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของเรามีความเข้มงวดในการรักษ์โลกมากยิ่งขึ้น หากสามารถทำได้โดยไม่ฝืนตัวเองหรือสร้างภาระต่อการดำรงชีวิต ตัวเราก็จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในวงจรเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยอัตโนมัติ จนแทบจะเรียกได้ว่าใช้ชีวิตโดยมีขยะเหลือไปยังหลุมฝังกลบน้อยที่สุด ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการขยะให้เหลือศูนย์ ตัวอย่างการ Refill คือ นำภาชนะไปเติมทดแทนการซื้อใหม่ แคนำภาชนะประเภทขวดไปเติมก็จะช่วยลดขยะภายในครัวเรือน อาทิ การเติมน้ำยาล้างจาน ยาสระผม สบู่เหลว รวมถึงข้าวสาร ธัญพืช เครื่องปรุงรส ฯลฯ

ใบความรู้
“ยึดหลัก ๓Rs ช่วยโลกลดขยะ” (ต่อ)

Repair การซ่อมแซม เพื่อลดการซื้อใหม่ แม้การซื้อสินค้าใหม่จะสะดวกกว่าการซ่อม ทว่าการซ่อมแซมของใช้เองอาจทำให้เรามีความสุขมากกว่าการออกไปซื้อของใหม่ เนื่องจากสามารถ เข้าเว็บไซต์หาวิธีทำได้ง่าย ๆ

Replace การแทนที่ หมายถึง การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์แทนพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น ใช้แปรงสีฟันด้ามไม้ไผ่แทนแปรงสีฟันด้ามพลาสติก ใช้ไหมขัดฟันจากไหมธรรมชาติ หรือแม้แต่ การเลือกสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ รีไซเคิล เช่น ใบบัวหรือใบตองห่ออาหาร งานอบหมาก เป็นต้น แม้จะ ยังก่อให้เกิดขยะอยู่บ้าง แต่ก็ดีกว่าการใช้พลาสติกครั้งเดียวทิ้งเพราะย่อยสลายได้

หากทุกคนปฏิบัติตัวเข้มงวดต่อหลัก ๓Rs จะช่วยลดขยะพลาสติกบนโลกลงได้จำนวน มหาศาล และใครทำได้มากกว่านั้นก็ยิ่งช่วยลดโลกร้อนมากขึ้น

(ที่มา <https://www.deqp.go.th/new/ยึดหลัก-3rs-ช่วยโลกลดขยะ>)

ข้อเท็จจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

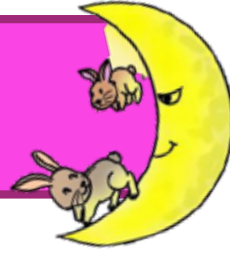
.....

.....

.....

ใบงาน
“บทสนทนาของต้นกับเตี้ย”

- ต้น : “เตี้ย ทำไมวันนี้ใส่เสื้อสีเขียวล่ะ”
เตี้ย : “ก็คิดว่ามันเหมาะกับอากาศหน้าร้อน เพราะเป็นผ้าฝ้าย”
ต้น : “แต่วันนี้ถ้าใส่เสื้อสีเขียว มันเป็นสีไม่ตินะ จะโชคร้ายได้นะ”
เตี้ย : “จริงหรือ ต้นรู้ได้อย่างไร”
ต้น : “เชื่อเราสิ เราฟังคนอื่นบอกกันมา ใคร ๆ ก็เชื่อกัน”
เตี้ย :

คำถาม

๑. บทสนทนาดังกล่าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

ตอบ

๒. ข้อเท็จจริงจากบทสนทนาดังกล่าวคืออะไร

ตอบ

๓. ข้อคิดเห็นจากบทสนทนาดังกล่าวคืออะไร

ตอบ

๔. หากนักเรียนเป็นเตี้ย จะเชื่อต้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

ใบงาน

“วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากบทสนทนาในชีวิตประจำวัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบทสนทนาในชีวิตประจำวัน คนละ ๑ บทสนทนา จากนั้นวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากบทสนทนาดังกล่าว

บทสนทนาในชีวิตประจำวัน

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงาน
“ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากอาชีพในฝัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกอาชีพที่สนใจ จากนั้นเขียนอธิบายในประเด็นที่กำหนด

อาชีพ.....

นักเรียนวาดภาพประกอบ

ข้อเท็จจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
“ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากอาชีพในฝัน” (ต่อ)

ข้อเท็จจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
“ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากอาชีพในฝัน”

ข้อคิดเห็น

A large rectangular box containing ten horizontal dotted lines for writing.

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
สะท้อนสารผ่านวินิจฉัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. นักเรียนคิดว่าข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร จงอธิบาย

คำตอบ

.....
.....

๒. จุดมุ่งหมายของการแต่งโคลงภาพพระราชพงศาวดาร ตอน พระสุริโยทัยขาดคอช้าง และตอนพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต และคืออะไร และมีลักษณะคำประพันธ์ประเภทใด

คำตอบ

.....
.....

๓.	นงคราญองค์เอกแก้ว	กระษัตริย์
	มานมนัสกัตเวที	ยิ่งล้ำ
	เกรงพระราชสามี	มลายพระ ชนม์เฮย
	ขับคเชนทรเช่นค้ำ	สะอึกสู้ด้สกร

ให้นักเรียนอธิบายใจความสำคัญของโคลงบทนี้ และบอกคุณธรรมที่สำคัญที่ปรากฏในเนื้อหาของโคลงบทนี้

คำตอบ

.....
.....

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
สะท้อนสารผ่านวินิจฉัย

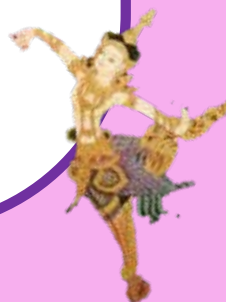
๔. นักเรียนคิดว่าลักษณะเด่นของโคลงภาพพงศาวดาร ตอนพระสุริโยทัยขาดคอช้าง คืออะไร จงอธิบาย
คำตอบ

.....
.....

๕. หากนักเรียนเป็นพันท้ายนรสิงห์ นักเรียนจะรับผิดชอบสิ่งที่ตนกระทำและขอให้ประหารชีวิตตนเอง
หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
โน้มน้าวใจให้เชื่อถือ

เล่าเรียนเขียนอ่าน

ผ่านโคลงกาชิต

พินิจบาลีและสันสกฤต

ชวนคิดจากบทประพันธ์

สุขสันต์กับเรื่องสั้น

มุ่งมั่นโน้มน้าวใจ

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ”

การโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจ คือ การทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวเชื่อว่า ถ้าทำตามที่ถูกโน้มน้าวชักนำแล้วก็จะได้รับผลตอบแทนตามความต้องการของตนเอง แต่ตราบดีที่ไม่เกิดความเชื่อตามการโน้มน้าวใจแล้ว ยังถือว่าเป็นการโน้มน้าว แต่ทว่ายังไม่โน้มน้าวไม่สัมฤทธิ์ผล เช่น การซื้อสินค้าที่มีผู้มาเชิญชวนแถมบังคับหรือขอร้องให้ซื้อโดยโน้มน้าวใจว่าจะนำรายได้ไปทำการกุศล หากผู้ถูกโน้มน้าวเชื่อว่าซื้อสินค้าแล้วจะได้บุญกุศลจริง การโน้มน้าวใจนั้นก็เกิดผล แต่ถ้าซื้อโดยไม่ตระหนักว่า การทำเช่นนั้นจะทำให้ได้บุญกุศลเป็นแต่เพียงชื่อเพราะเกรงใจหรือต้องการตัดความรำคาญ ก็นับว่าการโน้มน้าวใจนั้นยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์

กลวิธีการโน้มน้าวใจ

กลวิธีการโน้มน้าวใจแตกต่างกันไปตามโอกาสและสถานการณ์ บางที่ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน และอาจต้องอาศัยสิ่งประกอบอื่น ๆ ช่วย ขึ้นอยู่กับศิลปะเฉพาะตัวของผู้นโน้มน้าวและกลวิธีที่ใช้ จึงควรรู้จักกลวิธีการโน้มน้าวใจที่สำคัญ ๆ ไว้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สารด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ในการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจด้วย กลวิธีโน้มน้าวใจที่ใช้อยู่ มีดังนี้

๑. แสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือของผู้นโน้มน้าวใจ

ผู้ประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจผู้อื่นต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีความรู้จริงเป็นต้นว่า สามารถชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ได้ละเอียดลออ ยกประเด็นที่น่าสนใจมากล่าวได้ถูกต้องแม่นยำ อาจนำประสบการณ์ของตนมาเล่า ให้ฟังหรือให้แนวทางปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้ปฏิบัติ

๒. แสดงด้วยเหตุผลที่หนักแน่น

ผู้นโน้มน้าวใจต้องแสดงให้เห็นว่า เรื่องที่ตนกำลังโน้มน้าวอยู่นั้นมีเหตุผลหนักแน่น และมีค่าควรแก่การยอมรับอย่างแท้จริง

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ” (ต่อ)

๓. ทำให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน

บุคคลที่มีความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน ย่อมคล้อยตามกันได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ผู้โน้มน้าวใจจะต้องแสดงให้เห็นว่า ตนกับบุคคลที่ตนกำลังโน้มน้าวใจนั้นมีความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน เช่น มีความนิยมเชื่อถือในสิ่งเดียวกัน เคารพรักบุคคลหรือสถาบันเดียวกัน รังเกียจบุคคลหรือสิ่งเดียวกัน

๔. แสดงให้เห็นทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย

การโน้มน้าวใจหากแสดงแต่เฉพาะด้านดีเท่านั้น อาจสัมฤทธิ์ผลได้ยากหรืออาจไม่สัมฤทธิ์ผลเลยก็ได้ แต่ถ้าชี้ให้เห็นด้านที่ไม่ดีด้วย เพื่อให้ผู้ที่ถูกโน้มน้าวใจมีโอกาสใช้วิจารณญาณของตนเอง เปรียบเทียบจนเชื่อว่าเรื่องที่ชี้แนะนั้นมีด้านดีมากกว่า ก็จะทำให้การโน้มน้าวใจสัมฤทธิ์ผลได้

๕. สร้างความหรรษาให้แก่ผู้ถูกโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจถ้าใช้วิธีการทำให้เกิดอารมณ์ขันแบบที่เล่นที่จริง หรือยกตัวอย่างเรื่องตลกบ้าง จะทำให้ไม่เกิดความรู้สึกต่อต้าน และผู้ถูกโน้มน้าวใจก็พร้อมที่จะคล้อยตามได้ง่าย

๖. เราให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

เมื่อมนุษย์เกิดอารมณ์ขึ้นอย่างแรงกล้า ไม่ว่าจะดีใจ เสียใจ โกรธแค้น วิตกกังวล หวาดกลัว หรือลั้งเลใจ อารมณ์เหล่านี้มักทำให้มนุษย์ไม่ใช้เหตุผลอย่างถี่ถ้วน ขาดการพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความควร อาจทำให้ขาดสติหลงลืมตัวไปชั่วระยะหนึ่งได้ และเมื่อต้องตัดสินใจขณะที่อยู่ในสภาพอารมณ์ดังกล่าว ก็อาจตัดสินใจคล้อยตามผู้โน้มน้าวใจได้ง่าย ดังเช่นพราหมณ์ที่กำลังแบกแพะไปบูชาขัยญ คิดไปเองว่าแพะนั้นเป็นปีศาจเพราะกลายร่างเป็นสุนัขให้ชาย ๖ คนเห็น

๗. ให้ข้อมูลแต่ด้านดี ไม่พูดถึงด้านเสีย

การให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์มักปรากฏในข้อความโน้มน้าวใจของผู้ผลิตสินค้าและผู้ให้บริการ เช่น ผู้ผลิตยากล่าวถึงลักษณะที่ดีงามของยาอย่างละเอียด แต่ไม่กล่าวถึงข้อจำกัดของยา เช่น ไม่ควรใช้สำหรับคนบางกลุ่ม ผู้ให้บริการกล่าวถึงการให้บริการต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ น่าสนใจ ผู้บริโภคเสียค่าบริการในราคาไม่แพง แต่ไม่บอกเงื่อนไข หรือช้อยกเว้น หรือบอกไว้ในตำแหน่งที่สังเกตยาก ผู้รับสารที่มีการโน้มน้าวใจในลักษณะนี้ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งก่อนซื้อสินค้า หรือใช้บริการ

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ” (ต่อ)

ภาษาโน้มน้าวใจ

ผู้โน้มน้าวใจต้องใช้ภาษาเชิงเสนอแนะ ขอร้อง วิงวอนหรือเร้าใจ เลือกใช้คำให้สื่อความหมายตามที่ต้องการ ไม่ใช้การข่มขู่บีบบังคับ หรือคุกคามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ต้องการโน้มน้าวใจ เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้การโน้มน้าวใจไม่สัมฤทธิ์ผล

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงเสนอแนะ

พวกเธอควรกินผลไม้และดื่มน้ำมาก ๆ ถ้าอยากให้ผิวพรรณผ่องใส

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงขอร้อง

โรงเรียนของเราจะมีชื่อเสียงได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียน ถ้านักเรียนพยายามทำโครงการวิทยาศาสตร์ครั้งนี้ให้ดีขึ้นขณะการประกวด โรงเรียนของเราก็จะได้ชื่อเสียงมากทีเดียว

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงวิงวอน

ลูกชายของผมมีเลือด AB Negative ซึ่งเป็นเลือดหายาก ต้องผ่าตัดเอาเนื้องอกออกโดยด่วน แต่สภากาชาดมีเลือดกลุ่มนี้สำรองไว้ ไม่พอขอท่านที่มีเลือดกลุ่มนี้ โปรดช่วยชีวิตลูกชายผมด้วย ผมมีลูกชายเพียงคนเดียว เขาเป็นลมหายใจของผม ขอความกรุณาติดต่อโรงพยาบาลจุฬา ฯ โดยด่วน

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงเร้าใจ

ถ้าพวกเธอไม่ลงแข่งได้วาทิครั้งนี้ คงไม่มีใครกล้าลงแข่งแทนหรอก กลัวว่าถ้าแพ้แล้วจะถูกประณามว่า ไม่เก่งจริงแล้วยังจะไปแข่งอีก แต่ถ้าพวกเธอลงแข่ง เราเชื่อว่าต้องได้ชัยชนะกลับมาแน่ ๆ

การใช้วิจารณ์ญาณในการรับสารโน้มน้าวใจ

การรับสารทั่วไป ผู้รับสารควรใช้วิจารณ์ญาณพิจารณาและรู้เท่าทันว่า ผู้ส่งสารมีวัตถุประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ว่า สารนั้นโน้มน้าวใจให้ทำหรือไม่ให้ทำสิ่งใด ให้เชื่อหรือไม่ให้เชื่อเรื่องใด เรื่องนั้น ๆ ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่
๒. ใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์ว่า สารที่โน้มน้าวใจมีเหตุผลที่สมควรเชื่อถือหรือคล้อยตามหรือไม่เพราะเหตุใด

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๓๖ - ๓๘

ใบงาน
“เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข” แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่กำหนดให้

เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข

พราหมณ์จะทำพิธีบูชาโยคีจึงไปหาซื้อแพะมาตัวหนึ่ง ขณะที่แบกแพะกลับบ้าน ชาย ๖ คนเห็นเข้าก็คิดจะหลอกเอาแพะจากพราหมณ์ คนแรกยืนดักหน้าพราหมณ์ แล้วทักว่าจะแบกสุนัขไปไหนหรือ พราหมณ์นึกขัน ตอบว่าสุนัขที่ไหนกัน แพะแท้ ๆ เดินต่อไปอีกไม่กี่ก้าว ชายคนที่สองก็เข้ามาทักด้วยคำถามคล้าย ๆ กัน พราหมณ์ไม่ขัน และยังตอบเหมือนเดิม ไปอีกหน่อย พบชายคนที่สามถามเหมือนเดิมอีกแล้ว คราวนี้ พราหมณ์ชักลั้งเล วางแพะลงดูให้แน่อีกที ครั้นเห็นว่ายังเป็นแพะตัวเดิมที่ซื้อมาก็แบกแพะขึ้นป่าเดินต่อไป

สักพักชายคนที่สี่เดินเข้ามาหาถามว่า จะเอาสุนัขไปทำอะไรพราหมณ์ก็ตอบว่า นี่มันแพะนะจะเอาไปบูชาโยคี ชายคนนั้นหัวเราะแล้วยืนยันว่า เห็นๆ อยู่ว่าเป็นสุนัขแท้ ๆ พราหมณ์ไม่ค่อยสบายใจเดินต่อมา พบชายคนที่ห้า และต่อมาอีกก็พบชายคนที่หก ทักถามเหมือนกันอีกแล้ว หรือว่าแพะตัวนี้จะเป็นปีศาจ ถึงได้กลายเป็นสุนัขให้ใคร ๆ เห็นได้ ถ้าเราขึ้นแบกมันต่อไป กว่าจะถึงบ้าน มันก็คงแปลงฤทธิ์ทำร้ายเราแน่ ๆ คิดแล้วพราหมณ์ก็โยนแพะทิ้งแล้ววิ่งตัวเปล่ากลับบ้าน ชายทั้ง ๖ คนจึงจับแพะไปเชือดกินกัน

ใบงาน
“เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข”

ประเด็นการอภิปราย

ข้อที่ ๑ ชาย ๖ คนในนิทานใช้วิธีการพูดอย่างไรจึงทำให้ตัดสินใจโยนแพะทิ้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ ๒ หากนักเรียนเป็นชายคนที่ ๒ - ๖ จะพูดโดยใช้ถ้อยคำอย่างไรที่ทำให้พราหมณ์เชื่อว่าแพะที่แบกมาเป็นสุนัข โดยใช้คำที่แตกต่างจากชายคนที่ ๒ - ๖

ชายคนที่ ๒

.....

.....

.....

ชายคนที่ ๓

.....

.....

.....

ใบงาน
“เมื่อแพะกลายเป็นสุนัข”

ชายคนที่ ๔

.....
.....
.....

ชายคนที่ ๕

.....
.....
.....

ชายคนที่ ๖

.....
.....
.....

ใบความรู้ “การเขียนจดหมายกิจธุระ”

การเขียนจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อบetweenบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงบริษัทห้างร้าน หรือเป็นจดหมายของบุคคลถึงส่วนราชการ ใจความในจดหมายระบุชัดเจนว่าต้องการให้เกิดความร่วมมือในเรื่องใด มีความจำเป็นอย่างไรจึงต้องขอความร่วมมือช่วยเหลือ การใช้สำนวนภาษาต้องสุภาพและให้ความสำคัญกับผู้รับจดหมาย จดหมายกิจธุระ ได้แก่ จดหมายลาป่วย จดหมายลาสิกขา จดหมายขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือ (การขอความอนุเคราะห์) จากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ จดหมายเชิญวิทยากร

หลักการเขียนจดหมายกิจธุระ

๑. พิมพ์หรือเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของจดหมาย
๒. ใช้ภาษาชัดเจน กระชับ ใช้คำสุภาพและไม่ใช้ภาษาพูดในการเขียน
๓. พิมพ์หรือเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย เรียบร้อย
๔. สะกดคำให้ถูกต้อง ใช้คำถูกต้องตามระดับภาษา กาลเทศะ และบุคคล
๕. ใช้คำนำ คำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้ายที่เหมาะสมกับฐานะของบุคคลและเหมาะสมกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้รับ

ประเภทของจดหมายกิจธุระ

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่สนิทคุ้นเคยกัน ส่วนใหญ่มีจุดประสงค์เพื่อเล่าเรื่องราวส่วนตัวหรือสอบถามเรื่องราว เช่น ลูกเขียนจดหมายถึงพ่อแม่ ศิษย์เก่าเขียนจดหมายถึงครูที่เคารพ
๒. จดหมายติดต่อธุระ เป็นการสื่อสารเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความจำเป็นต่างๆ ที่ประสงค์ให้ผู้อื่นหรือองค์กรต่าง ๆ รับทราบเพื่อนำไปสู่การพิจารณาให้ความร่วมมือในเหตุจำเป็น เช่น นักศึกษาเขียนจดหมายขอลาหยุดเรียนกรณีเจ็บป่วย นักศึกษาเขียนจดหมายขอลาหยุดเรียนกรณีมีกิจธุระจำเป็นต่างๆ จดหมายติดต่อองค์กรภายนอกขอความร่วมมือไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอก จดหมายขอความอนุเคราะห์วิทยากรจากองค์กรอื่น ๆ เพื่อมาบรรยายหรือสาธิตความรู้ต่าง ๆ

ใบความรู้
“การเขียนจดหมายกิจธุระ (ต่อ)”

ตัวอย่างจดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ ผด ๐๖๑๕/๒๕๖๓

โรงเรียนบ้านนาดี ๙๙ หมู่ ๙
ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๔๐

๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงาน

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม

ด้วยฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านนาดี จังหวัดราชบุรี ได้กำหนดจัดทำโครงการศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับคณะครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ โดยหัวข้อที่โรงเรียนกำหนด ในปีนี้ คือ การบริหารจัดการขยะ

ในการนี้ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านนาดี พิจารณาแล้วว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม เป็นหน่วยงานที่ได้รับรางวัลชุมชนต้นแบบการกำจัดขยะประจำปี ๒๕๖๒ และมีรูปแบบการดำเนินงาน ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อศึกษาดูงานจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลไร่มะขาม ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยมีคณะครูของโรงเรียนบ้านนาดีเข้าร่วมศึกษาดูงาน จำนวน ๒๐ คน ทั้งนี้เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของโรงเรียนบ้านนาดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาดูงานในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๐๐ น. เป็นต้นไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

แสงตะวัน รักเรียน

(นางสาวแสงตะวัน รักเรียน)

ประธานนักเรียน โรงเรียนบ้านนาดี

ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนไผ่ดี

โทร ๐ ๓๒๑๒ ๓๔๕๖ ต่อ ๗๘๙

ใบความรู้
“การเขียนจดหมายกิจธุระ (ต่อ)”

ตัวอย่างการจำหน่ายซอง

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

นางสาวแสงตะวัน รักเรียน
โรงเรียนไผ่ดี ๙๙ หมู่ ๙
ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี

7 0 1 4 0

ที่ผนึก
ตราไปรษณียากร

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม
ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี

7 6 1 5 0

ใบงาน

“การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจดหมายและจ่าหน้าของจดหมาย โดยเนื้อหาของจดหมาย ผู้เขียนเป็นประธาน ชมรมรักษ์ภาษาไทย เขียนจดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าชมห้องสมุดในชุมชน เช่น ห้องสมุดหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประจำตำบล เป็นต้น

ใบงาน

“การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์”

ช่องจดหมาย

A large empty rectangular box with a blue border, intended for writing a letter.

ใบความรู้ “การเขียนจดหมายเชิญวิทยากร”

ตัวอย่างจดหมายเชิญวิทยากร

ที่ ผด ๐๖๑๕/๒๕๖๓

โรงเรียนบ้านนาดี ๙๙ หมู่ ๙
ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๔๐

๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร
เรียน นางสาวไพลิน ศิลปิน

ด้วยโรงเรียนบ้านนาดี จะจัดกิจกรรม เรื่อง “นักเขียนน้อย” ในวันศุกร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่มีความสนใจเกี่ยวกับการเขียนได้รับความรู้และเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับการเขียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเอง ในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี

ในการนี้ ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบ้านนาดี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์ และมีผลงานที่ได้รับการรางวัลและเผยแพร่ระดับประเทศจำนวนมาก ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบ้านนาดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง “สนุกคิด สนุกเขียน” ในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี เพื่อให้ความรู้ด้านการสร้างแรงบันดาลใจในการเขียน รวมทั้งเทคนิควิธีการเขียนหนังสือให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวันและเวลาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดุจเดือน แสงงาม

(นางสาวดุจเดือน แสงงาม)

ประธานชมรมภาษาไทย โรงเรียนบ้านนาดี

ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนใฝ่ดี

โทร ๐ ๓๒๑๒ ๓๔๕๖ ต่อ ๗๘๙

ใบความรู้
“การเขียนจดหมายเชิญวิทยากร”

ตัวอย่างการจำหน่ายของ

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

นางสาวดุจเดือน แสงงาม
โรงเรียนบ้านนาดี ๙๙ หมู่ ๙
ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี

7 0 1 4 0

ที่ผนึก
ตราไปรษณียากร

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

นางสาวไพลิน ศิลปิน
๑๐/๑๐ ตำบลบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี

7 0 1 4 0

ใบงาน

“การเขียนจดหมายเชิญวิทยากร”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจดหมายขอเชิญวิทยากรเพื่อบรรยายความรู้กับนักเรียนในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนกำหนดหัวข้อบรรยาย พร้อมจำหน้าของจดหมายให้ถูกต้องตามรูปแบบ

A large empty rectangular box with a blue border, intended for students to write their invitation letters.

ใบงาน

“การเขียนจดหมายเชิญวิทยากร”

ช่องจดหมาย

A large empty rectangular box with a blue border, intended for writing the letter.

ใบความรู้ หมายเลข ๑

“พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี มีพระบรมราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ทรงพระนามว่าสมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาภรณเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เมื่อสมเด็จพระบรมชนกนาถ เสด็จสวรรคตในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๑ พระองค์ได้เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติ ขณะมีพระชนมายุเพียง ๑๕ พรรษา มีสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) เป็นผู้สำเร็จราชการแทนก่อนจะทรงบรรลุนิติภาวะ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงศึกษาความเป็นไปของบ้านเมืองและของประเทศอื่น ๆ ได้เสด็จพระราชดำเนินประพาสทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทรงได้รับการศึกษาอย่างดียิ่งทั้งตามแบบแผนราชประเพณีของไทยและตามแบบแผนของตะวันตก ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงสั่งสมมาตลอดพระชนม์ชีพ พระราชอัธยาศัยที่อ่อนโยน พระราชดำริที่ก้าวหน้าและทันสมัย รวมทั้งพระปรีชาญาณอันสุขุมคัมภีรภาพเป็นคุณสมบัติอันล้ำเลิศที่ทำให้ทรงบริหารราชการแผ่นดินได้เป็นอย่างดี ทั้ง ๆ ที่ตลอดรัชสมัยทรงต้องเผชิญอุปสรรคนานัปการทั้งภายในและภายนอกประเทศ พระองค์ทรงปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม การปกครอง จนกระทั่งประเทศมีความเจริญและ “ศิวิไลซ์” ทัดเทียมอารยประเทศ

นอกจากพระราชภารกิจด้านการบริหารราชการแผ่นดินที่ยังความเจริญรุ่งเรืองให้เกิดแก่ประเทศชาติจนสามารถดำรงเอกราชไว้ได้โดยตลอดแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังทรงเล็งเห็นว่าคนไทยอยู่ยาวนานในประเทศไทยได้สำเร็จโดยไม่ต้องเสียเลือดเนื้อหรือเกิดการต่อสู้กันแต่อย่างใด เป็นที่ชื่นชมของปวงชนชาวไทยและชาวโลก นอกจากนี้ ยังเป็นกวีที่มีพระปรีชาสามารถยิ่ง ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ทั้งที่เป็นบันเทิงคดีและสารคดี พระราชนิพนธ์เรื่องสำคัญ ๆ เช่น ไกลบ้าน พระราชนิพนธ์จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี พระบรมราชาชาตต่าง ๆ บทละครเรื่องเงาะป่า ลิลิตนิทราชาคริต โคลงภาพพระราชพงศาวดาร โคลงสุภาชิตโสฬสไตรยางค์ โคลงสุภาชิตนฤพุนาการ และโคลงสุภาชิตอิศปกรณัม

ใบความรู้ หมายเลข ๑

“พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” (ต่อ)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองราชย์ยาวนานถึง ๔๒ ปี เป็นพระมหากษัตริย์ที่ประชาชนต่างจงรักภักดีและเทิดทูนเป็นอย่างยิ่ง ดังเห็นได้จากการร่วมใจกันบริจาคเงินของปวงชนชาวไทยเพื่อสร้างพระบรมรูปทรงม้าถวายแด่พระองค์ในขณะที่ยังทรงพระชนม์ชีพ และจากการถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ว่า “พระปิยมหาราช”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ พระชนมายุ ๕๘ พรรษา ด้วยพระราชกรณียกิจและคุณประโยชน์ต่าง ๆ ที่ทรงบำเพ็ญตลอดพระชนม์ชีพ ในวาระฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ ๑๕๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้ประกาศยกย่องพระองค์ว่าทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลกผู้มีผลงานดีเด่นสาขาการศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และการสื่อสาร

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๓๔ - ๑๓๕

ใบความรู้ หมายเลข ๒ “โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์”

ผู้ที่ประสบความสำเร็จมักจะมีหลักธรรมประจำใจเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแนวทางต่าง ๆ เป็นข้อคิดที่นักปราชญ์แต่โบราณได้รวบรวมไว้ ดังปรากฏในโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นต้น สมควรที่ เราจะศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อขจัดความทุกข์ เพื่อสร้างกุศลและเพิ่มความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองต่อไป

โคลงโสฬสไตรยางค์เดิมเป็นสุภาษิตภาษาอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กวีในราชสำนักแปลและประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย ดังปรากฏในจดหมายเหตุพระราชกิจรายวันพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวตอนหนึ่งว่า วันที่ ๔๔๕๑ (หมายถึงวันที่ ๔๔๕๑ ในรัชกาลที่ ๕) วัน ๒๒ ๒ ค่ำ ปีมะโรง โทศก จุลศักราช ๑๒๔๒ (วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๓) “...กรมหมื่นพิชิต (ต่อมาคือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร) ถวายโคลงโสฬสไตรยางค์ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไปแต่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้องกับความในภาษาอังกฤษ”

นอกจากทรงตรวจแก้แล้ว ยังทรงพระราชนิพนธ์โคลงนำบทแล้วพระราชทานให้คุณหญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ปักเป็นตัวอักษรด้วยไหมฝรั่งเบญจพรรณระบายสีใส่กรอบกระจกประดับบนพระที่นั่งทรงธรรม เมืองานพระเมรุสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ ณ พระเมรุท้องสนามหลวง ปีมะโรง โทศก จุลศักราช ๑๒๔๒ (พุทธศักราช ๒๔๒๓) ต่อมาได้รวบรวมลงพิมพ์ในหนังสือวชิรญาณ เล่ม ๑ ฉบับที่ ๑ จุลศักราช ๑๒๔๖ (พุทธศักราช ๒๔๒๗) โดยใช้ต้นฉบับที่พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าดิศวรกุมาร (พระอิสริยยศขณะนั้น) ได้คัดลอกไว้จากต้นฉบับที่มีภาษาอังกฤษด้วย ภายหลังได้นำมารวมพิมพ์ในหนังสือ ประชุมโคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ ในงานศตมวารพระศพสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงศรีรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์เป็นโคลงสี่สุภาพซึ่งมีบทนำ ๑ บท เนื้อเรื่อง ๑๖ บท และบทสรุป ๑ บท ซึ่งบอกจำนวนสุภาษิตว่ามี ๑๖ หมวด หมวดละ ๓ ข้อ รวมเป็น ๔๘ ข้อ ในพระราชนิพนธ์นี้ “ไตรยางค์” หมายถึงจำนวนสิ่งที่ควรแสวงหาหรือควรละเว้น ซึ่งในโคลงแต่ละบทจะมีอยู่ ๓ สิ่ง เช่น บทที่หนึ่งกล่าวถึง สามสิ่งควรรัก (Three Things to Love) ได้แก่ ความกล้า (Courage) ความสุภาพ (Gentleness) และความรักใคร่ (Affection) บทที่สองกล่าวถึงสามสิ่งที่ควรชม (Three Things to Admire) ได้แก่ อำนาจ ปัญญา (Intellectual Power) เกียรติยศ (Dignity) และมีมารยาดี (Gracefulness) เป็นต้น

ใบความรู้ หมายเลข ๒ “โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์” (ต่อ)

นอกจากการแปลความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยแล้ว ยังมีการอธิบายขยายความไว้ในบทโคลงแต่ละบทด้วย ตัวอย่างเช่น สามสิ่งควรยินดี (Three Things to Delight in) ได้แก่ ๑) งาม (Beauty) “สรรพางค์โสภาคพร้อมธัญลักษณ์” คือความงามพร้อมทั้งร่างกายด้วยลักษณะที่ดี ๒) ตรงตรง (Frankness) หมายถึง “ภาสิตจิตประจักษ์ ชื่อพร้อม” คือ ความซื่อตรงทั้งวาจาและใจ ๓) ไทยแก่ตน (Freedom) หมายถึง “เป็นสุขโสดตนรัก การชอบ ธรรมนา” คือ ความสุขจากการอยู่อย่างอิสระและอย่างชอบธรรม การอธิบายในลักษณะการตีความดังตัวอย่างนี้ นับได้ว่าเป็นวิธีแปลและตัดแปลงให้เข้ากับวิธีคิด และค่านิยมของคนไทยได้ทางหนึ่ง บทพระราชนิพนธ์นี้จึงมิใช่เพียงงานแปลที่ถ่ายถอดจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่ได้บันทึกความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง

เมื่อพิจารณาในแง่วรรณคดีคำสอน จะเห็นว่าโคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์ มีข้อแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติตนที่ครอบคลุมกว้างขวางตั้งแต่เรื่องของตัวเราเอง มิตรสหาย ชาติบ้านเมืองไปจนถึงสังขารชีวิต บุคคลใดชื่อว่าบัณฑิตควรชอบและชื่นชมความกล้า ความสุภาพ ปัญญา เกียรติยศ มารยาท ฯลฯ ซึ่งหมายถึงควรแสวงหาสิ่งเหล่านี้มาเป็นคุณลักษณะของตนเอง และควรชื่นชมหรือผูกมิตรกับผู้มีคุณลักษณะดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ ยังควรระวังภัยและละเว้นจากความริษยา ความเกียจคร้าน การพูดปด การพูดคำหยาบ ฯลฯ ซึ่งหมายถึงการไม่ประพฤติตนเช่นนั้น และไม่ผูกมิตรกับผู้ที่มิมีนิสัยเช่นนี้ด้วยความเจริญก้าวหน้าและความเป็นสวัสดิมงคลย่อมเกิดแก่ผู้ปฏิบัติตามข้อแนะนำดังกล่าว ตลอดจนสังขมรอบข้าง ต่อจากนั้น เราควรต่อสู้เพื่อธำรงรักษาคุณค่าความดีต่าง ๆ ที่เป็นสังขารชีวิต ได้แก่ ความไม่แน่นอน ความชรา และความตาย ซึ่งจำทำให้เราเข้าใจชีวิต ไม่ประมาท และไม่ทุกข์ระทมเมื่อประสบความผิดหวัง ชีวิตก็จะเป็นสุข สมดังพระราชประสงค์ของผู้ทรงพระราชนิพนธ์ที่ว่า “หวังสวัสดิ์จัดทุกข์สร้างสืบสร้างคุณผล”

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๙๒ - ๙๓

ใบความรู้ หมายเลข ๓ “โคลงสุภาษิตนฤทมนการ”

“ถ้ารู้อย่างนี้ก็จะไม่พูดหรอก” “ถ้ารู้อย่างนี้ก็จะไม่ทำหรอก”

ข้อความทำนองนี้ หลายคนคงจะเคยรำพันมาแล้วเมื่อรู้สึกว่าได้ตัดสินใจพูดหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปแล้วเกิดผลเสีย ทำให้อยากจะเรียกคำพูดหรือเก็บเอาการกระทำนั้นคืนมา แต่ก็สายไปเสียแล้ว ไม่อาจแก้ไขอะไรได้แล้ว ด้วยเหตุนี้ นักปราชญ์โบราณท่านจึงพร่ำสอนให้ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนจะพูดหรือทำสิ่งใด ดังเช่น คำสอนที่ปรากฏอยู่ในโคลงสุภาษิตนฤทมนการซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์แปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นโคลงสุภาษิต

โคลงสุภาษิตนฤทมนการมีบทนำ ๑ บท เนื้อเรื่อง ๑๐ บท และบทสรุป ๑ บท บทนำกล่าวว่าคุณผู้ใดไตร่ตรองแล้วจึงกล่าวคำสอนเป็นแนวทางที่ควรประพฤติ ๑๐ ประการ ชื่อว่า ทศนฤทมนการ หมายถึง “กิจ ๑๐ ประการที่ผู้ประพฤติยังไม่เคยเสียใจ” ส่วนบทสรุปแนะนำว่า แนวทาง ๑๐ ประการนี้ทุกคนควรรู้จักพิจารณา ถึงแม้จะประพฤติดังไม่ได้ครบถ้วน แต่ทำได้บ้างก็ยังมีดี

โคลงสุภาษิต ๑๐ บทเป็นข้อแนะนำให้รู้จักอดกลั้นและไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนพูดหรือทำสิ่งใด เพราะคนที่คิดก่อนพูดนั้นจะเป็นผู้ที่ “พาที่มีสติรู้ รอคิด” คำพูดที่ออกมาจึงเหมาะสมและไพเราะราวกับได้เตรียม “ลิขิต เขียนร่าง” มาก่อน ในยามโกรธให้ระงับวาทะไว้ก่อน เมื่อพิจารณาไตร่ตรองและจึงค่อยพูด เมื่อทำผิดให้กล่าวขอโทษซึ่งจะ “ดีกว่าปด อ้อมค้อม คิดแก้โดยโงง” และให้งดเว้นจากการพูดคำหยาบ พูดส่อเสียด และพูดให้ร้ายผู้อื่น นอกจากการพูดแล้วยังมีข้อแนะนำในการฟังว่า ไม่ควรฟังคำเท็จ หรือคำนินทา ไม่หลงเชื่อข่าวร้ายและควรสอบถามให้ลึกลงก่อนตัดสินใจเรื่องใด ๆ ส่วนข้อแนะนำในเรื่องการกระทำนั้น ให้ทำดีและผูกไมตรีกับทุกคน หากมีใครมาเกะกะระรานให้ออดกลั้น อย่ากระทำ “เฉกพาล” โต้ตอบไป

โคลงสุภาษิตทั้ง ๑๐ บท เป็นข้อแนะนำทั้งทางด้านมโนกรรม (การคิด) วาจากรรม (การพูด) และกายกรรม (การกระทำ) ซึ่งครอบคลุมและเหมาะสมที่จะเป็นเกราะป้องกันผู้ประพฤติดมิให้ต้องเสียใจ เพราะสิ่งที่ตนคิด พูด และกระทำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๐๒

ใบความรู้ หมายเลข ๔ “โคลงสุภาษิตอิตสปรกรณำ”

นิทานอีสปซึ่งคนไทยรู้จักมาช้านานแล้วนั้น เป็นเรื่องที่แปลมาจากนิทานกรีกฉบับภาษาอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ คนไทยนิยมอ่านเรื่องที่แปลมาจากวรรณกรรมตะวันตกกันมาก หลายเรื่องมีความเป็นสากลเพราะไม่ผูกติดอยู่กับขนบประเพณีและค่านิยมของชาติใดโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น นิทานอีสป ซึ่งเป็นคำสอนใจผู้อ่านเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป กวีไทยเล็งเห็นคุณค่าของวรรณกรรมต่างชาติเหล่านี้ จึงนำมาแปลเป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่ให้นักอ่านไทยได้รู้จัก บางบทมีคำประพันธ์เป็นสุภาษิต ประกอบนิทานด้วย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์แปลนิทานอีสปไว้ ๒๔ เรื่อง และทรงพระราชนิพนธ์โคลงสุภาษิตประกอบนิทานร่วมกับกวีอื่น คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร พระศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) และพระยาราชนิมิตถาวร โคลงสุภาษิตดังกล่าว รวมเรียกว่า โคลงสุภาษิตอิตสปรกรณำ^๑

อิตส หรือ อีสป (Aesop) เป็นชื่อนักเล่านิทานชาวกรีกผู้มีชีวิตอยู่ในราวศตวรรษที่ ๖ ก่อนคริสตกาล เล่ากันว่าอีสปเป็นทาสผู้มีร่างกายพิกลพิการแต่ชาญฉลาด มักยกนิทานขึ้นมาเล่า เพื่อเปรียบเปรย หรือเตือนสติให้นายได้คิด หรือแก้ไขเหตุการณ์ที่เลวร้ายได้ ตัวอย่างเช่น ครั้งหนึ่งผู้นำคนหนึ่ง ถูกพิพากษาประหารชีวิต อีสปยกนิทานเรื่อง หมาจิ้งจอกกับฝูงเห็ลือบมาเป็นอุทาหรณ์ประกอบคำชี้แจง ในสภาว่า การที่หมาจิ้งจอกไม่ยอมไล่ฝูงเห็ลือบที่เกาะกินเลือดของตนอยู่ ก็เพราะเกรงว่าจะมีเห็ลือบฝูงใหม่ที่หิวกระหายมาเกาะอีก เปรียบเหมือนชาวเมืองนี้ที่ถูกผู้นำเอาเปรียบมานาน ผู้นำคนนี้รำรวยพอแล้ว ควรปล่อยเอาไว้เช่นเดิมดีกว่าจะให้ผู้นำคนใหม่ซึ่งหิวกระหายเข้ามาครอบงำผลประโยชน์ของชาวเมือง

นิทานอีสปซึ่งมีจำนวนหลายร้อยเรื่อง และมีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ นั้น เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก ในวรรณคดีไทยนิทานอีสปปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในสมัยรัชกาลที่ ๕ ในต้นฉบับสมุดไทย ชื่อ **อิตสปรกรณำ** ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่หอสมุดแห่งชาติ

ต่อมาในรัชกาลที่ ๖ มีการแปลและเรียบเรียงนิทานอีสปเพื่อใช้เป็นแบบสอนอ่านสำหรับนักเรียน พระจรัสขนะพันธ์ (สารท สุทศเสถียร) ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นมหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี กล่าวไว้ในคำชี้แจงของผู้แต่งหนังสือแบบสอนอ่านเรื่องนิทานอีสป เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) ว่าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ (พระอิสริยยศในขณะนั้น) เป็นผู้ทรงแนะนำให้พระจรัสขนะพันธ์เรียบเรียงขึ้น โดยให้ใช้ภาษาง่าย ๆ และประโยคสั้น ๆ สำหรับเด็กชั้นมูลศึกษา (ก่อนประถมศึกษา) ที่จะใช้เป็นแบบสอนอ่านหลังจากเรียนแบบเรียนมูลศึกษา จบแล้ว

^๑อิตสปรกรณำ สะกดอย่างปัจจุบันคือ **อิตสปรกรณัม** คำว่า ปกรณัม แปลว่า คัมภีร์ ตำรา หนังสือ หรือเรื่อง ในที่นี้ใช้หมายถึง เรื่อง

ใบความรู้ หมายเลข ๔ “โคลงสุภาชิตติศปกรณำ” (ต่อ)

นิทานอีสปเป็นแบบสอนอ่านที่ให้แก่เด็กฝึกคิดต่อเนื่องจากเรื่องที่ได้อ่านได้ฟัง แทนที่จะอ่านเพื่อความสนุกเพลิดเพลินแต่อย่างเดียว ในตอนท้ายของนิทานอีสปทุกเรื่องจะมีบทสรุปเป็นคติสอนใจ เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านให้พิจารณาคำสอนที่ได้จากนิทานเรื่องนั้น ๆ นิทานอีสปเรื่องหนึ่ง ๆ มีหลายสำนวนเพราะมีการดัดแปลงแต่งเติมในระหว่างที่เล่าต่อกันมา บทสรุปท้ายเรื่องก็อาจต่างกันไปเพราะการตีความของผู้เล่าด้วย ตัวอย่างเช่นนิทานเรื่องไก่อ้กับลอยในแบบสอนอ่านที่อ้างถึงข้างต้นแล้วว่า ไก่แจ้ตัวหนึ่งคุ้ยเขี่ยดินหาอาหารอยู่ พบพลอยเม็ดหนึ่งจึงพูดเปรยขึ้นว่า ถ้าเจ้าของของเจ้ามาพบเจ้าเช่นนี้ เจ้าคงเก็บเจ้าไปฝังไว้ในหัวแหวนตามเดิมนี่เจ้าไม่มีประโยชน์อะไรแก่เรา สู้แต่ข้าวสุกข้าวสารเมล็ดเดียวก็ไม่ได้ บทสรุปของนิทานเรื่องนี้มีว่า “ของที่ดีย่อมมีประโยชน์แต่แก่ผู้รู้จักใช้”

ส่วนนิทานเรื่องไก่อ้กับลอยอีกสำนวนหนึ่งแล้วว่า เมื่อพบพลอย ไก่ก็พูดเปรยว่าสิ่งนี้ควรเป็นสมบัติของช่างทอง เมื่อมาตกอยู่กับเรา หากมีคุณค่าอันใดไม่ หากเป็นเมล็ดข้าวสักเมล็ดเดียว จะมีค่ามากกว่ายิ่งนัก บทสรุปของนิทานเรื่องนี้มีว่า “ผู้ฉลาดย่อมต้องการสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมากกว่าสิ่งของเครื่องประดับที่ไร้ประโยชน์”

ในโคลงสุภาชิตติศปกรณำ พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคติสอนใจที่ได้จากนิทานเรื่องไก่อ้กับลอย (ซึ่งมีเนื้อเรื่องเหมือนในแบบสอนอ่านนิทานอีสป) มีบทสรุปท้ายเรื่องดังนี้

นิสสัยใจ บ ต้อง การดี	
พบสิ่งประเสริฐศรี	ติช้า
ไปขอไปไปขวนมี	จิตปรารถ- นานา
ดูจไก่อ้กับลอย	หลีกแล้วเลยจร

ในโคลงสุภาชิตตบทนี้ ไก่ไม่รู้คุณค่าของพลอยซึ่งเปรียบเป็นสิ่งประเสริฐศรี น้ำเสียงของผู้ทรงพระราชนิพนธ์จึงดูเหมือนจะตำหนิไก่อ้กับลอยนั้นอยู่ด้วย เช่นเดียวกับความหมายของคำพังเพยที่ว่า ไก่ได้พลอย ซึ่งมีน้ำเสียงตำหนิผู้ที่ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๐๗ - ๑๐๘

ใบงาน

“สรุปความรู้จากโคลงสุภาซิต
พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปความรู้ จากโคลงสุภาซิตพระราชนิพนธ์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

A large, empty rectangular box with a blue border, intended for students to draw a mind map summarizing their knowledge from the poem.

ใบความรู้ “หลักสังเกตคำบาลี”

การสังเกตคำไทยที่มาจากภาษาบาลีมีวิธีการ ดังนี้

๑. ภาษาบาลีมีการใช้ตัวสะกดและตัวตาม

๑.๑ พยัญชนะแฉกที่ ๑ สะกด พยัญชนะแฉกที่ ๑,๒ ตาม เช่น อุกกาบัต ทุกข์ มัจฉา

๑.๒ พยัญชนะแฉกที่ ๓ สะกด พยัญชนะแฉกที่ ๓,๔ ตาม เช่น อัคคี พยัคฆ์ มัชฌิม ทัพพี

๑.๓ พยัญชนะแฉกที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกแฉกตาม เช่น สัมผัส บัญญัติ วิญญาณ

๒. ภาษาบาลีที่ใช้พยัญชนะวรรค ฐะ สะกดนิยมนัตตัวสะกดเดิม แล้วใช้ตัวตามสะกดแทน เช่น

รัฎฐ-รัฐ ทิฎฐิ-ติฐิ อัฎฐิ-อัฐิ วัฏฒน-วัฒน วุฑฒิ-วุฒิ

๓. ภาษาบาลี ถ้าตัวสะกดและตัวตามเป็นพยัญชนะตัวเดียวกัน บางทีตัดออกเสียตัวหนึ่ง เช่น

รัชชกาล-รัชกาล อัญญประเทศ-อัญประเทศ บุญญ-บุญ วิชชา-วิชา

๔. ภาษาบาลีนิยมใช้ ห เมื่อคำไทยที่มาจากภาษาสันสกฤตใช้ ท เช่น กีฬา จูฬา โหฬาร

๕. ภาษาบาลีไม่มี ศ ษ

๖. ภาษาบาลีไม่มี ฤ ฦ ฤ ฤ ฤ

๗. ภาษาบาลีไม่มีการใช้ รร แต่ใช้ ริ เช่น ภริยา

๘. คำไทยที่มาจากภาษาบาลีไม่นิยมใช้ควบกล้ำ

คำที่มาจากภาษาบาลี มีหลักเกณฑ์การสะกดแน่นอน กว่าคำที่มาจากภาษาสันสกฤต พยัญชนะในภาษาบาลีและสันสกฤต แบ่งออกเป็น ๕ วรรค และเศขวรรค ตามฐานที่เกิดและลักษณะการออกเสียง ดังนี้

พยัญชนะวรรคในภาษาบาลี, สันสกฤต

	ตัวที่ ๑	ตัวที่ ๒	ตัวที่ ๓	ตัวที่ ๔	ตัวที่ ๕	เศขวรรค
วรรค กะ (กัณทชะ)	ก	ข	ค	ฌ	ง	ท
วรรค จะ (ตาลุชะ)	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	ย ศ
วรรค ฐะ (มุทชะ)	ฐ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ร ษ ศ
วรรค ตะ (ทันตชะ)	ต	ถ	ท	ธ	น	ล ส
วรรค ปะ (โอชฐชะ)	ป	ฝ	พ	ภ	ม	ว

เศขวรรค ย ร ล ว ศ ษ ส ห ฬ

ใบงาน
“ค้นหาภาษาบาลี”

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำภาษาบาลีจากตารางต่อไปนี้ แล้วนำไปเขียนในช่องว่าง

บุปผา	ศานติ	สัตย์	ราชินี	ลัทธิ
เดือน	เมตตา	ปรัชญา	ปัญญา	อัคนี
ทุกข์	ศรัทธา	สัทธา	ศรี	วิญญูณ
มัจฉา	สันติ	บุชบา	บัญญัติ	สิริ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ “หลักสังเกตคำภาษาสันสกฤต”

หลักสังเกตคำภาษาสันสกฤต

๑. ภาษาสันสกฤตมีสระ ๑๔ ตัวคือ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ ไอ เอา ฤ ฌ ฦ ภา
๒. ภาษาสันสกฤตมีพยัญชนะ ๓๕ ตัว โดยเพิ่ม ศ ช คำที่มี ศ ช จึงมาจากภาษาสันสกฤต ยกเว้นคำไทยแท้บางคำ เช่น ศอ ศอก ศีก ศือก เศร้า ดาษ ฯลฯ
๓. คำภาษาสันสกฤตไม่มีหลักตัวสะกด ตัวตามเหมือนคำภาษาบาลี
๔. นิยมตัวควบกล้ำ ทั้งพยัญชนะต้น เช่น ประถม และตัวสะกด เช่น มิตร
๕. มีคำว่า เคราะห์ อยู่ในภาษาสันสกฤต เช่น วิเคราะห์ (หมายถึง ไคร์ครวญ แยกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ ถ่องแท้) สังเคราะห์ (หมายถึง ที่สร้างขึ้น โดยกรรมวิธีทางเคมี)
๖. คำที่ใช้ ฑ มักมาจากภาษาสันสกฤต เช่น กรีฑา จูฑา
๗. คำที่ใช้ รร มักมาจากภาษาสันสกฤต เช่น กรรม บรรพต ภรรยา

ตัวอย่างคำภาษาสันสกฤต

กษัตริย์	ขรรค์	คฤหัสถ์	บริบูรณ	สวรรณ	ศึกษา
วิฑู	นิตย	ทฤษฏี	ไอศวรรย	จักร	อาศัย
ปราศรัย	ฤษี	วิเศษ	มัธยม	ปรัชญา	อมฤต
จักษุ	สถาน	รัศมี	ภรรยา	บุษบา	ราชภูร
ศรี	อัศจรรย	แพทย์	ราตรี	สตรี	อารยะ
อัปสร	เพชร	ตฤณ	พฤษ	ลักษณะ	วัสตุ
สัตย์	ปรัตยบัน	ศฤงคาร	อักษร	อรรถ	ปราษญ

ใบงาน หมายเลข ๑
“สามสิ่งควรรัก”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรรัก

ความกล้า ความสุภาพ ความรักใคร่

ควรกล้ากล้ากลัวน้อย ทั้งหทัย แท้แสบ

สุภาพพจน์ภายใน

จิตพร้อม

ความรักประจักษ์ใจ

จริงแน่ นอนถา

สามสิ่งควรรักน้อย

จิตให้สนิทจริง

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๒
“สามสิ่งควรชม”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรชม

อำนาจปัญญา	เกียรติยศ	มีมารยาทดี
ปัญญาสติล้ำ		เลิศญาณ
อำนาจศักดิ์ศฤงคาร		มั่งขั่ง
มารยาทเรียบเสียมसान		เสจี่ยมเงื่อน งามนอ
สามสิ่งควรจักตั้ง		แต่ซ้องสรรเสริญ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๓
“สามสิ่งควรเกลียด”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรเกลียด

ความดูร้าย ความหยิ่งกำเริบ อกตัญญู

ใจบาปจิตหยาบร้าย

ทารุณ

กำเริบเอิบเกินสกุล

หยิ่งก้อ

อีกหนึ่งห่อนรู้คุณ

ใครปลูก ฝั่งแฮ

สามสิ่งควรเกลียดท้อ

จิตแท้อย่าสมาน

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๔
“สามสิ่งควรรังเกียจเตือน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรรังเกียจเตือน

ชั่วเลวทราม มารยา ฤษยา

ใจชั่วชาติต่ำช้า ทรชน

ทุจริตมารยาปน ปกไว้

หึงจิตคิดเกลียดคน ดีกว่า ตัวแสบ

สามส่วนควรเกียจไถ่ เกลียดช่องสมาคม

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๕
“สามสิ่งควรเคารพ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบททบทวนที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรเคารพ

ศาสนา ยุติธรรม สละประโยชน์ตนเอง

ศาสนาสอนสั่งให้	ประพฤติดี
หนึ่งยุติธรรมไปมี	เลือกผู้
ประพฤติเพื่อประโยชน์ศรี	สวัสดิ์ทั่ว กันแฮ
สามสิ่งควรรอบรู้	เคารพเรื่องเจริญคุณ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๖
“สามสิ่งควรรยินดี”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรรยินดี

งาม	ตรงตรง	ไทยแก่ตน
สรรพางค์โสภาคพร้อม		ฉัญลักษณ์
ภาษิตจิตประจักษ์		ชื่อพร้อม
เป็นสุขโสดตนรัก		การชอบ ธรรมนา
สามสิ่งควรชกน้อม		จิตให้ยินดี

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๗
“สามสิ่งควรปรารถนา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรปรารถนา

ความสุขสบาย	มิตรสหายที่ดี	ใจสบายปรุโปร่ง
สุขกายวายโรคร้อน		รำคาญ
มากเพื่อนผู้วานการ		ชีพได้
จิตแผ้วพ่องสำราญ		รมยสุข เกษมแฮ
สามสิ่งควรจักให้		รีบร้อนปรารถนา

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๘
“สามสิ่งควรอ่อนวอนขอ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทพราหมณ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรอ่อนวอนขอ

ความเชื่อถือ ความสงบ ใจบริสุทธิ์

ศรัทธาทำจิตหมั่น

คงตรง

สงบระงับดับประสงค์

สิ่งเศร้า

จิตสะอาดปราศสิ่งพะวง

วุ่นขุ่น หมองแอส

สามส่วนควรใฝ่เฝ้า

แต่ตั้งอธิษฐาน

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๙
“สามสิ่งควรมี”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรมี

ปัญญา	ฉลาด	มั่นคง
ปัญญาตรองไตร่ตรอง		ลึกหลาย
ฉลาดยิ่งสิ่งแยบคาย		คาดรู้
มั่นคงไม่คืนคลาย		คลอนกลับ กลายแฮ
สามสิ่งควรรอบรู้		กับผู้นับถือ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๐
“สามสิ่งควรจะชอบ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรจะชอบ

ใจอารีสุจริต ใจดี ความสนุกเบิกบานพร้อมเพรียง
สุจริตจิตโอบอ้อม อารี
ใจโปร่งปราศราศี ชุ่นซึ้ง
สิ่งเกษมสุขเปรมปรี- ดาพรั่ง พร้อมแฮ
สามสิ่งสมควรต้อง ชอบต้องยินดี

คำศัพท์น่ารู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงาน หมายเลข ๑๑

“สามสิ่งควรสงสัย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรสงสัย

यो หน้าเนื้อใจเสือ พลันรักพลันจิต

ค้ายอยกย่องเพี้ยน ทุกประการ

พักรัตร์จิตผิดกันประมาณ ยากรู้

เร็วรัตผลัดพลันขาน คำกลับ พลันฤ

สามส่วนควรแล้วผู้ พะพ้องฟังแคลง

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๒

“สามสิ่งควรรละ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรรละ

เกียจคร้าน วาจาพินเฟือ หยอกหยาบแลแสดงธาตุคอก

เกียจคร้านการทำงานทั้ง การตน ก็ดี

พูดมากเปล่าเปลืองปน

ปดเหล่าน

คำแสลงเสียดแทงระคน

คำหยาบ หยอกถา

สามสิ่งควรรทิ้งไว้

ขาดสิ้นสันดาน

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๓
“สามสิ่งควรจะกระทำให้มี”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรจะกระทำให้มี

หนังสือดี เพื่อนดี ใจเย็นดี

หนังสือสอนสั่งข้อ วิทยา

เว้นบาปเสาะกัลยาณ มิตรไว้

หนึ่งขาดปราศโทษา คดีห่อ ใจเฮย

สามสิ่งควรมีให้ มากยังยืนเจริญ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๔
“สามสิ่งควรจะหวงแหนฤดูต่อสู้เพื่อรักษา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรจะหวงแหนฤดูต่อสู้เพื่อรักษา
ชื่อเสียงยศศักดิ์ บ้านเมืองของตน มิตรสหาย
ความดีมีชื่อทั้ง ยศถา ศักดิ์เฮย
ประเทศเกิดกุลพงศา อยู่ยั้ง
คนรักร่วมอภัย- ศัยสุข ทุกข์แฮ
สามสิ่งควรสงวนตั้ง ต่อสู้ผู้เบียน

คำศัพท์น่ารู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงาน หมายเลข ๑๕
“สามสิ่งควรครองไว้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรครองไว้

กิริยาที่เป็นในใจ	มั่งง่าย	วาจา
อาการอันเกิดด้วย	น้ำใจ	แปรฤา
ใจซึ่งรีบเร็วไว	ก่อนรู้	
วาจาจักพูดใน	กิจสบบ	สรรพแฮ
สามสิ่งจำทั่วผู้	พิทักษ์หมั่นครองระวัง	

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๖
“สามสิ่งควรจะเตรียมเพื่อ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

สามสิ่งควรจะเตรียมเพื่อ

อนิจจัง ชรา มรณะ

สิ่งใดใดในโลกล้วน เปลี่ยนแปลง

หนึ่งชราหย่อนแรง เร่งร้อน

ความตายติดตามแสวง ทำชีพ ประลัยเฮย

สามส่วนควรคิดค้น คติรู้เตรียมคอย

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑
“๑. เพราะความดีทั่วไป”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๑. เพราะความดีทั่วไป

ทำดีไปเลือกเว้น	ผู้ใด ไตเฮย
แต่ผูกไมตรีไป	รอบข้าง
ทำคุณอุดหนุนใน	การชอบ ธรรมดา
ไว้ศัตรูปองมล้าง	กลับซ้องสรรเสริญ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๒
“๒. เพราะไม่พูดร้ายต่อใครเลย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๒. เพราะไม่พูดร้ายต่อใครเลย

เหินห่างโมหะร้อน	ริษยา
สละส่อเสียดมารชา	ใส่ร้าย
คำหยาบจาบจ้างอา-	ฆาตหมู่ เชื้อญเฮย
ไปหมิ่นนินทาบาย	โทษให้ผู้ใด

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๓
“๓. เพราะถามฟังความก่อนตัดสิน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๓. เพราะถามฟังความก่อนตัดสิน

ยินคดีมีเรื่องน้อย	ใหญ่ไฉน ก็ดี
ยัง บ่ ลงเห็นไป	เด็ดด้วน
ฟังตอบขอข้อไข	คิดใคร่ ครวญนา
ห่อนตัดสินห้วนห้วน	เหตุด้วยเบาความ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๔
“๔. เพราะคิดเสียก่อนจึงพูด”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๔. เพราะคิดเสียก่อนจึงพูด

พาทิมีสติรั้ง	รอกิด
รอบคอบชอบแลฝืด	ก่อนพร้อม
คำพูดฟ้างลือชิต	เขียนร่าง เรียงแฮ
ฟังเพราะเสนาะต้อง	โสตทั้งห่างภัย

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๕
“๕. เพราะความดีอดพูดในเวลาโกรธ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๕. เพราะอดพูดในเวลาโกรธ

สามารถอาจห้ามงด	วาจา ตนเฮย
ปางเมื่อยังโกรธา	ชุ่นแค้น
หยุดคิดพิจารณา	แพ้นะ ก่อนนา
ชอบผิดคิดเห็นมั่น	ไม่ยังเสียความ

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๖
“๖. เพราะได้กรุณาต่อคนที่ถึงอับจน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบททประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๖. เพราะได้กรุณาต่อคนที่ถึงอับจน

กรุณานรชาติผู้	พ้องภัย พิบัติเฮย
ช่วยรอดปลอดภัย	สว่างร้อน
ผลจักเพิ่มพูนใน	อนาคต กาลแฮ
ชนจักชูชื้อช้อน	ปางเบื้องปัจจุบัน

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๗
“๗. เพราะขอโทษบรรดาที่ได้ผิด”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๗. เพราะขอโทษบรรดาที่ได้ผิด

ใดกิจผิดพลาดแล้ว	ไปละ ลืมเลย
หย่อนทีริमानะ	อ่อนน้อม
ขอโทษเพื่อคารวะ	วายบาด หมางแฮ
ดีกว่าปดอ้อมค้อม	คิดแก้โดยโกง

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๘
“๘. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๘. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น

ขันติมีมากหมั่น	สันดาน
ใครเกะกะระราน	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียบเฉกพาล	พาเดือด ร้อนพ่อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๙
“๙. เพราะไม่ฟังคำคนพูดเทศนินทา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๙. เพราะไม่ฟังคำคนพูดเทศนินทา

ไปฟังคนพูดฟัง	พินเผื่อ
เท็จและจริงงานเจือ	คละเคล้า
คือมีดเที่ยวกรีดเถื่อ	ท่านทั่ว ไปนา
ฟังจะพาพลอยเข้า	พวกเพื่อรังควาน

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑๐
“๑๐ เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ และถอดคำประพันธ์ดังกล่าว

๑๐. เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย

อีกหนึ่งไปเชื่อถ้อย	คำคน ลือแฮ
บอกเล่าข่าวเหตุผล	เรื่องร้าย
สืบสอบประกอบจน	แจ่มเท็จ จริงนา
ยัง บ่ ต่วนยักย้าย	ตื่นตื่นก่อนกาล

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถอดคำประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑
“ราชสีห์กับหนู”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ
เขียนเนื้อหาโดยสรุปและคติสอนใจที่ได้รับ

ราชสีห์กับหนู

มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับ มีหนูตัวหนึ่งวิ่งไปบนหน้า ราชสีห์นั้นตกใจตื่นลุกขึ้น ด้วยความโกรธ จับหนูไว้ได้ จะฆ่าเสีย หนูจึงอ่อนวอนว่า ถ้าเพียงแต่ท่านไว้ชีวิตข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคงจะแทนคุณท่านที่มีใจดีเป็นแน่ ราชสีห์หัวเราะ แล้วปล่อยเขาไป อยู่มาไม่ช้ากว่านั้นนัก ราชสีห์ต้องพรานจับผูกไว้ด้วยเชือกแข็งแรงหลายเส้น หนูได้ยินราชสีห์ร้องจำได้ ก็ขึ้นมาช่วยกัดเชือก ปล่อยราชสีห์ออกได้แล้วจึงร้องว่า ท่านอย่าเยาะความคิดข้าพเจ้าที่ว่าคงสามารถที่จะช่วยท่าน ท่านไม่หมายว่าจะได้รับอันใดตอบแทนนั้น เดียวนี้ท่านคงทราบแล้ว ถึงเป็นเพียงหนูตัวหนึ่ง ก็อาจที่จะให้ความอุปถัมภ์ท่านได้

อย่าควรประมาทผู้	ทุรพล
สบเคราะห์คราวขัดสน	สุดรู้
เกลือกเขาสบร้ายดล	ใดเหตุ มีแยะ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

คำศัพท์ที่น่ารู้

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาโดยสรุป

.....

.....

.....

.....

คติสอนใจที่ได้รับ

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๒ “บิดากับบุตรทั้งหลาย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ
เขียนเนื้อหาโดยสรุปและคติสอนใจที่ได้รับ

บิดากับบุตรทั้งหลาย

ชายผู้หนึ่งมีบุตรหลายคนบุตรนั้นวิวาทกันและกันมิใคร่ขาดบิดาแก้ไขวิวาทโดยคำตักเตือนสั่งสอนสักเท่าใด
บุตรก็มีฟัง อยู่มาวันหนึ่ง บิดาจึงส่งบุตรทั้งหลายให้ไปหาไม้เรียวมัดมาให้กำหนึ่ง ครั้นได้มาแล้ว จึงเรียกบุตรทั้งปวง
มาทีละคน ให้หักไม้เรียวนั้นให้เป็นท่อนเล็ก ๆ บุตรทั้งปวงต่างคนต่างหักจนหมดกำลังก็ไม่สามารถที่จะให้หักออกได้
บิดาจึงแก้กำออกเสีย แล้วเอาไม้เรียวนั้นทีละอันส่งให้บุตรทั้งปวงหัก ก็หักได้โดยง่าย บิดาจึงว่ากับบุตรทั้งหลายว่า
ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกันเข้ากันอุดหนุนกันแลกัน เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้ ศัตรูทั้งหลายจะปองร้าย ก็ไม่มีอันตราย
อันใดได้ แต่ถ้าเจ้าจะต่างคนต่างแตกกัน ก็จะพลันอันตราย เหมือนไม้เรียวทั้งปวงอันเดียว ๆ นี้

เชื่องช้าวยรักร้อย	ริษยา กันเฮย
ปรปักษ์เบียนปีศา	ง่ายแท้
ร่วมสู้ร่วมรักษา	จิตร่วม รวมแฮ
หมั่นอมิตร บ มิแพ้	เพราะพร้อมเพรียงผจญ

คำศัพท์น่ารู้

.....
.....
.....
.....

เนื้อหาโดยสรุป

.....
.....
.....
.....

คติสอนใจที่ได้รับ

.....
.....
.....

ใบงาน หมายเลข ๓
“สุนัขป่ากับลูกแกะ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ
เขียนเนื้อหาโดยสรุปและคติสอนใจที่ได้รับ

สุนัขป่ากับลูกแกะ

สุนัขตัวหนึ่งมาพบลูกแกะพลัดฝูงมาตัวหนึ่ง คิดว่าเราจะให้ลูกแกะนั้นลงเนื้อเห็นว่าสุนัขป่านั้นสมควรจะกิน
ตัวเขาเองจึงได้กล่าวถ้อยคำว่าเฮ้ยเมื่อปีกลายนี้มึงดูถูกกูใหญ่นักลูกแกะจึงตอบ ด้วยคำน้ำเสียงเศร้าโศกว่าไม่มีเลย
เมื่อนั้นข้าพเจ้ายังไม่เกิด สุนัขป่าจึงว่า เจ้ากินหญ้าในท่าเลขของข้า ลูกแกะตอบว่าหามิได้เลยเจ้าชะ ดีฉันยังไม่รู้รสหญ้าเลย
จนเดี๋ยวนี้ ยังไม่เคยกิน สุนัขป่าจึงว่าเจ้ากินน้ำในบ่อของข้า ลูกแกะว่าหามิได้ ดีฉันยังไม่เคยกินน้ำเลย เพราะในเวลานี้
น้ำนมมารดาดีฉันเท่านั้นเป็นทั้งอาหารทั้งน้ำ สุนัขป่ามีรู้ที่จะว่าอย่างไร ก็เข้าจับลูกแกะแล้วว่า เถอะข้าไม่อดอาหาร
เปล่าละ ถึงเจ้าจะปฏิเสธก็ช่างเจ้า

ชาติภักขพะดรั๊าย	สันดาน
คงจะหาสิ่งพาล	โทษให้
ถึงจะกล่าวคำหวาน	คำชอบ ก็ดี
หาญหักเอาจนได้	ตั้งข้อเขาประสงค์

คำศัพท์น่ารู้

.....
.....
.....

เนื้อหาโดยสรุป

.....
.....
.....
.....

คติสอนใจที่ได้รับ

.....
.....
.....

ใบงาน หมายเลข ๔
“กระต่ายกับเต่า”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด จากนั้นหาความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ
เขียนเนื้อหาโดยสรุปและคติสอนใจที่ได้รับ

กระต่ายกับเต่า

วันหนึ่ง กระต่ายตัวหนึ่งอึมเยาะเต่าว่าเท้าสั้นเดินก็ช้า เต่าหัวเราะแล้วตอบว่า ถึงท่านเร็วเหมือนกับลม ถ้าวิ่ง
แข่งกันข้าพเจ้าจะเอาชนะท่านได้ กระต่ายเห็นเต่าจะไม่วิ่งเร็วได้เหมือนดั่งที่เต่าอวด ก็รับสัญญาจะแข่งกัน แล้วนัด
กันว่าจะให้สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้เลือกทาง แลกำหนดที่แพ้ชนะ ครั้นถึงวันกำหนด กระต่ายกับเต่าก็ออกเดินทางพร้อมกัน
เต่านั้นเดินไม่ได้หยุดสักอึดใจเดียว ถึงก้าวช้า แต่ฝีเท้าเสมอตรงไปจนถึงที่สุดทาง กระต่ายนั้นเชื่อความเร็วแห่งธรรมดา
ของตัว ก็ไม่สู้จะเอาใจใส่ในการที่จะแข่ง ไปหน่อยหนึ่งก็พุดตัวลงนอนเสียข้างทางก็เลยกลับไป ครั้นตื่นขึ้นคิดขึ้นได้
วิ่งไปโดยเร็วเต็มกำลัง เมื่อถึงที่หยุดก็เห็นเต่าอยู่ที่นั่นก่อนนานแล้ว

เชื้อเร็วแรงเร็วทั้ง	เขาวนชาญ เชี่ยวแฮ
แมนประมาทมละการ	ก็ล้ำ
โหดช้าอุตสาห์หาญ	ห่อนหยุด ยิ่งเฮย
ตั้งเต่ากระต่ายทำ	แข่งช้าชนะเร็ว

คำศัพท์น่ารู้

.....

.....

.....

เนื้อหาโดยสรุป

.....

.....

.....

คติสอนใจที่ได้รับ

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๑
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์

๑ สุขกายวายโรคร้อน	รำคาญ
มากเพื่อนผู้วานการ	ชีพได้
จิตแผ้วผ่องสำราญ	รมยสุข เกษมแฮ
สามสิ่งควรจักให้	ร้อนปรารณา

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๒
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์

๑ ปัญญาสติล้ำ	เลิศญาณ
อำนาจศักดิ์ศฤงคาร	มั่งชั่ง
มารยาทเรียบเสียมสาร	เสียมเงื่อน งามนอ
สามสิ่งควรจักตั้ง	แต่ช่องสรรเสริญ

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๓
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์

๑ สุขกายวายโรคร้อน	รำคาญ
มากเพื่อนผู้วานการ	ชีพได้
จิตแผ้วฝ่องสำราญ	รมยสุข เกษมแฮ
สามสิ่งควรจักให้	รีบร้อนปรารณา

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๓
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตนฤพุมนาการ

๑ พาทิมีสติรั้ง	รอกิด
รอบคอบชอบแลผิด	ก่อนพริ้ง
คำพูดพ่างลิขิต	เขียนร่าง เรียงแธ
ฟังเพราะเสนาจะต้อง	โสดทั้งห่างภัย

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๔
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตนฤมุนาการ

๑ อีกหนึ่งไปเชื่อถ้อย	คำคน ลือแฮ
บอกเล่าข่าวเหตุผล	เรื่องร้าย
สืบสอบประกอบจน	แจ่มเท็จ จริงนา
ยัง บ่ ด่วนยกย้าย	ตื่นตื่นก่อนกาล

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๕
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตอศปกรณำ

๑ อย่าควรประมาทผู้	ทูลพล
สบเคราะห์คราวขัดสน	สุดรู้
เกลือกเขาสร้อยดล	ใดเหตุ มีแฮ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หมายเลข ๒
การวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดี
“โคลงสุภาสิตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้

โคลงสุภาสิตอศปกรณำ

๑ เชื้อเร็วแรงเร็วทั้ง	เขาวนชาญ เขียวแฮ
แม่นประมาทมละการ	ก็กล้า
โหดซ้ำอุตสำหรับหาญ	ห่อนหยุด ยั้งเฮย
ดั่งเต่ากระต่ายทำ	แข่งช้าชนะเร็ว

คุณค่าทางวรรณคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” จากนั้นอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ลูกผู้ชาย...เกือบตัวจริง

เรามีกันสามคน ผม เจ้าหนู่ม แล้วก็เจ้าดาว อย่าแปลกใจไปเลยครับ กลุ่มเราผู้ชายสอง ผู้หญิงหนึ่งครับ แต่อย่าผลอไปบอกเจ้าดาวเลยนะครับ มันโกรธตาย เพราะมันบอกว่า ฉันท้ลูกผู้ชายคนหนึ่ง ส่วนเจ้าหนู่ม นั้นก็ห้าวเสียจนผมกลัวใจ

เวลาอยู่โรงเรียนเราก็ไปไหนมาไหนด้วยกัน เจอกันแต่เช้าทุกเช้าคำว่าเช้าของเราอาจไม่ได้แปลว่า เช้านะครับ แปลว่าสายของคนอื่นเพราะกว่าผมจะโผล่มาถึงโรงเรียนได้ก็ป็นอันสายแล้วทุกที กลุ่มเราก้มักจะ เป็นกลุ่มที่ครูจ้องเป็นพิเศษ ไม่ใช่จ้องให้รางวัลหรืออะไรหรอกนะครับ แต่เป็นกลุ่มพิเศษที่ครูจ้องจะทำโทษ ส่วนเราก้จ้องเป็นพิเศษเหมือนกันครับ จ้องไม่ให้ครูทำโทษเราได้ เช่นว่าครูเขาตั้งกฎไว้ว่า ถ้ามาสายเกิน ๕ ครั้งจะหมดสิทธิ์สอบ เราก้จ้องเป็นพิเศษที่จะมาสายแค่ ๔ ครั้ง พอถึงครั้งที่ห้า เราก้จะพยายามทำให้ครู ผิดหวัง หรือครูตั้งกฎไว้ว่า ห้ามเตะบอลบนระเบียงโรงเรียน เราก้ไม่เคยเตะกันเลยแม้แต่ครั้งเดียวที่เตะกัน นั้นคือที่สนาม แต่ก็เตะกันจนกระทั่งกระจกหน้าต่างแตกได้ ทั้งที่หน้าต่างอยู่บนระเบียง เห็นไหมครับว่าผม และเพื่อนๆไม่ได้ทำผิดระเบียบของโรงเรียนแต่อย่างใดเลย

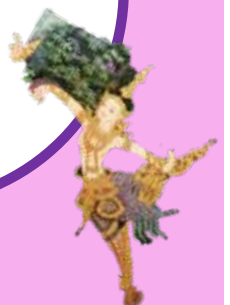
เราสามคนไปไหนก็ไปด้วยกัน เวลาเดินไปกินข้าวผมก็จะเอามือใส่หัวเจ้าดาวไปด้วย เพราะมันตัวเล็กกว่าใครๆทั้งหมด แกล้งมันง่ายกว่าคนอื่น มันก็หันมาร้องว่าผมด้วยสำนวนแยะ ๆ ของมัน

"หัวกู" มันว่า "อย่ามายุ่ง"

เรื่องมันเป็นดังนี้ได้ทุกวัน จนกระทั่งวันหนึ่ง อาจารย์เทวีเดินมาเห็นผมกำลังใส่หัวเจ้าดาวเข้าพอดี และเจ้าหนู่มกำลังยกเท้าขึ้นเตะกันผม อาจารย์ก้ฉีกมือ เรียกเราสามคนเข้าไปหา แล้วก็ทำโทษข้อหาหมิ่นเกียรติ มรรยาทไม่สุภาพ แลผมยังได้ยินเราพูดกันด้วย ก็เลยเพิ่มอีกหนึ่งข้อหา คือ พุดจาหยาบคาย ไม่มีสมบัติผู้ดี

ผมก็ไม้รู้หรือว่าสมบัติผู้ดีนั้นมันเป็นอย่างไ้ เพิ่งจะได้ยินข้อหาจากอาจารย์เทวีเป็นครั้งแรก ก็ออก จะแปลกใจอยู่ยั้งกระชิบบอกเจ้าดาวมันว่า "ไม้รู้..." มันทำท่าจะต่อ "ไว้ย" แต่พอดีนี้ก็ได้ว่ากำลังอยู่ระหว่าง ทำโทษมันก็เลยหุบปากแน่น

หลังจากกินข้าวกลางวันแบบไม้อ่อยที่สุดในโลกแล้ว เจ้าหนู่มมันรำคาญก็ผลักผมเซไป ผมก็เลยไป ชนเจ้าดาว เท่านั้นแหละก็ป็นเรื่องทันที เพราะเจ้าดาวมันตัวเล็ก ผมไปชนมันเข้า มันก็กระเด็นไปชนถึงชยะ ต่อจากถึงชยะก็ไม้มีใครให้ชนแล้ว มันก็เลยล้มตึงเจ้าดาวเสียหลักล้มตามถึงชยะไปอีกทีหนึ่ง

ใบงาน “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” (ต่อ)

ลองนึกภาพเอาเองก็แล้วกันว่า มันจะโกลาหลขนาดไหน แค่เดินเก็บขยะ คนเห็นบ้างไม่เห็นบ้าง ผมก็อายใครต่อใครอยู่แล้ว นี่พอถึงขยะลัมแถมด้วยเจ้าดาวลัมตามแล้วผมยังเป็นจำเลยฐานทำเจ้าดาวลัมอีก ผมเลยกลายเป็นเป่าเด่น ไม่แต่น้องก้อยเท่านั้นที่เห็นผม คนทั้งโรงเรียนเลยครับ ไม่เว้นแม้แต่ครูและภารโรง ผมรีบเข้าไปช่วยเจ้าดาว จัดการหิวปีกมันขึ้นมา มองไปก็เห็นสายตาของน้องก้อยยิ้มเยาะอยู่ ผมก็ยังประสาท

"นายประธานนห้"

นั่นเป็นเสียงของอาจารย์พิเชษฐ์ อาจารย์ฝ่ายปกครองที่เขาถือกันว่าดุกว่าเสือ ผมอยากกระโดดหลบหลังเจ้าหนูมแต่ก็ไม่สามารถทำได้ ผมทำได้อย่างเดียวคือเดินเชื่อง ๆ ออกไปหาเจ้าของเสียงเหี้ยมนั้น

"นั่นเพื่อนผู้หญิงนะ" อาจารย์ชี้ไปที่เจ้าดาวที่ยืนทำหน้าพิลึกพิลั่น

"เธอไปแกล้งเขาอย่างนั้นได้อย่างไร"

"ผมไม่ได้แกล้งนะครับ" ผมรีบปฏิเสธ

"ไม่ต้องปฏิเสธเลย ลูกผู้ชายทำผิดแล้วต้องรับผิด แค่แกล้งผู้ชายด้วยกันก็ผิดแล้ว นี่ยังแกล้งเพื่อนผู้หญิงอีกอาจารย์เทวีบอกเธอแกล้งจุดดาว ถึงได้ถูกทำโทษแล้วนี่ระหว่างการทำโทษ ยังแกล้งเขาต่ออีก" ผมโดนข้อหาฉกรรจ์ล้วน ๆ

"ก็ได้ครับ ลูกผู้ชายต้องรับผิดชอบ" ผมนึกอยู่ในใจ แอนอกขึ้นรับผิดชอบ

"ผมผิดครับ" ผมตะโกนออกไปเต็มเสียง

นอกจากเก็บขยะคนเดียวในวันนั้นแล้ว ในตอนเย็นผมยังต้องช่วยงานอาจารย์พิเชษฐ์ในเรือนต้นไม้ อีกเป็นเวลาหนึ่งเดือนเต็มๆ

เชื่อไหมครับ อาจารย์พิเชษฐ์ที่ว่าดุเป็นเสือ แก่ชอบต้นไม้เสียจริงๆ ให้ผมยกต้นไม้เข้า ยกต้นไม้ ออก ยกดิน ยกปุ๋ย ยกบ้ำ ยกบอ ยกอะไรน้กไม่รู้ ลากสายยาง เปิดน้ำหยดฮอร์โมน หยดเกสร โอ๊ย! สารพัดแหละครับ

จนค้ำย่าเย็น พอกลับไปถึงบ้าน แม่ก็ยื่นหน้าคว่ารออยู่ ผมไม่กล้าบอกว่าผมถูกทำโทษ เอาแต่บอกว่าผมมีการบ้านต้องทำที่โรงเรียนทุกวัน จนพีโก้ไปกระซิบบอกแม่ว่าอะไรไม่รู้ แม่ถึงได้เลิกว่าผม ผมมารู้อีกทีหนึ่งว่าเจ้าดาวแหละไปรายงานพีโก้ พีโก้ก็เลยไปรายงานแม่ทุกอย่างก็เลยสงบดี เป็นอันว่าเขารู้กันหมดแล้วว่า ผมถูกทำโทษ

ใบงาน “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” (ต่อ)

นับตั้งแต่ผมถูกทำโทษ ผมมีนตึงกับเจ้าดาว เพราะมันเป็นต้นเหตุ ให้ผมอายผู้หญิงที่ผมแอบชอบ มันเคยตามผมมาที่เรือนต้นไม้ แต่ผมไล่มันกลับไป

"แกไม่ต้องไม่ยุ่ง“ มันทำหน้ามู๋

"แกไม่เป็นลูกผู้ชายไล่ผู้หญิง"

"แล้วแกละเป็นลูกผู้หญิงหรือเปล่า ไอ้บ้าเอ๊ย"

มันโมโหที่ผมไปตีถูกขนดหางมัน มันก็เลยกระแทกเท้าป่าป ๆ จากไป อาจารย์พิเชษฐ์มาจากไหนไม่รู้ มายืนอยู่ข้างหลังผม พุดกับผมขึ้นเบา ๆ ว่า

"ประธานนทร์ ครูรู้นะว่าเราไม่ได้อยากว่าผู้หญิงถึงขนาดนั้น แต่ตอนเราอายุเท่านี้ เรามักทำอะไรไม่ถูก เพื่อนผู้หญิงบางคนก็ดูเป็นผู้หญิง บางคนก็ดูเป็นเหมือนเพื่อนผู้ชาย เราแยกออกจากกันไม่ได้ บางเวลาเราก็ออยากจะจีบผู้หญิง บางเวลาเราก็ออยากปฏิบัติต่อผู้หญิงเหมือนผู้ชาย"

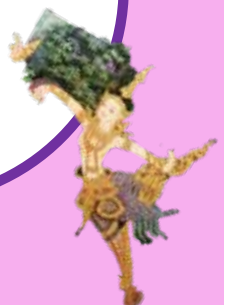
ผมมองหน้าอาจารย์พิเชษฐ์ด้วยความแปลกใจ อาจารย์ที่ว่าดูเป็นเสือเอา เข้าจริงแล้วก็ไม่เลวนักหรอก

"จริงครับ บางทีผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจะทำอย่างไรดี เป็นผู้ชายนี่ลำบากนะครับ“ อาจารย์พิเชษฐ์หัวเราะ

"ผู้หญิงเขาก็เป็นเหมือนเรานั้นแหละ ต่างคนต่างลำบาก ค่อย ๆ ดูไป เต็มวันก็จะดีไปเอง ไม่ต้องรีบร้อนเป็นลูกผู้ชายหรอก แล้วก็ไม่ต้องหนีที่จะเป็น“ ว่าแล้วอาจารย์พิเชษฐ์ก็หัวเราะฮา ๆ ๆ

คำสอนและเสียงหัวเราะของอาจารย์ทำให้ผมดีขึ้นมากเลยครับ เวลาจะเป็นลูกผู้ชายก็ต้องคิดแล้ว คิดอีก แล้วก็ค่อยๆเป็นแบบอาจารย์ว่า

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๔๕ - ๕๑

ใบงาน

“ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” (ต่อ)

ประเด็นการอภิปราย

๑. จากเรื่อง "ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง" นักเรียนคิดว่าคนที่เป็นลูกผู้ชายต้องเป็นอย่างไร

คำตอบ

๒. ความเหมาะสมภาษาที่ตัวละครใช้ในเรื่อง เช่น เพื่อนพูดกับเพื่อน นักเรียนกล่าวถึงครู เป็นอย่างไร

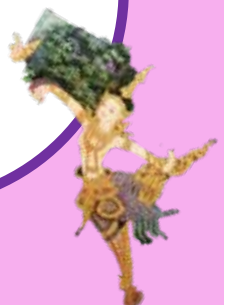
คำตอบ

๓. หากนักเรียนเป็นประธานนักเรียน จะมีวิธีชักชวนให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนอย่างไร

คำตอบ

๔. จากเรื่อง “ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง” ตัวละครมีการพูดจาไม่สุภาพ นักเรียนจะมีวิธีการโน้มน้าวใจให้นักเรียนพูดจาไพเราะได้อย่างไร

คำตอบ

ใบงาน “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง”

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” จากนั้นอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ลูกผู้ชาย...เกือบตัวจริง

เรามีกันสามคน ผม เจ้าหนู่ม แล้วก็เจ้าดาว อย่าแปลกใจไปเลยครับ กลุ่มเราผู้ชายสอง ผู้หญิงหนึ่งครับ แต่อย่าผลอไปบอกเจ้าดาวเลยนะครับ มันโกรธตาย เพราะมันบอกว่า ฉันทูลูกผู้ชายคนหนึ่ง ส่วนเจ้าหนู่ม นั้นก็ห้าวเสียจนผมกลัวใจ

เวลาอยู่โรงเรียนเราก็ไปไหนมาไหนด้วยกัน เจอกันแต่เช้าทุกเช้าคำว่าเช้าของเราอาจไม่ได้แปลว่า เช้านะครับ แปลว่าสายของคนอื่นเพราะกว่าผมจะโผล่มาถึงโรงเรียนได้ก็เป็นอันสายแล้วทุกที กลุ่มเราก็มักจะเป็นกลุ่มที่ครูจ้องเป็นพิเศษ ไม่ใช่จ้องให้รางวัลหรืออะไรหรอกนะครับ แต่เป็นกลุ่มพิเศษที่ครูจ้องจะทำโทษ ส่วนเราก็จ้องเป็นพิเศษเหมือนกันครับ จ้องไม่ให้ครูทำโทษเราได้ เช่นว่าครูเขาตั้งกฎไว้ว่า ถ้ามาสายเกิน ๕ ครั้งจะหมดสิทธิ์สอบ เราก็จ้องเป็นพิเศษที่จะมาสายแค่ ๔ ครั้ง พอถึงครั้งที่ห้า เราก็จะพยายามทำให้ครู ผิดหวัง หรือครูตั้งกฎไว้ว่า ห้ามเตะบอลบนระเบียงโรงเรียน เราก็ไม่เคยเตะกันเลยแม้แต่ครั้งเดียวที่เตะกัน นั่นคือที่สนาม แต่ที่เตะกันจนกระทั่งกระจกหน้าต่างแตกได้ ทั้งที่หน้าต่างอยู่บนระเบียง เห็นไหมครับว่าผม และเพื่อนๆ ไม่ได้ทำผิดระเบียงของโรงเรียนแต่อย่างใดเลย

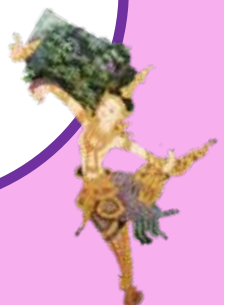
เราสามคนไปไหนก็ไปด้วยกัน เวลาเดินไปกินข้าวผมก็จะเอามือใส่หัวเจ้าดาวไปด้วย เพราะมันตัวเล็กกว่าใครๆ ทั้งหมด แกล้งมันง่ายกว่าคนอื่น มันก็หันมาร้องว่าผมด้วยสำนวนแหย่ ๆ ของมัน

"หัวกู" มันว่า "อย่ามายุ่ง"

เรื่องมันเป็นดังนี้ได้ทุกวัน จนกระทั่งวันหนึ่ง อาจารย์เทวีเดินมาเห็นผมกำลังใส่หัวเจ้าดาวเข้าพอดี และเจ้าหนู่มกำลังยกเท้าขึ้นเตะกันผม อาจารย์ก็ฉีกมือ เรียกเราสามคนเข้าไปหา แล้วก็ทำโทษข้อหาหมิ่นเกียรติ มรรยาทไม่สุภาพ แล้วยังได้ยินเราพูดกันด้วย ก็เลยเพิ่มอีกหนึ่งข้อหา คือ พุดจาหยาบคาย ไม่มีสมบัติผู้ดี

ผมก็ไม่รู้หรือว่าสมบัติผู้ดีนั้นมันเป็นอย่างไร เพิ่งจะได้ยินข้อหาจากอาจารย์เทวีเป็นครั้งแรก ก็ออกจะแปลกใจอยู่ยังกระซิบบอกเจ้าดาวมันว่า "ไม่รู้..." มันทำท่าจะต่อ "โวย" แต่พอดีนี้ก็ได้ว่ากำลังอยู่ระหว่างทำโทษมันก็เลยหุบปากแน่น

หลังจากกินข้าวกลางวันแบบไม่อร่อยที่สุดในโลกแล้ว เจ้าหนู่มมันรำคาญก็ผลักผมเซไป ผมก็เลยไปชนเจ้าดาว เท่านั้นแหละก็เป็นเรื่องทันที เพราะเจ้าดาวมันตัวเล็ก ผมไปชนมันเข้า มันก็กระเด็นไปชนถึงชยะ ต่อจากถึงชยะก็ไม่มีใครให้ชนแล้ว มันก็เลยล้มตึงเจ้าดาวเสียหลักล้มตามถึงชยะไปอีกทีหนึ่ง

ใบงาน “ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” (ต่อ)

ลองนึกภาพเอาเองก็แล้วกันว่า มันจะโกลาหลขนาดไหน แค่เดินเก็บขยะ คนเห็นบ้างไม่เห็นบ้าง ผมก็อายใครต่อใครอยู่แล้ว นี่พอถึงขยะล้นแถมด้วยเจ้าดาวลัมตามแล้วผมยังเป็นจำเลยฐานทำเจ้าดาวลัมอีก ผมเลยกลายเป็นเป่าเด่น ไม่แต่น้องก้อยเท่านั้นที่เห็นผม คนทั้งโรงเรียนเลยครับ ไม่เว้นแม้แต่ครูและภารโรง ผมรีบเข้าไปช่วยเจ้าดาว จัดการหิวปีกมันขึ้นมา มองไปก็เห็นสายตาของน้องก้อยยิ้มเยาะอยู่ ผมก็ยังประสาท

"นายประธานนห้"

นั่นเป็นเสียงของอาจารย์พิเชษฐ์ อาจารย์ฝ่ายปกครองที่เขาถือกันว่าดุกว่าเสือ ผมอยากกระโดดหลบหลังเจ้าหนูมแต่ก็ไม่สามารถทำได้ ผมทำได้อย่างเดียวคือเดินเชื่อง ๆ ออกไปหาเจ้าของเสียงเหี้ยมนั้น

"นั่นเพื่อนผู้หญิงนะ" อาจารย์ชี้ไปที่เจ้าดาวที่ยืนทำหน้าพิลึกพิลั่น

"เธอไปแกล้งเขาอย่างนั้นได้อย่างไร"

"ผมไม่ได้แกล้งนะครับ" ผมรีบปฏิเสธ

"ไม่ต้องปฏิเสธเลย ลูกผู้ชายทำผิดแล้วต้องรับผิด แค่แกล้งผู้ชายด้วยกันก็ผิดแล้ว นี่ยังแกล้งเพื่อนผู้หญิงอีกอาจารย์เทวีบอกเธอแกล้งจุดดาว ถึงได้ถูกทำโทษแล้วนี่ระหว่างการทำโทษ ยังแกล้งเขาต่ออีก" ผมโดนข้อหาฉกรรจ์ล้วน ๆ

"ก็ได้ครับ ลูกผู้ชายต้องรับผิดชอบ" ผมนึกอยู่ในใจ แอนอกขึ้นรับผิดชอบ

"ผมผิดครับ" ผมตะโกนออกไปเต็มเสียง

นอกจากเก็บขยะคนเดียวในวันนั้นแล้ว ในตอนเย็นผมยังต้องช่วยงานอาจารย์พิเชษฐ์ในเรือนต้นไม้ อีกเป็นเวลาหนึ่งเดือนเต็มๆ

เชื่อไหมครับ อาจารย์พิเชษฐ์ที่ว่าดุเป็นเสือ แก่ชอบต้นไม้เสียจริงๆ ให้ผมยกต้นไม้เข้า ยกต้นไม้ ออก ยกดิน ยกปุ๋ย ยกบ้ำ ยกบอ ยกอะไรน้กไม่รู้ ลากสายยาง เปิดน้ำหยดฮอร์โมน หยดเกสร โอ๊ย! สารพัดแหละครับ

จนค้ำย่าเย็น พอกลับไปถึงบ้าน แม่ก็ยื่นหน้าคว่ำรออยู่ ผมไม่กล้าบอกว่าผมถูกทำโทษ เอาแต่บอกว่าผมมีการบ้านต้องทำที่โรงเรียนทุกวัน จนพีโก้ไปกระซิบบอกแม่ว่าอะไรไม่รู้ แม่ถึงได้เลิกว่าผม ผมมารู้อีกทีหนึ่งว่าเจ้าดาวแหละไปรายงานพีโก้ พีโก้ก็เลยไปรายงานแม่ทุกอย่างก็เลยสงบดี เป็นอันว่าเขารู้กันหมดแล้วว่า ผมถูกทำโทษ

ใบงาน
“ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง” (ต่อ)

นับตั้งแต่ผมถูกทำโทษ ผมมีนตึงกับเจ้าดาว เพราะมันเป็นต้นเหตุ ให้ผมอายุผู้หญิงที่ผมแอบชอบ มันเคยตามผมมาที่เรือนต้นไม้ แต่ผมไล่มันกลับไป

"แกไม่ต้องไม่ยุ่ง“ มันทำหน้ามู๋

"แกไม่เป็นลูกผู้ชายไล่ผู้หญิง"

"แล้วแกละเป็นลูกผู้หญิงหรือเปล่า ไอ้บ้าเอ๊ย"

มันโมโหที่ผมไปตีถูกขนดหางมัน มันก็เลยกระแทกเท้าป่าป ๆ จากไป อาจารย์พิเชษฐ์มาจากไหนไม่รู้ มายืนอยู่ข้างหลังผม พุดกับผมขึ้นเบา ๆ ว่า

"ประธานนทร์ ครูรู้นะว่าเราไม่ได้อยากว่าผู้หญิงถึงขนาดนั้น แต่ตอนเราอายุเท่านี้ เรามักทำอะไร ไม่ถูก เพื่อนผู้หญิงบางคนก็ดูเป็นผู้หญิง บางคนก็ดูเป็นเหมือนเพื่อนผู้ชาย เราแยกออกจากกันไม่ได้ บางเวลาเราก็ออยากจะจีบผู้หญิง บางเวลาเราก็ออยากปฏิบัติต่อผู้หญิงเหมือนผู้ชาย"

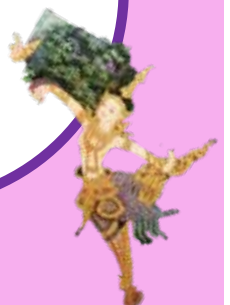
ผมมองหน้าอาจารย์พิเชษฐ์ด้วยความแปลกใจ อาจารย์ที่ว่าดูเป็นเสือเอา เข้าจริงแล้วก็ไม่เลวนักหรอก

"จริงครับ บางทีผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจะทำอย่างไรดี เป็นผู้ชายนี่ลำบากนะครับ“ อาจารย์พิเชษฐ์หัวเราะ

"ผู้หญิงเขาก็เป็นเหมือนเรานั้นแหละ ต่างคนต่างลำบาก ค่อย ๆ ดูไป เต็มวันก็จะดีไปเอง ไม่ต้องรีบร้อนเป็นลูกผู้ชายหรอก แล้วก็ไม่ต้องหนีที่จะเป็น“ ว่าแล้วอาจารย์พิเชษฐ์ก็หัวเราะฮา ๆ ๆ

คำสอนและเสียงหัวเราะของอาจารย์ทำให้ผมดีขึ้นมากเลยครับ เวลาจะเป็นลูกผู้ชายก็ต้องคิดแล้ว คิดอีก แล้วก็ค่อยๆเป็นแบบอาจารย์ว่า

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๔๕ - ๕๑

ใบงาน
“ลูกผู้ชาย...ตัวเกือบจริง”

ประเด็นการอภิปราย

๑. จากเรื่อง "ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง" โครงเรื่อง คือ อะไร

คำตอบ.....
.....
.....

๒. แนวคิดสำคัญจากเรื่อง "ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง" คือ อะไร

คำตอบ.....
.....
.....

๓. เรื่อง "ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง" มีการดำเนินเรื่องอย่างไร

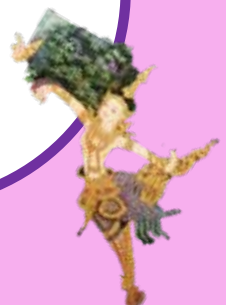
คำตอบ.....
.....
.....

๔. จากเรื่อง “ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง” เหตุการณ์ที่เป็นปัญหา หรือความขัดแย้งคืออะไร

คำตอบ.....
.....
.....

๕. จากเรื่อง “ลูกผู้ชายตัวเกือบจริง” ปิดเรื่องโดยวิธีใด

คำตอบ.....
.....
.....

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ”

การโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจ คือ การทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวเชื่อว่า ถ้าทำตามที่ถูกโน้มน้าวชักนำแล้วก็จะได้รับผลตอบแทนตามความต้องการของตนเอง แต่ตราบดีที่ไม่เกิดความเชื่อตามการโน้มน้าวใจแล้ว ยังถือว่าเป็นการโน้มน้าว แต่ทว่ายังไม่สัมฤทธิ์ผล เช่น การซื้อสินค้าที่มีผู้มาเชิญชวนแถมบังคับหรือขอร้องให้ซื้อโดยโน้มน้าวใจว่าจะนำรายได้ไปทำการกุศล หากผู้ถูกโน้มน้าวเชื่อว่าซื้อสินค้าแล้วจะได้บุญกุศลจริง การโน้มน้าวใจนั้นก็เกิดผล แต่ถ้าซื้อโดยไม่ตระหนักว่า การทำเช่นนั้นจะทำให้ได้บุญกุศลเป็นแต่เพียงชื่อเพราะเกรงใจหรือต้องการตัดความรำคาญ ก็นับว่าการโน้มน้าวใจนั้นยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์

กลวิธีการโน้มน้าวใจ

กลวิธีการโน้มน้าวใจแตกต่างกันไปตามโอกาสและสถานการณ์ บางที่ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน และอาจต้องอาศัยสิ่งประกอบอื่น ๆ ช่วย ขึ้นอยู่กับศิลปะเฉพาะตัวของผู้นำน้าวและกลวิธีที่ใช้ จึงควรรู้จักกลวิธีการโน้มน้าวใจที่สำคัญ ๆ ไว้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สารด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ในการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจด้วย กลวิธีโน้มน้าวใจที่ใช้บ่อย มีดังนี้

๑. แสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือของผู้นำน้าวใจ

ผู้ประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจผู้อื่นต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีความรู้จริงเป็นต้นว่า สามารถชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ได้ละเอียดลออ ยกประเด็นที่น่าสนใจมากล่าวได้ถูกต้องแม่นยำ อาจนำประสบการณ์ของตนมาเล่า ให้ฟังหรือให้แนวทางปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้ปฏิบัติ

๒. แสดงด้วยเหตุผลที่หนักแน่น

ผู้นำน้าวใจต้องแสดงให้เห็นว่า เรื่องที่ตนกำลังโน้มน้าวอยู่นั้นมีเหตุผลหนักแน่น และมีค่าควรแก่การยอมรับอย่างแท้จริง

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ” (ต่อ)

๓. ทำให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน

บุคคลที่มีความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน ย่อมคล้อยตามกันได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ผู้โน้มน้าวใจจะต้องแสดงให้เห็นว่า ตนกับบุคคลที่ตนกำลังโน้มน้าวใจนั้นมีความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน เช่น มีความนิยมเชื่อถือในสิ่งเดียวกัน เคารพรักบุคคลหรือสถาบันเดียวกัน รังเกียจบุคคลหรือสิ่งเดียวกัน

๔. แสดงให้เห็นทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย

การโน้มน้าวใจหากแสดงแต่เฉพาะด้านดีเท่านั้น อาจสัมฤทธิ์ผลได้ยากหรืออาจไม่สัมฤทธิ์ผลเลยก็ได้ แต่ถ้าชี้ให้เห็นด้านที่ไม่ดีด้วย เพื่อให้ผู้ที่ถูกโน้มน้าวใจมีโอกาสใช้วิจารณญาณของตนเอง เปรียบเทียบจนเชื่อว่าเรื่องที่ชี้แนะนั้นมีด้านดีมากกว่า ก็จะทำให้การโน้มน้าวใจสัมฤทธิ์ผลได้

๕. สร้างความหรรษาให้แก่ผู้ถูกโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจถ้าใช้วิธีการทำให้เกิดอารมณ์ขันแบบที่เล่นที่จริง หรือยกตัวอย่างเรื่องตลกบ้าง จะทำให้ไม่เกิดความรู้สึกต่อต้าน และผู้ถูกโน้มน้าวใจก็พร้อมที่จะคล้อยตามได้ง่าย

๖. เราให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

เมื่อมนุษย์เกิดอารมณ์ขึ้นอย่างแรงกล้า ไม่ว่าจะดีใจ เสียใจ โกรธแค้น วิตกกังวล หวาดกลัว หรือลังเลใจ อารมณ์เหล่านี้มักทำให้มนุษย์ไม่ใช้เหตุผลอย่างถี่ถ้วน ขาดการพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความควร อาจทำให้ขาดสติหลงลืมตัวไปชั่วระยะหนึ่งได้ และเมื่อต้องตัดสินใจขณะที่อยู่ในสภาพอารมณ์ดังกล่าว ก็อาจตัดสินใจคล้อยตามผู้โน้มน้าวใจได้ง่าย ดังเช่นพราหมณ์ที่กำลังแบกแพะไปบูชาয়ัญ คิดไปเองว่าแพะนั้นเป็นปีศาจเพราะกลายร่างเป็นสุนัขให้ชาย ๖ คนเห็น

๗. ให้ข้อมูลแต่ด้านดี ไม่พูดถึงด้านเสีย

การให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์มักปรากฏในข้อความโน้มน้าวใจของผู้ผลิตสินค้าและผู้ให้บริการ เช่น ผู้ผลิตยากล่าวถึงลักษณะที่ดีงามของยาอย่างละเอียด แต่ไม่กล่าวถึงข้อจำกัดของยา เช่น ไม่ควรใช้สำหรับคนบางกลุ่ม ผู้ให้บริการกล่าวถึงการให้บริการต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ น่าสนใจ ผู้บริโภคเสียค่าบริการในราคาไม่แพง แต่ไม่บอกเงื่อนไข หรือข้อยกเว้น หรือบอกไว้ในตำแหน่งที่สังเกตยาก ผู้รับสารที่มีการโน้มน้าวใจในลักษณะนี้ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งก่อนซื้อสินค้า หรือใช้บริการ

ใบความรู้ “การโน้มน้าวใจ” (ต่อ)

ภาษาโน้มน้าวใจ

ผู้โน้มน้าวใจต้องใช้ภาษาเชิงเสนอแนะ ขอร้อง วิงวอนหรือเร้าใจ เลือกใช้คำให้สื่อความหมายตามที่ต้องการ ไม่ใช้การข่มขู่บีบบังคับ หรือคุกคามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ต้องการโน้มน้าวใจ เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้การโน้มน้าวใจไม่สัมฤทธิ์ผล

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงเสนอแนะ

พวกเธอควรกินผลไม้และดื่มน้ำมาก ๆ ถ้าอยากให้ผิวพรรณผ่องใส

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงขอร้อง

โรงเรียนของเราจะมีชื่อเสียงได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียน ถ้านักเรียนพยายามทำโครงการวิทยาศาสตร์ครั้งนี้ให้ดีจนชนะการประกวด โรงเรียนของเราก็จะได้ชื่อเสียงมากทีเดียว

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงวิงวอน

ลูกชายของผมมีเลือด AB Negative ซึ่งเป็นเลือดหายาก ต้องผ่าตัดเอาเนื้ออกออกโดยด่วน แต่สภาพอากาศมีเลือดกลุ่มนี้สำรองไว้ ไม่พอของท่านที่มีเลือดกลุ่มนี้ โปรดช่วยชีวิตลูกชายผมด้วย ผมมีลูกชายเพียงคนเดียว เขาเป็นลมหายใจของผม ขอความกรุณาติดต่อโรงพยาบาลจุกุฬา ฯ โดยด่วน

ตัวอย่างการใช้ภาษาเชิงเร้าใจ

ถ้าพวกเธอไม่ลงแข่งโต้วาทีครั้งนี้ คงไม่มีใครกล้าลงแข่งแทนหรอก กลัวว่าถ้าแพ้แล้วจะถูกประณามว่า ไม่เก่งจริงแล้วยังจะไปแข่งอีก แต่ถ้าพวกเธอลงแข่ง เราเชื่อว่าต้องได้ชัยชนะกลับมาแน่ ๆ

การใช้วิจารณ์ญาณในการรับสารโน้มน้าวใจ

การรับสารทั่วไป ผู้รับสารควรใช้วิจารณ์ญาณพิจารณาและรู้เท่าทันว่า ผู้ส่งสารมีวัตถุประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ว่า สารนั้นโน้มน้าวใจให้ทำหรือไม่ให้ทำสิ่งใด ให้เชื่อหรือไม่ให้เชื่อเรื่องใด เรื่องนั้น ๆ ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่
๒. ใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์ว่า สารที่โน้มน้าวใจมีเหตุผลที่สมควรเชื่อถือหรือคล้อยตามหรือไม่ เพราะเหตุใด

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๓๖ - ๓๗

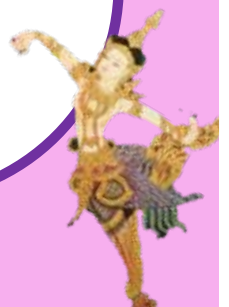

ใบงาน
“สรุปความรู้ เรื่อง การโน้มน้าวใจ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้ เรื่อง “การพูดโน้มน้าวใจ”

แผนภาพความคิด

A large, empty rectangular box with a black border, intended for students to draw a mind map summarizing their knowledge about persuasion.

ใบงาน
“ประชาสัมพันธ์น่ารู้”

คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนในโรงเรียนทราบและเชิญชวนให้ร่วมกันปฏิบัติ เช่น การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง การรักษาความสะอาดในโรงเรียน การปฏิบัติตนในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) การไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น

ร่าง (ประชาสัมพันธ์)

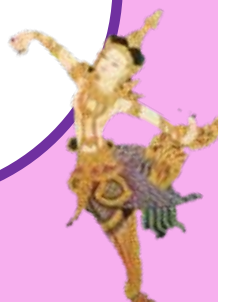
เรื่องที่จะประชาสัมพันธ์

.....
.....

ประเด็นที่จะนำเสนอในการประชาสัมพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....

แบบป้ายประชาสัมพันธ์

ใบงาน
“ประชาสัมพันธ์น่ารู้” (ต่อ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนในโรงเรียนทราบและเชิญชวนให้ร่วมกันปฏิบัติ เช่น การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง การรักษาความสะอาดในโรงเรียน การปฏิบัติตนในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) การไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น

ร่าง (ประชาสัมพันธ์)

ข้อความสำหรับพูดประชาสัมพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
“ประชาสัมพันธ์ผลงานประทับใจ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผลงานการประชาสัมพันธ์ของเพื่อนที่นักเรียนประทับใจมากที่สุด พร้อมระบุเหตุผล

ชื่อผลงาน

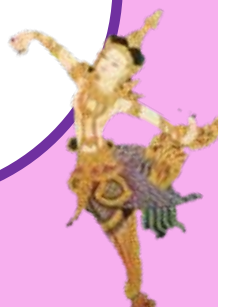
.....
.....

เจ้าของผลงาน

.....
.....
.....

เหตุผลที่เลือก

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓
“โน้มน้าวใจให้เชื่อถือ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในที่ว่างให้ถูกต้อง

๑. จุดมุ่งหมายของการเขียนโน้มน้าวใจคืออะไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

๒. จุดมุ่งหมายของการแต่งโคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคืออะไร และมีลักษณะคำประพันธ์ประเภทใด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ให้นักเรียนระบุข้อคิดที่ได้จากเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน

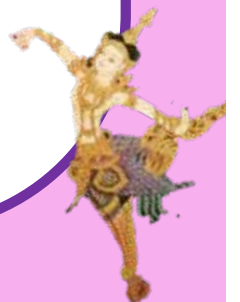
คำตอบ

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓
“โน้มน้าวใจให้เชื่อถือ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในที่ว่างให้ถูกต้อง

๔. สาระสำคัญของโคลงสุภาชิตนฤทมนานการแต่ละบท คืออะไรบ้าง

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่าในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน คนในสังคมควรนำข้อคิดจากโคลงสุภาชิตอศปกรณา
เรื่องใดไปใช้มากที่สุด เพราะเหตุใด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

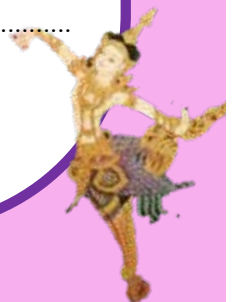
.....

.....

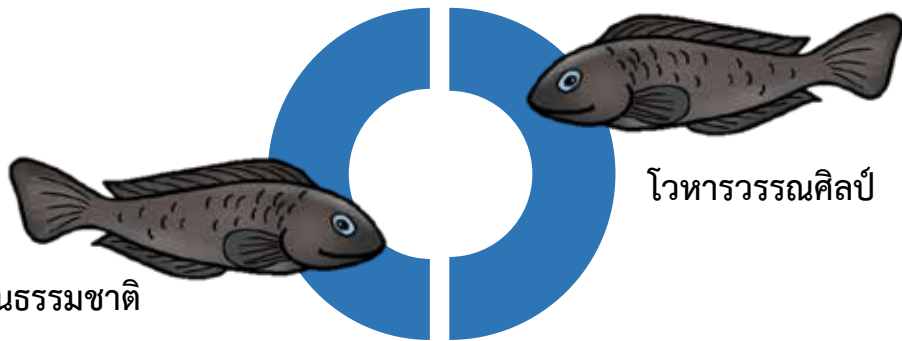
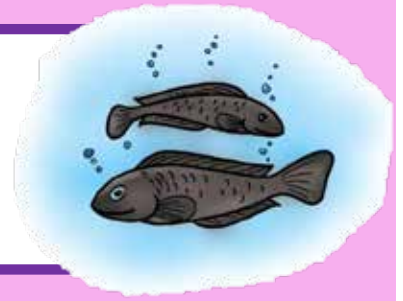
.....

.....

.....

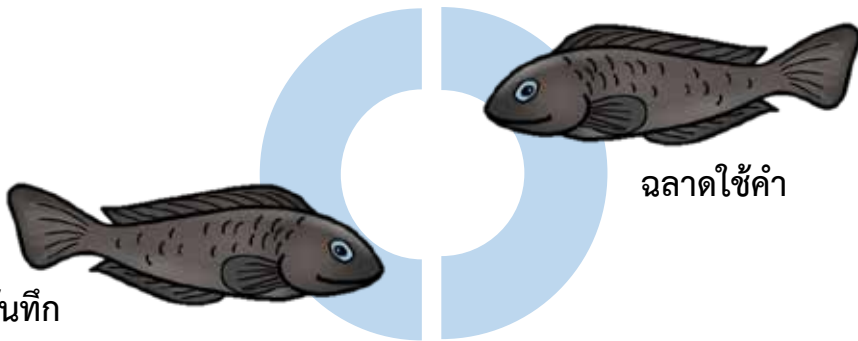

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔
สังเกตสีอบันทีกสาร

ยลยินธรรมชาติ

โหวทรรณศึลป์

ลำนำนันทีก

ฉลัดใช้คำ

ใบความรู้

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา

การเขียนโดยทั่วไปและการเขียนบันทึก มีลักษณะการเขียนที่เป็นได้ทั้งการบรรยายและการพรรณนา บางตอนอาจเป็นการบรรยาย บางตอนอาจเป็นการพรรณนา และบางตอนอาจมีทั้งการบรรยาย และการพรรณนาอยู่ในตอนเดียวกัน

ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นักเรียนได้เรียนรู้ลักษณะการเขียนบรรยายและลักษณะการเขียนพรรณนาแล้ว ในชั้นนี้จะได้เรียนรู้ลักษณะการเขียนทั้ง ๒ ประเภทจากตัวอย่างงานเขียนที่มีคุณค่าให้แง่คิดดังนี้

สมัยเมื่อข้าพเจ้าสมัครเป็นผู้แทนราษฎรออกเที่ยว

หาเสียงในพระนคร ได้เข้าไปหาเสียงในบ้านคนจนแห่งหนึ่งอยู่ที่
แหล่งเสื่อมโทรมหลังวัดอินทร์บางขุนพรหม แหล่งเสื่อมโทรมนี้
เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง ผู้ชาย มีชีวิตอยู่เหนือน้ำคร่ำเพียงฟุตกว่า ๆ
เท่านั้น นาน ๆ จะมีหมู่วัดหลงเข้ามาอยู่ด้วยที่ได้ถุ่นบ้าน

เมื่อข้าพเจ้าไปถึง ครอบครัวนี้กำลังจะเริ่มลงมือรับประทานอาหารเช้า
พ่อบ้านกลับจากงาน มีพวงปลาหูตัวเล็ก ๆ ถือติดมือมา ๔ - ๕ ตัว
เขาถือมันมาด้วยความภูมิใจ เหมือนบ้อยกำลังยกหมูหันมาเลี้ยง
คนในเหล่า ปลาหู ๔ - ๕ ตัวนั้นมันเล็กเสียจริง ๆ และดูเหมือนปลาหู
อดอาหาร ซึ่งถ้าข้าพเจ้าเป็นแมวกก็แทบจะไม่อยากขอรับประทาน
ครอบครัวนั้นมีลูกหลายคนยังเล็ก ๆ ทั้งนั้น นึกอยู่ในใจว่าจะพอกิน
ได้อย่างไร ปลาหู ๔ - ๕ ตัวนี้ แต่ถึงกระนั้นแม่บ้านก็รับของขวัญ
จากตลาดด้วยกิริยาอาการยินดีเหมือนนางสาวไทยรับมงกุฎ
แล้วเธอได้นำปลาหูไปล้างอย่างสะอาด

ระหว่างนั้นลูกหญิงคนโตนำหม้อข้าวไปตั้งไฟ เมื่อข้าพเจ้า
ไปถึงบ้านเขา พ่อบ้านซึ่งรู้จักข้าพเจ้าเป็นใคร ได้ต้อนรับอย่าง
มีเกียรติยิ่ง เขาเอาผ้ามาเช็ดถูกระดาน ก่อนเชิญข้าพเจ้านั่ง ทั้ง ๆ ที่
กระดานตรงนั้นและกระดานที่อื่นในบ้านก็สะอาดหมดจดอยู่แล้ว

บรรยาย

ให้เห็นภาพสถานที่
การไปหาเสียงของ
ผู้สมัครสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร

บรรยาย

พ่อบ้านกลับจากงานมาบ้าน

พรรณนา

ความภาคภูมิใจของพ่อบ้าน
ที่มีอาหารกลับบ้านแม้ปลาหู
จะมีขนาดเล็กและพรรณนา
อาการดีใจ

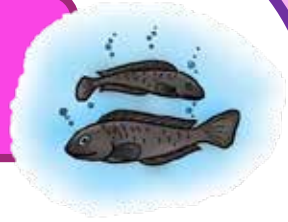
บรรยาย

การต้อนรับจัดที่นั่งให้
ผู้เขียนซึ่งเป็นแขกไปเยือน

ใบความรู้

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา (ต่อ)

เมื่อข้าพเจ้านั่งลงตามคำเชิญ พ่อบ้านลุกขึ้นไปหยิบถ้วยแก้วน้ำ ซึ่งเก็บไว้ในตู้กระจก ไม่มีฝุ่นจับแล้วยังเอาผ้าสะอาดมาเช็ดก่อนที่จะตักน้ำจากตุ่มน้ำฝนมาให้ข้าพเจ้า ในบ้านเหนือน้ำครำ ๑ พุดเศษนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างสะอาดไปหมด คนในบ้านก็สะอาดทุกคนทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ก่อนนั่งลงรับประทานอาหารข้าวกับปลาหู แม่ยังบังคับให้ลูก ๆ ล้างมือเสียก่อน มองลงไปดูข้างล่างที่น้ำครำ ทำให้รู้สึกว่าชีวิตในบ้านน้อย ๆ นั้นเหมือนกับดอกบัวบานแล้วพ้นจากตม ระหว่างนั้นปลาหูซึ่งกำลังทอดอยู่ในกระทะก็เริ่มส่งกลิ่นทำทลายความหิวลูกที่โตแล้วเข้าห้องไปเอาเสื้อจันทบูรออกมาปู แล้วนำช้อนสังกะสีจัดวางครบจำนวนสมาชิกในครอบครัว

วันนั้นข้าพเจ้าไปเดินหาเสียงมาทั้งวัน ยังไม่ได้รับประทานอาหารเย็นเลย เมื่อปลาหูในกระทะกำลังส่งกลิ่นแล้วไปเห็นชีวิตในครอบครัวเหนือน้ำครำอันหมดจดสะอาดสะอ้านเช่นนั้นเข้า จึงทำให้เกิดหิวข้าว ไม่เคยเลยตั้งแต่เกิดมาในชีวิตที่ข้าพเจ้ารู้สึกหิวข้าวอยากกินอะไรเท่ากับข้าวร้อน ๆ กับปลาหูทอด ครั้นข้าวสุกปลาหูทอดเสร็จยกมาตั้งกลางวงแล้ว พ่อบ้านก็ถามข้าพเจ้าด้วยความเกรงใจว่า คำแล้ว ท่านจะรับประทานอาหารเสียทีนี้ดีหรือไม่ แล้วออกตัวในเวลาเดียวกันว่าอาหารที่บ้านนี้รับประทานกันง่าย ๆ อย่างนี้ ในท่ามกลางความสุขของครอบครัวความสะอาดสะอ้าน และกลิ่นข้าวร้อนผสมกับปลาหูทอด ความหิวเกือบจะทำให้ข้าพเจ้ารับเชิญ แต่ครั้งมองไปดูปลาหู ๔ - ๕ ตัวกับเด็ก ๆ ในบ้านมีจำนวนมากกว่าเข้าแล้ว จึงทำให้ได้แต่ตอบขอใจเข้าบ้านและว่าขอให้ลงมือกันไปเถิด ข้าพเจ้าจะนั่งคุยด้วยจึงได้เห็นปรากฏการณ์ที่วงอาหารของเขาอย่างน่าแปลกประหลาด

บรรยาย

การต้อนรับแขกซึ่งพ่อบ้านเอาใจใส่ดูแลความสะอาดของภาชนะใส่น้ำดื่ม

พรรณนา

ความรู้สึกชื่นชมในสุขนิสัยที่ดีก่อนรับประทานอาหารของคนในครอบครัว

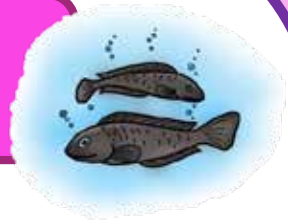
บรรยาย

เหตุการณ์และความรู้สึกของผู้เขียนที่พบครอบครัวที่ยากจนกำลังจะรับประทานอาหารและยังม่สนใจเชิญผู้เขียนให้ร่วมรับประทานอาหารด้วย

ใบความรู้

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา (ต่อ)

ปลาทุเล็ก ๆ ๔ - ๕ ตัวนั้น แม่บ้านแบ่งแจกจ่ายใส่จานลูก
ได้ทุกคน ปลาที่แม่แบ่งให้ลูกกิน คือส่วนที่เป็นเนื้อปลา พ่อแม่กิน
แต่หัวปลากับเศษของปลา เด็กทุกคนกินอย่างโอชะ นั่งพับเพียบ
รับประทานด้วยกิริยาอันแช่มช้อย เมื่อแบ่งกับข้าวกินกันดังกล่าวนี้
แล้วส่วนที่ยังเหลือติดขามกับข้าว แม่แมวตัวไหนอยากกินก็ไม่มี
เหลือ จะให้กินทุกคนในครอบครัวนั้นกินจนอิ่มเพราะข้าวมีไม่
จำกัด ข้าวเจ้ากินข้าวดี ๆ มาทั่วโลก ไม่เคยเห็นใครกินข้าว
เอร็ดอร่อยเท่าครอบครัวเหนือน้ำครำนี้ กินอิ่มแล้วน้องเล็กยังได้เรอ
ออกมาด้วยความพอใจ ลูกแม่ดูเอาว่าทำอย่างนั้นไม่เป็นสมบัติผู้ดี
ข้าวเจ้าจากครอบครัวนี้มาโดยอาการท้องหิวใจอึด แต่บทเรียน
ก็ได้รับมาในเวลาเดียวกันว่าที่บ้านเล็ก ๆ เหนือน้ำครำนี้ เขาใช้
ศิลปะในการดำรงชีวิตอย่างถึงขนาดประเสริฐยิ่ง

บรรยาย

การจัดแบ่งกับข้าวของ
แม่ให้พอดีกับสมาชิกในบ้าน

พรรณนา

ความรู้สึกที่เห็น
ครอบครัวซึ่งแม่จะ
ยากจน แต่ก็ร่ำรวย
ความดีงาม ปลุกฝังนิสัย
ที่ดี มีมารยาทแก่ลูก และ
ผู้เขียนยกย่องครอบครัวนี้
อย่างจริงใจว่ามีศิลปะในการ
ดำรงชีวิต

จากเรื่อง ครอบครัวเหนือน้ำครำ ใน ศิลปะในการใช้ชีวิต
ของหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

ใบงาน
“บรรยายเหตุการณ์”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเขียนเหตุการณ์ที่สนใจ ๑ เหตุการณ์ พร้อมภาพวาดประกอบ

A large, empty rounded rectangular box intended for students to draw a picture related to their chosen event.

A series of horizontal lines provided for students to write their narrative of the event.

สลากกิจกรรม

สลากหมายเลข ๑

สมัยเมื่อข้าพเจ้า สัมครเป็นผู้แทนราษฎรออกเที่ยวหาเสียงในพระนคร ได้เข้าไปหาเสียงในบ้านคนจนแห่งหนึ่ง อยู่ที่แหล่งเสื่อมโทรม หลังวัดอินทร์บางขุนพรหม แหล่งเสื่อมโทรมนี้ เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง ผู้ชาย ชีวิตอยู่เหนือน้ำคร่ำเพียงฟุตกว่า ๆ เท่านั้น นาน ๆ จะมีหมูวัดหลงเข้ามาอยู่ด้วยที่ได้ถุนบ้าน

สลากหมายเลข ๒

เมื่อข้าพเจ้าไปถึง ครอบครัวนี้กำลังจะเริ่ม ลงมือรับประทานอาหารเช้า พ่อบ้านกลับจากงาน มีพวงปลาทุตัวเล็ก ๆ ถือติดมือมา ๔ - ๕ ตัวเขาถือมันมาด้วยความภูมิใจเหมือนบ๋อยกำลังยกหมูหันมาเลี้ยงคนในเหลา ปลาทุ ๔ - ๕ ตัวนั้นมันเล็กเสียจริง ๆ และดูเหมือนปลาทุอดอาหาร ซึ่งถ้าข้าพเจ้าเป็นแมวก็แทบจะไม่อยากขอรับประทาน ครอบครัวนั้นมีลูกหลายคนยังเล็ก ๆ ทั้งนั้น นึกอยู่ในใจว่าจะพอกินได้อย่างไร ปลาทุ ๔ - ๕ ตัวนี้ แต่ถึงกระนั้น แม่บ้านก็รับของขวัญจากตลาด ด้วยกิริยาอาการยินดีเหมือนนางสาวไทยรับมงกุฎแล้วเธอได้นำปลาทุไปล้างอย่างสะอาด

(อ่านและสังเกตเฉพาะข้อความที่ตัวอักษรไม่เอียง)

สลากหมายเลข ๓

ระหว่างนั้นลูกหญิงคนโตนำหม้อข้าวไปตั้งไฟ เมื่อข้าพเจ้าไปถึงบ้านเขา พ่อบ้านซึ่งรู้จักว่าข้าพเจ้าเป็นใคร ได้ต้อนรับอย่างมีเกียรติยิ่ง เขาเอาผ้ามาเช็ดถูกระดานก่อนเชิญข้าพเจ้านั่ง ทั้ง ๆ ที่กระดานตรงนั้น และกระดานที่อื่นในบ้านก็สะอาดหมดจดอยู่แล้ว

สลากหมายเลข ๔

เมื่อข้าพเจ้านั่งลงตามคำเชิญ พ่อบ้านลุกขึ้นไปหยิบถ้วยแก้วน้ำซึ่งเก็บไว้ในตู้กระจก ไม่มีฝุ่นจับแล้วยังเอาผ้าสะอาดมาเช็ด ก่อนที่จะตักน้ำจากตุ่มน้ำฝนมาให้ข้าพเจ้า ในบ้านเหนือน้ำคร่ำ ๑ ฟุตเศษนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างสะอาดไปหมด คนในบ้านก็สะอาดทุกคนทั้งเด็กและผู้ใหญ่

สลากกิจกรรม

สลากหมายเลข ๕

วันนั้นข้าพเจ้าไปเดินหาเสียงมาทั้งวัน ยังไม่ได้รับประทานอาหารเย็นเลย เมื่อปลาทุในกระทะกำลังส่งกลิ่น แล้วไปเห็นชีวิตในครอบครัวเหนือน้ำคร่ำอันหมดจดสะอาดๆเช่นนั้นเข้า จึงทำให้เกิดหิวข้าว ไม่เคยเลยตั้งแต่เกิดมาในชีวิตที่ข้าพเจ้ารู้สึกหิวข้าวอยากกินอะไรเท่ากับข้าวร้อน ๆ กับปลาทุทอด ครั้นข้าวสุกปลาทุทอดเสร็จยกมาตั้งกลางวงแล้ว พ่อบ้านก็ถามข้าพเจ้าด้วยความเกรงใจว่า คำแล้ว ท่านจะรับประทานเสียที่นี้ดีหรือไม่ แล้วออกตัวในเวลาเดียวกันว่าอาหารที่บ้านนี้รับประทานกันง่าย ๆ อย่างนี้ ในท่ามกลางความสุขของครอบครัว ความสะอาดสะอาด และกลิ่นข้าวร้อนผสมกับปลาทุทอด ความหิวเกือบจะทำให้ข้าพเจ้ารับเชิญ แต่ครั้นมองไปดูปลาทุ ๔ - ๕ ตัวกับเด็ก ๆ ในบ้านมีจำนวนมากกว่าข้าแล้ว จึงทำให้ได้แต่ตอบขอบใจเจ้าบ้านและว่า ขอให้ลงมือกันไปเถิด ข้าพเจ้าจะนั่งคุยด้วย จึงได้เห็นปรากฏการณ์ที่วงอาหารของเขาอย่างน่าแปลกประหลาด

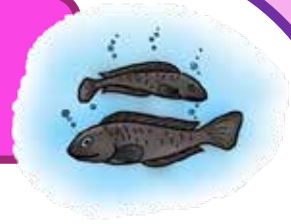
สลากหมายเลข ๖

ปลาทุเล็ก ๆ ๔ - ๕ ตัวนั้นแม่บ้านแบ่งแจกจ่ายใส่จานลูกได้ทุกคน ปลาที่แม่แบ่งให้ลูกกิน คือส่วนที่เป็นเนื้อปลา พ่อแม่กินแต่หัวปลากับเศษของปลา เด็กทุกคนกินอย่างโอชะ นั่งพับเพียบรับประทานด้วยกิริยาเข้มซ้อย เมื่อแบ่งกับข้าวกินกันดังกล่าวนี้แล้ว ส่วนที่ยังเหลือติดขามกับข้าว แม่แมวตัวไหนอยากกินก็ไม่มีเหลือจะให้กิน ทุกคนในครอบครัวนั้นกินจนอิมเพราะข้าพเจ้าไม่จำกัด ข้าพเจ้ากินข้าวดี ๆ มาทั่วโลก ไม่เคยเห็นใครกินข้าวเอร็ดอร่อยเท่าครอบครัวเหนือน้ำคร่ำนี้ กินอิมแล้วน้องเล็กยังได้เรอออกมาด้วยความพอใจ ถูกแม่ดุเอาว่าทำอย่างนั้นไม่เป็นสมบัติผู้ดี ข้าพเจ้าจากครอบครัวนี้มาโดยอาการท้องหิวใจอิม แต่บทเรียนก็ได้รับมาในเวลาเดียวกันว่า ที่บ้านเล็ก ๆ เหนือน้ำคร่ำนี้เขาใช้ศิลปะในการดำรงชีวิตอย่างถึงขนาดประเสริฐยิ่ง

(อ่านและสังเกตโดยเฉพาะข้อความที่ไม่เอียง)

สลากกิจกรรม

สลากหมายเลข ๑

เมื่อข้าพเจ้าไปถึง ครอบครัวนี้กำลังจะเริ่ม ลงมือรับประทานอาหารเช้า พ่อบ้านกลับจากงาน มีพวกปลาหูตัวเล็ก ๆ ถือติดมือมา ๔ - ๕ ตัวเขาถือมันมาด้วยความภูมิใจเหมือนบ่อกำลังยกหมูหันมาเลี้ยงคนในเหล่า ปลาหู ๔ - ๕ ตัวนั้นมันเล็กเสียจริง ๆ และดูเหมือนปลาหูทอดอาหาร ซึ่งถ้าข้าพเจ้าเป็นแม่ก็แทบจะไม่อยากขอรับประทาน ครอบครัวนั้นมีลูกหลายคนยังเล็ก ๆ ทั้งนั้น นึกอยู่ในใจว่าจะพอกินได้อย่างไร ปลาหู ๔ - ๕ ตัวนี้ แต่ถึงกระนั้น แม่บ้านก็รับของขวัญจากตลาด ด้วยกิริยาอาการยินดีเหมือนนางสาวไทยรับมงกุฎ แล้วเธอนำปลาหูไปล้างอย่างสะอาด

(อ่านและสังเกตโดยเฉพาะข้อความที่ตัวอักษรหนาและเอียง)

สลากหมายเลข ๒

ก่อนนั่งลงรับประทานข้าวกับปลาหู แม่ยังบังคับให้ลูก ๆ ล้างมือเสียก่อน มองลงไปดูข้างล่างที่น้ำคร่ำทำให้รู้สึกว่ามีชีวิตในบ้านน้อย ๆ นั้นเหมือนกับดอกบัวบานแล้วพ้นจากตม ระหว่างนั้นปลาหูซึ่งกำลังทอดอยู่ในกระทะก็เริ่มส่งกลิ่นทำทนายความหิว ลูกพีโตแล้วเข้าห้องไปเอาเสื้อจันทบูรณออกมาปู แล้วนำช้อนสังกะสี จัดวางครบจำนวนสมาชิกในครอบครัว

(อ่านและสังเกตโดยเฉพาะข้อความที่ตัวอักษรหนาและเอียง)

สลากหมายเลข ๓

ปลาหูเล็ก ๆ ๔ - ๕ ตัวนั้นแม่บ้านแบ่งแจกจ่ายใส่จานลูกได้ทุกคน ปลาที่แม่แบ่งให้ลูกกิน คือส่วนที่เป็นเนื้อปลา พ่อแม่กินแต่หัวปลากับเศษของปลา เด็กทุกคนกินอย่างโอชะ นั่งพับเพียบรับประทานด้วยกิริยาเข้มข้อย เมื่อแบ่งกับข้าวกินกันดังกล่าวนี้แล้ว ส่วนที่ยังเหลือติดขามกับข้าว แม่แหมตัวไหนอยากกินก็ไม่มีเหลือจะให้กิน ทุกคนในครอบครัวนั้นกินจนอ้มเพราะข้าวมีไม่จำกัด ข้าพเจ้ากินข้าวดี ๆ มาทั่วโลกไม่เคยเห็นใครกินข้าวเอร็ดอร่อยเท่าครอบครัวเหนือน้ำคร่ำนี้ กินอ้มแล้วน้องเล็กยังได้เรอออกมาด้วยความพอใจ ลูกแม่ดูเอาว่าทำอย่างนั้นไม่เป็นสมบัติผู้ดี ข้าพเจ้าจากครอบครัวนี้มาโดยอาการท้องหิวใจอ้ม แต่บทเรียนก็ได้รับมาในเวลาเดียวกันว่า ที่บ้านเล็ก ๆ เหนือน้ำคร่ำนี้เขาใช้ศิลปะในการดำรงชีวิตอย่างถึงขนาดประเสริฐยิ่ง

(อ่านและสังเกตโดยเฉพาะข้อความที่ตัวอักษรหนาและเอียง)

ใบงาน

“พรรณนาสร้างจินตนาการ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัดภาพ หรือวาดภาพของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ที่ตนเองสนใจมา ๑ ภาพ พร้อมทั้งเขียนพรรณนา

A large, empty rounded rectangle with a black border, intended for students to draw or paste a picture of their choice.A series of ten horizontal lines for writing a description of the chosen image.

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง

๑๕ เที๊วเล่นเป็นเกษมสุข
เร่ร้ายผายผาดผั่ง

สุขเกษมเปรมหน้าเหลือบ
แสนสนุกปลุกใจหวัง
เดินร้ายผายผ่นยัง
หัวร่อรีนขึ้นซี้

๑๖ เลียงผาอยู่ภูเขา
รูปร่างอย่างแพะหมาย

๑๗ เลียงผาอยู่ฟ่างพื้น
หนดพุดูเพราะเขา
รูปร่างอย่างแพะเอา
ขนเหม็นสาบหยาบร้าย

๑๘ กระจงกระจิตเตี้ย
เหมือนกวางอย่างตาหู

๑๙ กระจงกระจิตหน้า
เดินร่อยเรียงามตรู
เหมือนกวางอย่างตาหู
มีเคี้ยวขาน้อยซ้อย

๒๐ ผูลิงใหญ่่น้อยกระจ้อย
ฝูงค่างหว่างพฤษชา

๒๑ ผูลิงยวบยาบตัน
ฝูงชะนีมีกู่หา
ฝูงค่างหว่างพฤษชา
ครอกแครงไล่ไขว่คว้าง

แสนสิ่งสนุกปลุกใจหวัง
หัวกรีนขึ้นชมไพร

ลิมหลัง
วังหรี
ชายป่า
ส่องนิ้วชวนแล

หนดพรายเพราะเขาแปล้ปลาย
ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

ภูเขา
ไปล่ทำย
มาเปรียบ
กลิ้งกล้าเหมือนกัน

วังเรี่ยเรี่ยนำเอ็นดู
มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู
กระจ้อย
ตีนกิบ
แนบข้างเคียงสอง

ชะนีอยู่อ้อยร้องหา
ค่างโจนไล่ไขว่ปลายยาง

พวาหนา
เปล่าข้าง
มาสู่
โลดเลี้ยวโจนปลิว

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑๔๔ เขียวรัตติกแก
กัตงูยั้งพัน

๑๔๕ เขียวแลเหลื่อมพัน
ตุ๊กแกคางแข็งขยัน
กัตงูเร้งพัน
ปากอ้าจูจิ่งไต้

๑๔๖ ยงทองย่องเยื้องย่าง
ปากหงอนอ่อนสำออง

๑๔๗ ยงทองย่องย่างเยื้อง
รายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง
ปากหงอนอ่อนสำออง
รำเล่นเต้นงามหง้า

๑๔๘ ไก่ฟ้าอ้าสดแสง
ปีกหางต่างสีแกม

๑๔๙ ไก่ฟ้าหน้าก่ากล้า
หัวแดงเดือยแฉม
ปีกหางต่างสีแกม
ตัวต่างอย่างคนแกลั้ง

๑๕๐ ดูหนูสู้งู
หนูงูสู้อยู่

๑๕๑ คุงชูฝูงผู้
หนูสู้งู
งูสู้หนูหนूसู้
หนู้งู้งูรู้

๑๕๒ นกแก้วแจ้วเสียงใส
นกตัวฟัวเมียคลา

ตุ๊กแกแก่คางแข็งขยัน
อ้าปากง่วงล้งดับกิน

พิชพลัน
คาบไว้
ขนดเคียด

ลากลั้งดับกิน
รำรางช่างช่างฟ้ายหาง
ช่างรำเล่นเต้นตามกัน

รำฉวาง
ฉิดหน้า
ลายเลิศ
ปีกป้องเป็นเพลง

หัวสุกแดงแดงเดือยแฉม
สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

ปากแหลม
เนื่องแข็ง
ลายลวด
แต่งแต้มขีดเขียน

งูสุดสู้หนูสู้งู
รูปร่างหนูหมูทู

พรูพรู
สุดสู้
งูอยู่
รูปร่างหมูทู

คลอกโคล้คู่มุ่สาธิกา
ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี

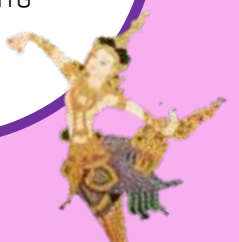

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑นกแก้วแจ้วรี่ร้อง	เร่หา
ไกล่คู้หมู่สาธิตกา	แหวดเคล้า
นกตัวผิวเมี่ยมา	สมสู่
สั้ววาฝ้าแขกเต้า	พวงพ้องโนรี
๑ ^{๖๓} กระจายสยายซรื่องนาง	ผ้าสไบบางนางสีดา
ห่อห้อยย้อยลงมา	แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม
๑กระจายสยายคลี่ซรื่อง	นงพงา
สไบบางนางสีดา	ห่อห้อย
ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา	โบายโบก
แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย	แกว่งเยื้องไปมา
๑ ^{๖๖} หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นกลางลิงแลหูลิง
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงโลดคว่ำประสาสิง
๑หัวลิงหมากเรียกไม้	ลางลิง
ลางลิงหูลิงลิง	หลอกขู้
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงห่ม
ลิงโลดฉวยชมผู้	ฉีกคว่ำประสาสิง
๑ ^{๖๙} ธารไหลใสสะอาด	มัจฉาชาติดาขนานา
ห้วยน่วยกินโคลคลา	ตามกันมาให้เห็นตัว
๑ธารไหลใสสะอาดน้ำ	รินมา
มัจฉาตินานา	ห้วยน่วย
จอกสร่ายกินโคลคลา	เขยหมู่
ตามคู่มาคัล้ายคัล้าย	ผูกให้เห็นตัว

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ไชยเชษฐสุริยวงศ์
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๘๓ - ๘๖

ใบงาน
“ภาษาเขียนพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร”

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่ใช้ภาษาเขียนพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร
ลงในใบงาน

บทที่

เหตุผลที่นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์บทนี้เป็นบทที่ใช้ภาษาเขียนอธิบาย
คือ.....

บทที่

เหตุผลที่นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์บทนี้เป็นบทที่ใช้ภาษาเขียนอธิบาย
คือ.....

บทที่

เหตุผลที่นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์บทนี้เป็นบทที่ใช้ภาษาเขียนอธิบาย
คือ.....

บทที่

เหตุผลที่นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์บทนี้เป็นบทที่ใช้ภาษาเขียนอธิบาย
คือ.....

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง

๑๕ เที๊วเล่นเป็นเกษมสุข
เร่ร้ายผายผาดผั่ง

สุขเกษมเปรมหน้าเหลือบ
แสนสนุกปลุกใจหวัง
เดินร้ายผายผ่นยัง
หัวร่อรีนขึ้นชี้

๑๖ เลียงผาอยู่ภูเขา
รูปร่างอย่างแพะหมาย

๑๗ เลียงผาอยู่ฟ้างพื้น
หนดพุดูเพราะเขา
รูปร่างอย่างแพะเอา
ขนเหม็นสาบหยาบร้าย

๑๘ กระจงกระจิตเตี้ย
เหมือนกวางอย่างตาหู

๑๙ กระจงกระจิตหน้า
เดินร่อยเรียงามตรู
เหมือนกวางอย่างตาหู
มีเคี้ยวขาน้อยซ้อย

๒๐ ผูลิงใหญ่่น้อยกระจ้อย
ฝูงค่างหว่างพฤษษา

๒๑ ผูลิงยวบยาบตัน
ฝูงชะนีมีกู่หา
ฝูงค่างหว่างพฤษษา
ครอกแครงไล่ไขว่คว้าง

แสนสิ่งสนุกปลุกใจหวัง
หัวกรีนขึ้นชมไพร

ลิมหลัง
วังหรี
ชายป่า
ส่องนิ้วชวนแล

หนดพรายเพราะเขาแปล้ปลาย
ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

ภูเขา
ไปล่ทำย
มาเปรียบ
กลิ้งกล้าเหมือนกัน

วังเรี่ยเรี่ยนำเอ็นดู
มีเขี้ยวน้อยสร้อยแฉมสอง

เอ็นดู
กระจ้อย
ตีนกิบ
แนบข้างเคียงสอง

ชะนีอยู่อ้อยร้องหา
ค่างโจนไล่ไขว่ปลายยาง

พวาหนา
เปล่าข้าง
มาสู่
โลดเลี้ยวโจนปลิว

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑๔๔ เขียวรัตติกแก
กัตงูยั้งพัน

ตึกแกแกคางแข็งขยัน
อ้าปากง่วงล้งตบกิน

๑๔๕ เขียวแลเหลื่อมพัน
ตึกแกคางแข็งขยัน
กัตงูเร่งพัน
ปากอ้าจูจิ่งได้

พิชพลัน
คาบไว้
ขนดเคียด
ลากล้งตบกิน

๑๔๖ ยงทองย่องเยื้องย่าง
ปากหงอนอ่อนสำออง

รำรางช่างช่างฟายหาง
ช่างรำเล่นเต้นตามกัน

๑๔๗ ยงทองย่องย่างเยื้อง
รายร้ายฟายเฟื่องหาง
ปากหงอนอ่อนสำออง
รำเล่นเต้นงามหง้า

รำฉวาง
ฉิดหน้า
ลายเลิศ
ปีกป้องเป็นเพลง

๑๔๘ ไก่ฟ้าอ้าสดแสง
ปีกหางต่างสีแกม

หัวสูกแดงแดงเดือยแถม
สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

๑๔๙ ไก่ฟ้าหน้าก่ากล้า
หัวแดงเดือยแถม
ปีกหางต่างสีแกม
ตัวต่างอย่างคนแกล้ง

ปากแหลม
เนื่องแข่ง
ลายลวด
แต่งแต้มขีดเขียน

๑๕๐ หนูสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง

งูสู่วิ่งสู่วิ่ง
รูปงูหนุมู

๑๕๑ หนูสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง
งูสู่วิ่งสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง

พรูพรู
สู่วิ่ง
งูอยู่
รูปงูหนุมู

๑๕๒ นกแก้วแจ้วเสียงใส
นกตัวผิวเมื่อยคลา

คลอไคล้คู่มุสาธิตา
ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี

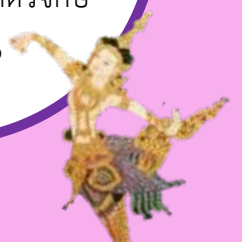

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑นกแก้วแจ้วรี่ร้อง ไกล่คู้หมู่สาธิกา นกตัวผิวเมียมมา สั้ววาฝ้าแขกเต้า	เร่หา แหวดเคล้า สมสู่ พวกพ้องโนรี
๑ ^{๖๓} กระจายสยายซรื่องนาง ห่อห้อยย้อยลงมา	ผ้าสไบบางนางสีดา แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม
๑กระจายสยายคลี่ซรื่อง สไบบางนางสีดา ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย	นงพงา ห่อห้อย โบายโบก แกว่งเยื้องไปมา
๑ ^{๖๖} หัวลิงหมากกลางลิง ลิงไต่กระไดลิง	ต้นกลางลิงแลเหตุลิง ลิงโลดคว่ำประสาสิง
๑หัวลิงหมากเรียกไม้ กลางลิงหูลิงลิง ลิงไต่กระไดลิง ลิงโลดฉวยชมผู้	กลางลิง หลอกขู้ ลิงห่ม ฉีกคว่ำประสาสิง
๑ ^{๖๙} ธารไหลใสสะอาด ห้วยน้ำยักินโคลคลา	มัจฉาชาติดาษนานา ตามกันมาให้เห็นตัว
๑ธารไหลใสสะอาดน้ำ มัจฉาชาตินานา จอกสร่ายกินโคลคลา ตามคู่มาคัล้ายคล้าย	รินมา ห้วยน้ำ เขยหมู่ ผูกให้เห็นตัว

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ไชยเชษฐาสุริยวงศ์
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๘๓ - ๘๖

ใบงาน

แผนภาพความคิดสรุปสาระสำคัญ
จากวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงเป็นแผนภาพความคิด

A large, empty rounded rectangular box with a thin orange border, intended for students to draw a mind map summarizing the key points of the literary work.

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง

๑๕ เที๊วเล่นเป็นเกษมสุข
เร่ร้ายผายผาดผั่ง

สุขเกษมเปรมหน้าเหลือบ
แสนสนุกปลุกใจหวัง
เดินร้ายผายผ่นยัง
หัวร่อรีนขึ้นชี้

๑๖ เลียงผาอยู่ภูเขา
รูปร่างอย่างแพะหมาย

๑๗ เลียงผาอยู่ฟ้างพื้น
หนดพุดูเพราเขา
รูปร่างอย่างแพะเอา
ขนเหม็นสาบหยาบร้าย

๑๘ กระจงกระจิตเตี้ย
เหมือนกวางอย่างตาหู

๑๙ กระจงกระจิตหน้า
เดินร่อยเรียงามตรู
เหมือนกวางอย่างตาหู
มีเคี้ยวขาน้อยซ้อย

๒๐ ผูลิงใหญ่่น้อยกระจ้อย
ฝูงค่างหว่างพฤษษา

๒๑ ผูลิงยวบยาบตัน
ฝูงชะนีมีกู่หา
ฝูงค่างหว่างพฤษษา
ครอกแครงไล่ไขว่คว้าง

แสนสิ่งสนุกปลุกใจหวัง
หัวกรีนขึ้นชมไพร

ลิมหลัง
วังหรี
ชายป่า
ส่องนิ้วชวนแล

หนดพรายเพราเขาแปล้ปลาย
ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

ภูเขา
ไปล่ทำย
มาเปรียบ
กลิ้งกล้าเหมือนกัน

วังเรี่ยเรี่ยนำเอ็นดู
มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู
กระจ้อย
ตีนกิบ
แนบข้างเคียงสอง

ชะนีอยู่อ้อยร้องหา
ค่างโจนไล่ไขว่ปลายยาง

พวาหนา
เปล่าข้าง
มาสู่
โลดเลี้ยวโจนปลิว

ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑๔๔ เขียวรัตติกแก
กัตงูยั้งพัน

ตึกแกแกคางแข็งขยัน
อ้าปากง่วงล้งตบกิน

๑๔๕ เขียวแลเหลื่อมพัน
ตึกแกคางแข็งขยัน
กัตงูเร่งพัน
ปากอ้าจูจิ่งได้

พิชพลัน
คาบไว้
ชนดเคียด
ลากล้งตบกิน

๑๔๖ ยงทองย่องเยื้องย่าง
ปากหงอนอ่อนสำออง

รำรางช่างช่างฟายหาง
ช่างรำเล่นเต้นตามกัน

๑๔๗ ยงทองย่องย่างเยื้อง
รายร้ายฟายเฟื่องหาง
ปากหงอนอ่อนสำออง
รำเล่นเต้นงามหง้า

รำฉวาง
ฉิดหน้า
ลายเลิศ
ปีกป้องเป็นเพลง

๑๔๘ ไก่ฟ้าอ้าสดแสง
ปีกหางต่างสีแกม

หัวสูกแดงแดงเดือยแถม
สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

๑๔๙ ไก่ฟ้าหน้าก่ากล้า
หัวแดงเดือยแถม
ปีกหางต่างสีแกม
ตัวต่างอย่างคนแกล้ง

ปากแหลม
เนื่องแข่ง
ลายลวด
แต่งแต้มขีดเขียน

๑๕๐ หนูสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง

งูสู่วิ่งสู่วิ่ง
รูปงูหนุมู

๑๕๑ หนูสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง
งูสู่วิ่งสู่วิ่ง
หนูงูสู่วิ่ง

พรูพรู
สู่วิ่ง
งูอยู่
รูปงูหนุมู

๑๕๒ นกแก้วแจ้วเสียงใส
นกตัวผิวเมียคลา

คลอกโคล้คู่มุสาธิตา
ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี

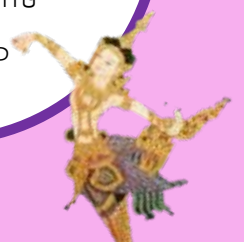

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง (ต่อ)

๑นกแก้วแจ้วรื้อร้อง	เร่หา
ไกล่คู้หมู่สาธิดกา	แหวดเคล้า
นกตัวผิวเมียมมา	สมสู่
สั้ววาฝ้าแขกเต้า	พวงพ้องโนรี
๑ ^{๖๓} กระจายสยายซรื่องนาง	ผ้าสไบบางนางสีดา
ห่อห้อยย้อยลงมา	แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม
๑กระจายสยายคลี่ซรื่อง	นงพงา
สไบบางนางสีดา	ห่อห้อย
ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา	โบายโบก
แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย	แกว่งเยื้องไปมา
๑ ^{๖๖} หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นกลางลิงแลหูลิง
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงโลดคว่ำประสาสิง
๑หัวลิงหมากเรียกไม้	ลางลิง
ลางลิงหูลิงลิง	หลอกขู้
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงห่ม
ลิงโลดฉวยชมผู้	ฉีกคว่ำประสาสิง
๑ ^{๖๙} ธารไหลใสสะอาด	มัจฉาชาติดาขนานา
ห้วยน้ำยักินโคลคลา	ตามกันมาให้เห็นตัว
๑ธารไหลใสสะอาดน้ำ	รินมา
มัจฉาตินานา	ห้วยน้ำ
จอกสร่ายกินโคลคลา	เขยหมู่
ตามคู่มาคัล้ายคัล้าย	ผูกให้เห็นตัว

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ไชยเชษฐาสุริยวงศ์
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๘๓ - ๘๖

ใบงาน

แผนภาพความคิดสรุปสาระสำคัญ
จากวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงเป็นแผนภาพความคิด

A large, empty rounded rectangular box with a white background and a thin orange border, intended for students to draw a mind map.

ใบความรู้ “คำลักษณนาม”

คำลักษณนาม

คำลักษณนาม เป็นคำหมวดพิเศษในภาษาไทย คำลักษณนามเป็นคำที่สะท้อนการมองโลกของคนไทยว่าเห็นสิ่งต่าง ๆ มีลักษณะเป็นเช่นไร มีรูปร่างแบบไหน เหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งใดที่รู้จักดีอยู่แล้วแต่เดิม เช่น เห็นว่าสิ่งที่มีลักษณะยาวมาก เช่น ถนน แม่น้ำ คลอง ทางรถไฟ รถเมล์ที่วิ่งไปตามเส้นทางที่แน่นอน มีลักษณะเป็น *สาย* เหมือนสายน้ำ จึงใช้ลักษณนามว่า *สาย* เป็นถนน*สายนี้* แม่น้ำ*สายนั้น* คลอง *๒ สาย* ทางรถไฟหลาย*สาย* รถเมล์*สาย*ไหน เห็นว่า เสา มีลักษณะคล้ายคลึงกับต้นไม้ มีลักษณนามว่า *ต้น* เหมือนต้นไม้ เป็น เสา*ต้นใหญ่* เห็นว่า แก้ว อี โตะ เสื้อ กางเกง กบเหลาดินสอ ฯลฯ มีขามีแขน หรือมีรูปร่างลักษณะคล้ายคลึงกับสัตว์จึงมีลักษณนามเหมือนกันว่า *ตัว* เป็น แก้ว*ตัวนั้น* โตะ*ตัวข้าง* ๆ เสื้อ*ตัว*เมื่อวาน กางเกง*ตัวใหญ่* กบเหลาดินสอ*ตัวที่หาย* เป็นต้น คำลักษณนามเป็นคำที่สะท้อนการมองโลกตามแบบของคนไทย และคนไทยใช้จนเคยชิน จึงไม่ประสบความสำเร็จยากในการใช้คำลักษณนาม และไม่เกิดข้อสงสัยในการใช้ภาษา เช่น คนไทยคงจะเห็นว่า รถกับซ้อนมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน จึงใช้คำลักษณนามเหมือนกันว่า *คัน* เป็น จอดรถซ้อน*คัน* มีซ้อน*คัน*เดียว คนไทยเรียกรถและซ้อนจนเคยชินว่า *คัน* จึงไม่สงสัยและไม่ตั้งคำถามว่า เหตุใดจึงใช้ลักษณนามเหมือนกัน แต่สำหรับชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยจะเห็นว่าลักษณนามเป็นอุปสรรคยุ่งยากแก่การเรียนภาษาไทยไม่น้อย เพราะไม่เข้าใจเหตุผล ไม่เข้าใจวิธีมองโลกผ่านภาษาไทยของคนไทยนั่นเอง

โดยทั่วไปคำลักษณนามที่ใช้ร่วมกับคำนามมักเป็นคำคนละคำกัน เช่น คำลักษณนามของเสื้อคือ *ผืน* คำลักษณนามของขนมจีนคือ *จับ* คำลักษณนามของบ้านคือ *หลัง* แต่ก็มีคำลักษณนามจำนวนไม่น้อยมีรูปพ้องกับคำนามที่ใช้ร่วมกัน เช่น คำลักษณนามของคนคือ *คน* คำลักษณนามของโรงเรียนคือ *โรงเรียน* คำลักษณนามของประโยคคือ *ประโยค* นอกจากนี้คำลักษณนามของคำนามหนึ่งอาจมีรูปพ้องกับคำนามอื่นได้ เช่น คำลักษณนามของภาชนะหรือสิ่งที่บรรจุของอื่นลงไปได้คือ *ใบ* เช่น ตู *๓ ใบ* กระเป่า*ใบ*หนึ่ง ช่วยหาแก้วให้*อีกใบ*ครับ คำลักษณนาม *ใบ* พ้องกับคำนาม *ใบ* ซึ่งหมายถึง “ส่วนของต้นไม้ มักมีสีเขียว อยู่ติดกับก้าน”

คำนามส่วนใหญ่ไม่มีลักษณนามตายตัว เมื่อลักษณนามเปลี่ยนไป ก็จะแสดงเรื่องที่ต้องการสื่อสารแตกต่างกัน แสดงลักษณะ ขนาด หรือปริมาณของคำนามที่แตกต่างกัน เช่น

ใบความรู้
“คำลักษณนาม” (ต่อ)

คำนามส่วนใหญ่ไม่มีลักษณนามตายตัว เมื่อลักษณนามเปลี่ยนไป ก็จะแสดงเรื่องที่ต้องการสื่อสารแตกต่างกัน แสดงลักษณะ ขนาด หรือปริมาณของคำนามที่แตกต่างกัน เช่น

กล้วย ๒ ต้น	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ต้นกล้วยจำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ หน่อ	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ต้นอ่อนของกล้วยซึ่งสามารถนำไปปลูกได้จำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ กอ	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ต้นกล้วยที่ขึ้นอยู่รวมกันจำนวน
กล้วย ๒ ผล	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ผลของกล้วยจำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ หวี	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง กล้วยหลาย ๆ ผลที่ติดอยู่ขั้วเดียวกันจำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ เครือ	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ผลกล้วยหลาย ๆ ขั้วที่ติดอยู่บนก้านใหญ่เดียวกันจำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ ฝูง	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ผลของกล้วยที่บรรจุอยู่ในฝูงจำนวน ๒ หน่วย
กล้วย ๒ จาน	แสดงว่ากำลังกล่าวถึง ผลของกล้วยที่วางในจานจำนวน ๒ หน่วย

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๖๕ - ๑๖๖

ใบความรู้ “คำบุพบท”

คำบุพบท

คำบุพบท หมายถึง คำที่ปรากฏหน้านามวลี หรือส่วนของประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำนาม อาจเป็นคำนาม คำเดี่ยวหรือคำนามกับคำอื่น ๆ ก็ได้ คำบุพบทมักมีความหมายบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้อง ความมุ่งหมาย ความเป็นเจ้าของ ฯลฯ และใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในประโยค เช่น

เราต้องรับผิดชอบต่อตนเอง

ต่อ เป็นคำบุพบท บอกความสัมพันธ์ระหว่างนาม *ตนเอง* กับกริยา *รับผิดชอบ* โดยระบุสิ่งที่เราต้องรับผิดชอบ

จิตสาธารณะคือจิตที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

แก่ เป็นคำบุพบทบอกความสัมพันธ์ระหว่างนาม *ประโยชน์ส่วนรวม* กับกริยา *เห็น* โดยระบุสิ่งที่จิตเห็นหรือคำนึงถึง

พ่อของผมเกิดและโตที่เมืองไทย

ที่ เป็นคำบุพบท บอกความสัมพันธ์ระหว่างนาม *เมืองไทย* กับกริยา *เกิด* และ *โต* โดยระบุสถานที่ที่พ่อของผมเกิดและโต

ส่วนของประโยคที่ขึ้นต้นด้วยบุพบทอาจต่อกันไปเรื่อย ๆ และบอกความสัมพันธ์เป็นชั้น ๆ ตามลำดับได้ เช่น

ถ้าเราไม่ต้องการพบกับความทุกข์ในอนาคต เราต้องเริ่มนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วันนี้

ใน เป็นคำบุพบท บอกความสัมพันธ์ระหว่างนาม *ความทุกข์* กับนาม *อนาคต* โดยระบุเวลาที่จะเกิดความทุกข์ ส่วนคำบุพบท **กับ** บอกความสัมพันธ์ระหว่างนาม *ความทุกข์ในอนาคต* กับกริยา *พบ* โดยระบุสิ่งที่พบ

นอกจาก **ต่อ** **แก่** **ที่** **กับ** **ใน** แล้ว ภาษาไทยยังมีคำบุพบทอีกมาก เช่น *บน* *ใต้* *ข้าง* *ขอบ* *ริม* *ณ* *แต่* *แต่* *เมื่อ* *เพื่อ* *สำหรับ* ฯลฯ คำบุพบทเหล่านี้อาจมีรูปเหมือนคำชนิดอื่น ดังนั้นหากต้องการพิจารณาว่าคำเหล่านี้เป็นคำบุพบทหรือไม่ ต้องพิจารณาตามรายละเอียดตามที่ได้อธิบายมาข้างต้น

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๖๗

ใบความรู้
“ตัวอย่างการเขียนบันทึก”

ตัวอย่างบันทึก

บันทึกข้อความจากโทรศัพท์

๑๖ ต.ค.๕๓ ๑๕.๐๐ น.
เรียน คุณนันทมา
คุณมาลัย ชำนดอกไม้ ไทรมมาเรื่องดอกไม้ที่จะให้วันเสาร์นี้
ขอให้โทรกลับด่วน ที่ ๐-๒๕๒๕-๗๓๕๖
สมทรง

บันทึกเพื่อติดต่อดหมาย

เรียน อาจารย์ที่เคารพ
ผมมาขอคำปรึกษาจากอาจารย์ เรื่อง ภาณงานหนังสืออ่านนอกเวลา
เพื่อจะได้จัดทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขอความกรุณาจากอาจารย์นอกเวลา
ที่อาจารย์สะดวก และอนุญาตให้เรียนทางนี้อ่ได้ตัวผมครับ
ด้วยความเคารพ
จริงใจ แสนดี
๒๐ กันยายน ๒๕๕๓

การเขียนบันทึกลักษณะนี้ แม้จะเป็นบันทึกขนาดสั้นก็ต้องเขียนข้อความให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ส่งสาร
ความต้องการของผู้ส่งสาร และวันที่ส่งสารให้ชัดเจนครบถ้วน เพื่อให้การสื่อสารได้ผลสมบูรณ์

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๖๓

ใบงาน

“การเขียนบันทึกแจ้งข้อมูลข่าวสาร”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนการเขียนบันทึกแจ้งข้อมูลข่าวสารจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

สถานการณ์ที่ ๑

เด็กหญิงสุดา มาพบคุณครูสอนวิชาภาษาไทย เพื่อขอคำปรึกษาการทำโครงการ ความนิยมในการใช้ภาษาตั้งชื่อของลูกในปี ๒๕๖๔ แต่คุณครูติดประชุม เด็กหญิงสุดาควรเขียนข้อความถึงคุณครูอย่างไร จึงจะถูกต้อง เหมาะสม

สถานการณ์ที่ ๒

คุณกานดา โทรศัพท์ถามคุณชาติชาย ซึ่งเป็นพนักงานของโรงแรมไออรุณ เพื่อสอบถามถึงข้อมูลการจองห้องประชุม เพราะคุณกานดาต้องการจะจัดสัมมนาให้กับพนักงานที่บริษัท จึงต้องการทราบว่า มีวันใดบ้างที่จะสามารถจองห้องประชุมได้ และคิดราคาเท่าไร รวมค่าอาหาร และค่าบริการอื่นๆ หรือไม่ แต่คุณชาติชาย ติดภารกิจเข้าประชุมกับฝ่ายบริหารของโรงแรม คุณพิชญ์ รับสายแทนและแจ้งคุณกานดาว่าจะเรียนให้คุณชาติชายทราบพร้อมทั้งติดต่อกลับไป

หากนักเรียนเป็นคุณพิชญ์ นักเรียนจะเขียนบันทึกถึงคุณชาติชายว่าอย่างไร จึงจะถูกต้อง เหมาะสม

แอนตาร์กติกา : หนาวหน้าร้อน

แอนตาร์กติกา : หนาวหน้าร้อน

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

...เราเดินทางออกจากบ้านของสก็อต แอนดีขับรถแทนเตฟไปได้สักครู่ รถทำท่าจะเสียอีก หวังว่าจะไม่ต้องเดินกลับ จิลเลียนเข้าใจความคิดของข้าพเจ้า ปลอบว่าไม่เป็นอะไรหรอก ไม่ต้องกังวลถึงอย่างไร ก็ยังไม่ค่ำ จนอีก ๔ - ๕ เดือน

รถไม่เสีย...ไปถึงบริเวณที่มีถ้ำน้ำแข็ง คือที่ Mt. Erebus Glacier Tongue เป็นแท่งน้ำแข็งก้อนมหึมายื่นลงไปทะเล มีถ้ำใหญ่น้อยมากมายเกิดจากน้ำทะเลไหลกัดเซาะแท่งน้ำแข็ง เราปีนขึ้นไป น้ำแข็งลื่นจนอดไม่ได้ที่จะหันกลับมาเล่นลื่นลงเนินแบบเด็ก ๆ เล่นไม้ลื่นในสนามเด็กเล่นแอนดีเป็นคนนำเข้าไปในถ้ำ เข้าไปข้างในก็ต้องตะลึงในความตระการตาของถ้ำ มีน้ำแข็งงอกและย้อยเหมือนหินปูน แต่หากว่าทั้งถ้ำเป็นสีฟ้าสว่างใสเหมือนแก้วลึกลับเจียระไน เห็นจะเป็นเพราะแสงอาทิตย์ที่ส่องลอดเข้ามาผนังถ้ำมีน้ำแข็งเกาะเป็นฝอย ๆ ลองเอามือไปลูบ เกิดเป็นเสียงดังกรู้งกริ่งเหมือนเสียงระฆังแก้ว ลองชิมดู น้ำแข็งมีรสเค็ม แต่หิมะเป็นน้ำจืดตกจากฟ้าจึงมีรสเหมือนน้ำฝน

เราเพลิดเพลินกับธรรมชาติที่ค้นพบใหม่ได้พักหนึ่ง ก็ถึงเวลาต้องกลับฐาน ภาพของถ้ำนี้ ข้าพเจ้าบันทึกอยู่ในจิตใจ เพราะว่าถ่ายรูปมาน้ำแข็งจะดูสีฟ้าชุ่นและทึบแสงกว่าที่เป็นจริงในธรรมชาติ...

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๖๐

ใบความรู้ “บันทึกการเดินทาง”

บันทึกการเดินทาง

การเขียนประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการเขียนขนาดยาว ผู้บันทึกจะเล่าเรื่องราวการเดินทางของตน ถ่ายทอดแก่ผู้อ่านที่ไม่ได้เดินทางไปด้วย ผู้บันทึกจะบอกว่าเดินทางเมื่อใด ไปที่ใด ได้พบใคร ประทับใจเรื่องใดบ้าง ดังตัวอย่างบันทึกการเสด็จประพาสหัวโลกใต้ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ยกมาข้างต้น ซึ่งทรงเล่าว่าทรงประทับใจถ้ำน้ำแข็งที่หัวโลกใต้มาก

บันทึกการเดินทางที่ดี คือ บันทึกที่บรรยายความได้ชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้อ่านติดตามการเดินทางได้ตลอด พรรณนาสิ่งใดก็ละเอียดลออ ทำให้เห็นภาพได้แจ่มชัด นอกจากพระราชนิพนธ์เรื่อง **แอนตาร์กติกา : หนาวหน้าร้อน** และพระราชนิพนธ์บันทึกการเดินทางในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีอีกหลายเรื่องแล้ว ยังมีตัวอย่างบันทึกการเดินทางที่มีลักษณะดังนี้อีกหนึ่งเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีผู้นิยมมาก คือ พระราชนิพนธ์เรื่อง **ไกลบ้าน** ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังตอนที่คัดเลือกมาลงไว้ต่อไปนี้

คืนที่ ๕๙

ไฮเทลเดซัลป์ส เทอริเตอร์ สวิตเซอร์แลนด์

วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม รัตนโกสินศก ๑๒๖

หญิงน้อย

เวลาก่อน ๔ โมงครึ่ง ไปขึ้นรถไฟที่สเตชัน รถนี้เปลี่ยนใหม่เป็นรถสวิตเซอร์แลนด์ เบาะเป็นกำมะหยี่แดงกว้างขึ้น นอนค่อยสบาย รถออกเวลา ๔ โมงครึ่ง มาหน่อยหนึ่งถึงทะเลสาบเรียกว่า ลาโค แมกเคียวรี เป็นทะเลสาบอันหนึ่งในอิตาลีข้างเหนือ มีหลายแห่งด้วยกัน ทะเลนี้ไม่สู้กว้างแต่ยาวมาก รถไฟเดินเลียบมาตามข้างทะเลสาบงามเสียจริง ๆ มีหมู่บ้านหรือจะเรียกว่าเมืองก็ควร เป็นหมู่บ้านใหญ่ ๆ มีตำบลอาโรนา เป็นต้น ตามฝั่งทะเลสาบนั้นมีเขาสูง ๆ น้ำในทะเลสาบใสเหมือนน้ำทะเล เรียบเป็นหน้ากระจก ที่ตามริมฝั่งเป็นหาดกรวด แลเห็นลงไปใต้น้ำลึก งามเหมือนแก่งทำเล่น รถไฟต้องเข้าปล่องในเวลาเมื่อถึงเขาคอนน้ำ เป็นแหลมเหลี่ยมบังกันเปลี่ยนชินนะรีต่าง ๆ ที่สุดทะเลสาบ แยกออกเป็นสองแยก ปลายแหลมหว่างที่แยกนั้นเป็นที่ตั้งเมืองเรียกว่า ฟลินซา ใต้แหลมฟลินซาลงมาในหว่างกลางทะเลสองแยกมีเกาะสามเกาะ ว่าเป็นสมบัติของมาคิสบอเมียว จึงเรียกเกาะนั้นว่า เกาะบอเมียวตามชื่อตระกูล เกาะสามเกาะนี้มีตึกใหญ่อยู่บ้านเรือนเต็มทั้งเกาะ แลดูเหมือนตึกลอยอยู่ในกลางน้ำ เกาะเล็กนั้นเรียกว่า เกาะประมง เป็นที่พวกหาปลาอยู่ พ้นจากทะเลสาบขึ้นมา บ้านเรือนเปลี่ยนรูปร่างไปหมด กลายเป็นก่อด้วยหิน มุงด้วยกระดานชนวน แต่ไม่ใช่ตัดเป็นเหลี่ยม สักแต่ว่าเป็นแผ่น ๆ แล้วก็มุงได้

ใบความรู้ “บันทึกการเดินทาง” (ต่อ)

พื้นแผ่นดินก็กลายเป็นที่ดอนมีเขาเนื่องกันไป ขึ้นเขาเข้าปล่องไม่ได้หยุด จนถึงอีสต์เลติตราสเควรา ซึ่งเป็นที่ต่อแดนประเทศอิตาลีกับสวิตเซอร์แลนด์ เปลี่ยนโพลิสที่สำหรับกำกับรับต่อกัน ได้ลงถ่ายรูปแล้วเลยไปขึ้นรถกินข้าว ทางที่ข้ามเขาแอลป์ช่องนี้เป็นปล่องที่เจาะใหม่ เมื่อครั้งมาคราวก่อน ขึ้นทางเซนต์โคลาดช่องนี้ยังไม่ได้เจาะ ช่องที่เจาะใหม่นี้เรียกซิมพลอน รถไฟเดินเกือบ ๓๐ นาที แต่เขาไม่ได้ใช้รถstimลากเปลี่ยนเป็นรถไฟฟ้าเพื่อจะไม่ให้มีควัน แต่ก็ไม่เห็นป้องกันอะไรได้นัก มีกลิ่นเหม็นเป็นกลิ่นถ่านซึ่งรถทำงานต่าง ๆ ที่ใช้ถ่านเดินควันอบอยู่ในปล่องนั้น คงต้องปิดหน้าต่างกระจกรอบด้าน ร้อนจนเป็นเหงื่อจับหน้าต่างกลายเป็นกระจกด้านหมด ในรถไฟเปิดพัดลม ตามทางในปล่องมีไฟจุดเป็นระยะเขาแบ่งเป็นสเตชันอยู่ในถ้ำนั้น เขาแอลป์นี้เป็นเขาเทือกใหญ่ยาวไม่ใช่ลูกเตี้ยมากยอด สูงกันในระหว่างประเทศอิตาลีกับสวิตเซอร์แลนด์และฝรั่งเศส เหมือนอย่างกับเขาหิมาลัยและพระสุเมรุกันประเทศฮินดูสถานกับฝ่ายจีนข้างเหนือฉะนั้น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ตั้งอยู่บนเขานี้ เขาที่สูงที่สุดในสวิตเซอร์แลนด์ คือ มองตาโรซา ที่แท้ถ้าในหมู่เขาแอลป์แล้ว เขามองต์บลังค์เป็นสูงกว่ายอดอื่นหมด แต่อยู่ในแดนฝรั่งเศส จึงนับเอาว่ามองตาโรซาเป็นสูงในสวิตเซอร์แลนด์ เขานี้และเขาอื่น ๆ ทั่วไปในสวิตเซอร์แลนด์มีสโนว์หุ้มยอดขาวอยู่ทั้งนั้น ปากปล่อง ซิมพลองข้างฝ่ายสวิตเซอร์แลนด์เรียกว่าบริก พอหลุดปากปล่องออกมาก็แลเห็นต้นแม่น้ำโรนซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างกลางประเทศสวิตเซอร์แลนด์ลงไปสู่ทะเลสาบอยู่ข้างขวามือ มองตาโรซาอยู่ข้างซ้ายมือ แม่น้ำโรนนี้เขาคุมกำกับเสียตั้งแต่แรกลงจากเขา คือแต่ก่อนก็เป็นน้ำไหลพร่าลงมากัดกว้างแลตื้นเช่นที่กล่าวแล้วข้างชั้นเรโรมันนั้น แต่นั้นเป็นส่วนเล็กย่อม นี้เป็นส่วนใหญ่ ด้วยมีเขาสูงชันซ้อนกันมาก แลสโนว์หุ้มอยู่เสมอ จึงเป็นลำธารใหญ่ แม่น้ำใหญ่กว่าแถบโน้นหลายเท่า วิธีที่คูนน้ำไม่ให้เทียวพ่นพ้านนั้นทำดังนี้ คือ ก่อเขื่อนสองข้างร่องน้ำด้วยศิลามั่นคง แต่เพียงเท่านั้นจะไม่พอ เหตุด้วยสายน้ำไหลเชี่ยวคงจะกัดเซาะเขื่อนพังรำไป เขาจึงก่อเป็นคันลาดยื่นลงไปใต้น้ำกว้างประมาณสองศอกให้ไปเป็นรอกัน เมื่อน้ำลงมากกระทบคันที่เป็นรอกัน สายน้ำก็ปัดออกไปกลางร่อง คันรอกเช่นนี้ทำเสียทั้งสองฟาก ถ้าง้างห่างบ้าง ถ้าที่สายน้ำเชี่ยวตั้งรอกี้ ๆ กันระยะเพียง ๖ วา ๗ วา ถ้าน้ำไม่สู้เชี่ยว ระยะก็ห่างออกไปถึง ๑๐ วา ๑๕ วา สุดแต่กันน้ำให้ลงไปกีดกลางร่องอย่างเดียว ทรายที่อยู่กลางร่องที่น้ำกัดกัดกัดขึ้นมาติดอยู่ตามรอกนั้น ตื้นขึ้นมามาก เพราะฉะนั้นเขื่อนจึงไม่พัง น้ำในร่องก็ลึกลงเสมอ

จุฬาลงกรณ์ จปร.

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิชาภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๖๔ - ๖๖

ใบความรู้ “บันทึกเหตุการณ์สำคัญครั้งหนึ่งในชีวิต”

บันทึกเหตุการณ์สำคัญครั้งหนึ่งในชีวิต

บันทึกประเภทนี้ ผู้เขียนจะเล่าประสบการณ์ที่ประทับใจเป็นเหตุการณ์สำคัญบางตอนในชีวิต และเป็นอุทาหรณ์เตือนใจผู้อ่านบันทึก ความสั้นยาวของบันทึกอยู่ที่ผู้เขียนว่าจะบรรยายหรือพรรณนาเหตุการณ์ละเอียดล่อเพียงใดดังตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น

สมัยผมเรียนมัธยมผมช้ำมาก ผมมีรถอยู่คันหนึ่งรับมรดกตกทอดมาจากพี่ ๆ อีกที ยางรถจึงเริ่มเสื่อมสภาพ คุณพ่อขอให้ไปเปลี่ยน เพราะอันตราย ผมก็ไม่ทำ ตอนนั้นผม มีความเชื่อมั่นสูง คิดว่าตัวเองมีฝีมือยิ่งเพื่อน ๆ ชมว่าขับรถเก่ง ยิ่งได้ใจ ชอบแข่งบนถนนจ๊ายคันหน้า แข่งซ้ายแข่งขวาตลอด ยิ่งเสี่ยงยิ่งมัน

วันหนึ่งก่อนสอบเอ็นทรานซ์ ผมไปเรียนพิเศษ ผมขับรถเร็วมาก ขณะเปลี่ยนเลน จากขวาสุดมาซ้ายสุด แล้วเร่งเครื่องจะแซงคันหน้าเพื่อเข้าเลนกลางอีกที ผมเลี้ยวคอนกรีต ที่ก้อล้อมรอบท่อระบายน้ำไม่พ้น เพราะมาเร็ว ประกอบกับดอกยางเสื่อม รถจึงเหวี่ยงไปชนเสาไฟฟ้าอย่างแรง ผมสลบไป พื้นอีกที่บนแท็กซี่มีเลือดเต็มตัว อาเจียนเป็นเลือด แต่ตอนนั้นยังไม่รู้สึกเจ็บ แต่ซา ๆ เหมือนฝันไป ผมบาดเจ็บสาหัส ต้องอยู่โรงพยาบาลนานมาก เพราะกระดูกหน้ารอบลูกตากับโพรงแก้มซี่ซ้ายแตกหมดเหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นบทเรียนที่ล้ำค่ามาก ผมได้เรียนรู้ว่าที่ผ่านมามีความทะนงตัวในทางที่ผิด ทำให้ต้องเจ็บตัว และก่อความเดือดร้อนให้คุณพ่อคุณแม่ ทำให้ท่านเสียใจ และเสียค่ารักษาพยาบาลสูงมาก รถก็ต้องขายเป็นเศษเหล็ก ทุกวันนี้ผมรู้ซึ้งถึงคุณค่าของชีวิต จึงอยากบอกทุกคนว่า อย่าเอาชีวิตไปเสี่ยงเลย คุณอาจมีอนาคตที่ดีมากรออยู่ ถ้าพลาดไปมันน่าเสียดายจริง ๆ

เรียบเรียงจาก “วันร้าย” ในนิตยสารแพรว
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๖๙

ใบความรู้ “บันทึกประวัติชีวิต”

บันทึกประวัติชีวิต

การเขียนประวัติชีวิต มีทั้งเจ้าของประวัติเป็นผู้เขียนเอง และผู้อื่นเป็นผู้เขียน บันทึกประวัติชีวิตที่เจ้าของเขียนเองเรียกว่า *อัตชีวประวัติ* ไม่ว่าจะแบบใด ผู้เขียนมักเลือกบันทึกเรื่องราวของชีวิตที่น่าสนใจ น่าประทับใจ หรือที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านบันทึก คุณค่าของบันทึกประวัติชีวิต นอกจากจะใช้เตือนความจำแล้ว ยังเป็นหลักฐานอ้างอิงด้วย บันทึกประวัติชีวิตที่เขียนได้ดี อ่านสนุก แทรกข้อคิดที่น่าสนใจ อาจจัดเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งได้

ตัวอย่างบันทึกประวัติชีวิตที่เขียนจากคำบอกเล่าของผู้อื่น

ยายบอกว่าแม่เกิดที่บ้านวงเวียนใหญ่ พ่อแม่จำความได้ ตาก็ย้ายบ้านมาอยู่ที่ถนนตากสินแล้ว ตอนเด็กก่อนเข้าโรงเรียน แม่ก็เล่นสนุกกับเพื่อน ๆ ไปวัน ๆ ที่ชอบเล่นมากที่สุดคือหมากรุกเก็บใช้ก้อนหิน อีตักใช้เม็ดน้อยหน่าไปอยู่ที่ละกำมือ และกระโดดเชือกซึ่งครึกครื้นมาก ใช้เชือกยาวราว ๗ - ๘ เมตร มีคนถือปลายเชือกสองด้าน แกว่งให้เด็ก ๆ กระโดดกันทีละ ๑๐ คน ๑๕ คน เล่นกันตอนเย็น ๆ ที่ถนนหน้าบ้านแม่

พอถึงวัยเข้าโรงเรียน พี่สะใภ้แม่ที่ทำงานอยู่ใกล้ ๆ โรงเรียนฝรั่งที่บางรัก ก็แนะนำตาให้ส่งแม่ไปเรียนที่นั่น บอกว่าจะได้เก่งภาษาอังกฤษ ตาก็เชื่อ แม่ก็เลยต้องเดินทางไกล ไปเรียนหนังสือทุกวัน เช้าก็นั่งรถสามล้อจากบ้านตากสินไปวงเวียนใหญ่ นั่งรถรางไปลงเรือ ที่ท่าปากคลองสาน ขึ้นเรือที่ท่าสี่พระยา เดินไปตามถนนเจริญกรุง ผ่านที่ทำการไปรษณีย์กลาง เป็นตึกใหญ่มาก ไปโรงเรียนฝรั่งที่บางรัก ตอนเย็นก็เดินกลับทางเดิม ทำอย่างนี้อยู่ ๑๒ ปี แม่ว่าที่เดินทุกวันอย่างนี้ คงเป็นเหตุให้น้องแม่โตมากขนาดน้องข้างอย่างที่ว่าชอบล้อแม่บ่อย ๆ

ที่โรงเรียนฝรั่งแม่ชอบเรียนภาษาไทยมาก เพราะได้เรียนหนังสือ **ตรุณศึกษา*** ที่จะยกสุภาษิตหรือคำพังเพยมาสอนตอนท้ายบททุกบท และมีทายอะไรเรื่อยด้วย ที่แม่ชอบ อีกอย่างหนึ่งคือภาษาอังกฤษ ครูจะให้ให้นักเรียนท่องศัพท์เป็นการบ้านทุกวัน วันละ ๑๐ - ๑๕ คำ พอ ตอนเช้าก็ให้นักเรียนไปยืนท่องศัพท์ให้ฟังที่โต๊ะครู ใครท่องผิด ก็ต้องแบมือให้ครูตีเฝียะ ๆ ๓ ทีแต่แม่ไม่เคยโดนตี เพราะตาช่วยไว้มาก ตอนค่ำ ๆ ก่อนนอน ตาซึ่งขี้เมื่อยจะให้แม่เหยียบขาให้ แม่จะขึ้นไปเดินเหยียบขาตาไปมา วันละกว่า ๒๐ เที้ยว เหยียบไปด้วยตาก็จะให้แม่ท่องศัพท์ที่ครูให้การบ้านไปด้วย แม่จึงท่องได้แม่นทุกวัน ไม่ต้องถูกตี แถมบางวันได้รับคำชมด้วย

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๗๐ - ๗๑

ใบความรู้

“บันทึกเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์”

บันทึกเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์

การเขียนบันทึกประเภทนี้มักมีลักษณะเป็นบันทึกขนาดยาวเช่นกัน ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีประเด็นต่าง ๆ ครบถ้วนว่า เกิดอะไรขึ้น ที่ใด เมื่อใด อย่างไร เพราะเหตุใด ดังเช่นบันทึกเรื่อง การตั้งสถานปาสเตอร์รักษาโรคพิษสุนัขบ้า ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงบันทึกไว้ในนิทานโบราณคดี มีความดังต่อไปนี้

เรื่องนี้มีกรณีเกิดขึ้นในครัวเรือนของฉันทเอง เป็นมูลเหตุในรัชกาลที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จออกไปประทับอยู่ที่พระราชวังจันทร์ ณ พระปฐมเจดีย์ ฉันทยังเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ตามเสด็จไปอยู่ที่เรือนบังกะโลที่พักของฉันทตามเคย วันหนึ่งเวลาบ่าย พวกลูกเด็ก ๆ ลงไปเล่นกันอยู่ที่สนามหญ้าหน้าเรือน มีหมาบ้าตัวหนึ่งวิ่งเข้ามาในบ้าน พวกเด็กพากันวิ่งหนี แต่ลูกหญิงบรรลุศิริสาร (เรียกกันว่า หึงเภา) หกหล่มถูกหมาบ้ากัดเอาที่ขา เป็นรอยเขียว ๒ แผล ตัวเองก็ไม่รู้สึกเจ็บปวดเท่าใดนัก แต่พวกผู้ใหญ่ตกใจ ฉันทก็สั่งให้เที่ยวสืบหาหมอ ที่ชำนาญการรักษาพิษหมาบ้า แต่ในเวลานั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงทราบตรัสแนะนำให้ฉันทส่งไปรักษา ณ สถานปาสเตอร์ ที่เมืองไซ่ง่อน ฉันทก็เห็นชอบด้วยพระราชดำริ แต่ให้สืบถึงเรือที่จะรับไปได้ความว่าเรือเพิ่งออกไปเสียเมื่อวันก่อน จะต้องรอคอยเรืออีก ๑๕ วัน จึงจะไปได้ ก็ต้องให้หมอซึ่งหามาได้คนหนึ่งรักษาตามวิธีไทย ให้กินยา ทายา รักษาไม่กี่วันแผลก็หาย ตัวเด็กก็สบาย แจ่มใสเหมือนแต่ก่อน จนเชื่อกันว่าหมอคคนนั้นสามารถรักษาหายแล้ว เมื่อกลับมาอยู่กรุงเทพฯ ก็เป็นปกติ มาสัก ๓ เดือน จนเกือบลืมเรื่องที่เธอถูกหมาบ้ากัด อยู่มาวันหนึ่งหึงเภาตื่นนอนขึ้นเช้า ตัวร้อน ก็สำคัญกันว่าเป็นไข้ ให้กินยาตามเคย แต่มีอาการแปลกอย่างหนึ่ง ในเวลาเมื่อเธอรับถ้วยยาหรือถ้วยน้ำจะกิน มือสั่นทั้งสองข้าง ต่อเมื่อวางถ้วยยาแล้วมือจึงหายสั่น อาการเช่นนั้น ทั้งตัวฉันทและใคร ๆ ที่อยู่ด้วยไม่มีใครเคยเห็น แต่ก็ยังไม่ตกใจ ด้วยอาการอย่างอื่นไม่ผิดกับไข้สามัญ ครั้นสายเช้าเวลาจะกินยาหรือกินน้ำมือยิ่งสั่นหนักขึ้นจนถึงตัวสั่น ฉันทก็แปลกใจ จึงให้รับหมอปัว (ซึ่งภายหลังได้เป็นพระยาอัศวินอำมรวุฑฒ) มาดูพอมหมอปัวเห็นอาการก็หน้าเสีย เรียกฉันทไปนั่งด้วยกันให้ห่างคนอื่น แล้วบอกว่าเป็นโรคกลัวน้ำด้วยพิษหมาบ้า ไม่มีทางจะรักษาให้หายเสียแล้ว ฉันทได้ฟังยังไม่อยากเชื่อ ด้วยเวลานั้นอาการไข้ทรุดลงเพียงต้องลงนอน ยังพูดจាកันได้ แต่อาการที่ฉันทยังไม่เคยเห็นก็โรครกลัวน้ำตรงกับตำราฝรั่งอย่างหมอปัวว่าก็สนใจ ฉันทบอกผู้อื่นเพียงว่าเป็นโรคเกิดจากพิษหมาบ้า มิได้ให้ใครรู้ว่าจะไม่รอด เพราะเกรงจะเกิดโศกศัลย์พาให้คนไข้เสียใจเพิ่มทุกขเวทนาหนักขึ้น แต่อาการโรคทรุดเร็ว พอถึงเวลาตีห้าวันนั้น หึงเภาที่สิ้นชีพ เจ็บอยู่ไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง แต่ไม่มีอาการเช่นเคยได้ยินเขาเล่ากันว่า คนจะตายด้วยพิษหมาบ้ามีร่องเป็นเสียงเห่าหอน หรือน้ำลายฟอดฟวมปากอย่างใดอย่างหนึ่ง

เมื่อหึงเภาถูกหมาบ้ากัดที่พระปฐมเจดีย์เป็นเวลาไปตามเสด็จ คนรู้จักมาก ครั้นเธอสิ้นชีพจึงมีคนสงสารจนเป็นเรื่องโจษกันแพร่หลาย มิมิตรของฉันทคนหนึ่งเข้าใจว่าตัวหมอมานอสฝรั่งเศษ ซึ่งเป็นผู้ทำหนองปลูกฝีตาช มาพูดกับฉันทว่า ที่จริงหึงเภาไม่ควรตาย เพราะหมอปาสเตอร์พบวิธีรักษาโรคกลัวน้ำได้แล้ว ถ้าหึงเภาอยู่ในยุโรปหรือแม้เพียงอยู่ที่เมืองไซ่ง่อน อันมีสถานปาสเตอร์ ก็จะรักษาหายได้โดยง่าย ที่ต้องตายเพราะไม่มียาในกรุงเทพฯ เท่านั้น เขาเห็นว่าถ้าหากฉันทคิด ตั้งสถานปาสเตอร์ที่ในกรุงเทพฯ ด้วยเหตุที่ลูกตายครั้งนั้น คงจะสำเร็จได้เพราะคนสงสารมีมาก

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๖๗ - ๖๘

ใบงาน

“บันทึกความน่าสนใจของผลงานการเขียนบันทึก”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียน ดูผลงานการเขียนบันทึกของเพื่อนที่ติดอยู่บริเวณหน้าชั้นเรียนหรือพื้นที่ที่มีความเหมาะสมแล้ว ให้นักเรียนเลือกเขียนบันทึกความน่าสนใจของผลงานการเขียนบันทึกของเพื่อน ๑ คน

ชื่อเจ้าของผลงาน

.....

ผลงานนี้เป็นการเขียนบันทึกประเภท

.....

ลักษณะงานเขียนที่ดีหรือความน่าสนใจของผลงานการเขียนบันทึกชิ้นนี้ คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบประจำหน่วย

หน่วยที่ ๔

สังเกตสีฉบับที่กสาร

๑. จุดประสงค์ในการแต่งภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดงคืออะไร

คำตอบ

.....

.....

๒. การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนามีความแตกต่างกันอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่าภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีคุณค่าในด้านธรรมชาติวิทยาหรือไม่ อย่างไร จงอธิบายตามความเข้าใจ

คำตอบ

.....

.....

๔.

ดูหนูสูง	งสูดสูหนูสูง
หนูงสูอยู่	รูงทูหนุมู
ดงขู่ผู้	พรว
หนูสูง	สูดสู
งสูหนูสู	งอยู่
หนูงสู	รูปถ่มู

ภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดงข้างต้น แสดงถึงศิลปะในการประพันธ์ที่เด่นชัดในเรื่องใด จงอธิบาย

คำตอบ

.....

.....

แบบทดสอบประจำหน่วย
หน่วยที่ ๔
สังเกตสีฉบับที่กสาร (ต่อ)

๕. หากนักเรียนต้องการเขียนบรรยายถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในท้องถิ่น นักเรียนจะเลือกเขียนถึงสถานที่ใด เพราะเหตุใด จงเขียนเป็นภาพย่อโคลงอย่างน้อยสองบท

คำตอบ

.....

.....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
นายสมเกียรติ ชอบผล	ประจำสำนักพระราชวังพิเศษ ระดับ ๑๐
นางมณฑนา ศังฆะกฤษณ์	ข้าราชการบำนาญ

ที่ปรึกษา

นายอัมพร พิณะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายกวิทร์เกียรติ นนธ์พละ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ
นายชัยพลภักดิ์ เสรีรักษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองศาสตราจารย์ทีศนา เขมมณี	ราชบัณฑิต
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ที่ปรึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	ที่ปรึกษาพิเศษ ศูนย์บริหารงานการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ
ศาสตราจารย์ชูกิจ ลิมปิจำนงค์	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางศรินธร วิทยะสิรินันท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติ เซนต์ แอนดรูวส์ กรุงเทพฯ
นางสาวรัตนา แสงบัวเดือน	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สร้อยสน สกลรักษ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย สำเนียงงาม	คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา บัวสมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรตี ปรีชาปัญญากุล	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายทรงฤทธิ์ ฉิมโหมด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
นายสันติวัฒน์ จันทรีไธ	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
นางสุวิตรา เลิศวรรณวิทย์	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
นางสาวสุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. นายทศพล พูลพุด ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๒
๒. นางสาวมณิการ์ ชูทอง อาจารย์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
๓. นางสาวอารีญา ใจสุข ครู โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
๔. นางอาภาสินี ประสพศักดิ์ ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
๕. นางสาวอรุณศรี ทำบุญ ครู โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
๖. นายฉัตรพัฒน์ หล้าเตียง ครู โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑
๗. นางสาวธัญญ์นรี สระทอง ครู โรงเรียนบ้านแหลมรัง “ราษฎร์บำรุง”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๒
๘. นายสุमितร์ เหงาออย ครู โรงเรียนวัดดอนเสลา (ปาน พูน รัษฎราษฎร์บำรุง)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒
๙. นางสาวศุภษร นิลนวล ครู โรงเรียนบูรพรัตน์วิทยาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๒
๑๐. นางสาวนิศารัตน์ แสงรี ครู โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
๑๑. นางสาวจารุวรรณ ยิ้มจันทร์ ครู โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
๑๒. นายพล พิมพ์โพธิ์ ครู โรงเรียนวัดอินทาราม
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
๑๓. นางสาวศุภมาส ธรรมชาติ ครู โรงเรียนบางกะปิ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
๑๔. นางสาวรัชชานาฏ วราฤทธิชัย ครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
๑๕. นางสาวจารุวรรณ สมัครศิริกิจ ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
๑๖. นางสาววิชฌญาดา เทียนขาว ครู โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
๑๗. นายอลงกรณ์ ปลั่งชัยภูมิ ครู โรงเรียนสตรีชัยภูมิ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
๑๘. นางสาววรรณิสา จำปาทอง ครู โรงเรียนสตรีรัตนบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัศึกษานนทบุรี
๑๙. นางสาวขวัญชนก อีหวี นักวิชาการอิสระ
๒๐. นายอัคนิฤทธิ์ เปรมพัฒนพันธ์ ช่างเขียนอิสระ

- ๒๑. นางสาวดวงใจ บุญยะภาส
- ๒๒. นางสาวพัชรา ตระกูลสิริพันธ์
- ๒๓. นางสาวอมรลักษณ์ วัฒนาปิยรมย์
- ๒๔. นางสาวสุชาดา สุตาชม

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้ประสานงาน

- นางสาวปาริชาติ ศรีจุลลา
- นางสาวนัฐติยา จงจิตร
- นางสาวธนพร นิยมพานิช
- นางสาวศศิธร กล่อมจิตร
- นางสาวพงษ์นภา กลอยเดช
- นายบวร เหลื่อมไทย

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 นิสิตฝึกสหกิจ
 มหาวิทยาลัยวิทยาลัยนเรศวร
 นิสิตฝึกสหกิจ
 มหาวิทยาลัยวิทยาลัยนเรศวร
 นิสิตฝึกสหกิจ
 มหาวิทยาลัยวิทยาลัยนเรศวร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- นางผาณิต ทวีศักดิ์
- นางสาวพรทิพย์ ดินดี
- นางสาวภัทรา ต่านวิวัฒน์
- นางสาวอริฐาน คงช่วยสถิตย์
- นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช
- นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดิ์
- นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ
- นางสาววศินี เขียวเขิน

รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 ข้าราชการบำนาญ
 นักวิชาการศึกษา
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 นักวิชาการศึกษา
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 นักวิชาการศึกษา
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 นักวิชาการศึกษา
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 พนักงานธุรการ
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
 นักวิชาการศึกษา
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โครงการจัดทำสื่อ ๒๕ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

